

کانون
فرهنگی
آموزش
قلم چی

دهم انسانی

۳۰ آذر ۱۴۰۳

دفترچه سؤال اختصاصی

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده در سایت کانون، کد روبه‌رو را با دوربین تلفن همراه
خود اسکن کنید.

از نمونه‌سؤالات امتحانی در سایت کانون به‌صورت رایگان استفاده کنید!
هر ساله با شروع امتحانات نیمسال اول، بسیاری از دانش‌آموزان به سایت کانون
می‌آیند و از نمونه‌سؤالات امتحانی نیمسال اول که همراه با پاسخ تشریحی منتشر
می‌شود، استفاده می‌کنند.

برنامه‌ی شما برای امتحانات نیمسال اول چیست؟
چقدر از وقت خود را صرف تمرین نمونه‌سؤالات امتحانی خواهید کرد؟

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
مهدی اسفندیاری، دانیال آرکیش، محسن جهان‌بخش، حمیدرضا رستم‌نژاد، مسعود عباسی، زانیار محمدی	ریاضی و آمار (۱)
برگزیده از کتاب آبی	ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»
صالح بهاری، سعید جعفری، اکرم رسا، ابوالفضل عباس‌زاده، سعید کرمی، محمد مالک	علوم و فنون ادبی (۱)
راضیه ابراهیمی‌نژاد، یاسین ساعدی، فرهاد منوچهری	جامعه‌شناسی (۱)
ابوطالب درانی، امیدرضا عاشقی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کرمان‌فرد، آیدین مصطفی‌زاده	عربی، زبان قرآن (۱)
راضیه ابراهیمی‌نژاد، علیرضا آزادی‌زاده، متین بهادرلو، امیررضا پرویزی، فاطمه عزیزی، امیرحسین کاروین، اقبال مرادی، جواد میربلوکی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران
جواد پاکدل، محمد رضایی‌بغا، طهورا رانجام، سالار صفایی، محمد قاسمی	منطق
سارا شریفی، علی صیدی، احسان عالی‌نژاد، سیده فتح‌اللهی، آرش کتاب‌فروشداری	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران استاد	ویراستاران رتبه برتر	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سید عارف خبیری	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	حسن اصحابی	حسن اصحابی	الهام محمدی	فاطمه جمالی، امیررضا کرمی‌پور سید عارف خبیری، امیرمحمد قلعه‌کاهی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی، ملیکا ذاکری	زهرا زارع، زهرا قصری زهرا آزاد، امیررضا کرمی‌پور	سجاد حقیقی‌پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، آیدین مصطفی‌زاده	ساغر اسفهبندی	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	امیررضا کرمی‌پور	عطیه محلوچی
منطق	مرضیه محمدی	مرضیه محمدی	فرهاد علی‌نژاد	سمیرا معروف، امیرمحمد قلعه‌کاهی ملیکا ذاکری	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	مرضیه محمدی، محمدعلی یوسفی	تینا شمسی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامیار
مسئول دفترچه	مهدیه ملاصالحی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی‌پور
حروف‌چین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

آزمون ۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

تعداد سؤال (اختصاصی): ۹۰ سؤال مدت پاسخ‌گویی (اختصاصی): ۱۱۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی دروس اختصاصی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۱۱	۲۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵
۵	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۶	تاریخ (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	جغرافیای ایران	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
۹	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵

توجه: سؤالاتی که با نشان گر نهایی مشخص شده‌اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

آزمون ۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید.	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					نام درس
شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
	۱	۲	۳	۴	۶	ریاضی و آمار (۱)
	۱	۲	۳	۵	۶	علوم و فنون ادبی (۱)
	۲	۴	۶	۷	۸	جامعه‌شناسی (۱)

مدت پاسخ‌گویی: ۵۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۴۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»	۱۰	۱۱	۲۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵

ریاضی و آمار (۱)

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

تابع

مفهوم تابع، ضابطه جبری تابع

صفحه‌های ۳۹ تا ۵۵

۱- اگر در تابع f به ازای هر عضو دامنه، دو برابر مکعب آن عضو، منهای یک نظیر شود و مقادیر متغیر مستقل به صورت

$\{-2, 0, 1, 2\}$ باشند، اختلاف بزرگترین و کوچکترین مقادیر متغیر وابسته کدام است؟

۳۰ (۱) ۳۲ (۲)

۳۴ (۳) ۲۸ (۴)

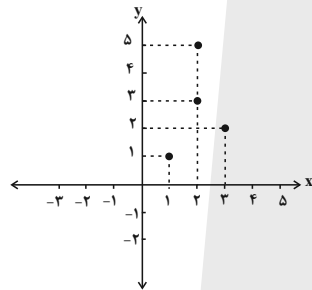
۲- چند مورد از رابطه‌های تعریف شده زیر تابع است؟

نهایی

الف) رابطه‌ای که به هر شخص شماره ملی او را نسبت می‌دهد.

ب) رابطه‌ای که به هر شهر در ایران، سوغات آن شهر را نسبت می‌دهد.

پ) رابطه بین هر فرد و وزن او در یک زمان مشخص.

ت)

x	-1	2	6	2
y	3	5	4	7

۲ (۱) ۳ (۲)

۴ (۳) ۱ (۴)

۳- اگر رابطه $f = \{(3, 2a-1), (1, b^2-1), (3, 3), (2, 5), (1, 8), (b, 4)\}$ یک تابع باشد، مجموع ریشه‌های معادله $-ax^2 - bx + 1 = 0$ کدام است؟

$-\frac{2}{3}$ (۲) $-\frac{3}{2}$ (۱)

$\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{3}{2}$ (۳)

۴- اگر نمودار پیکانی زیر مربوط به یک تابع باشد، مقدار $m-2n$ کدام است؟

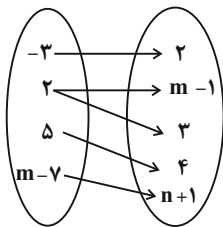
نهایی

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۵ (۴)

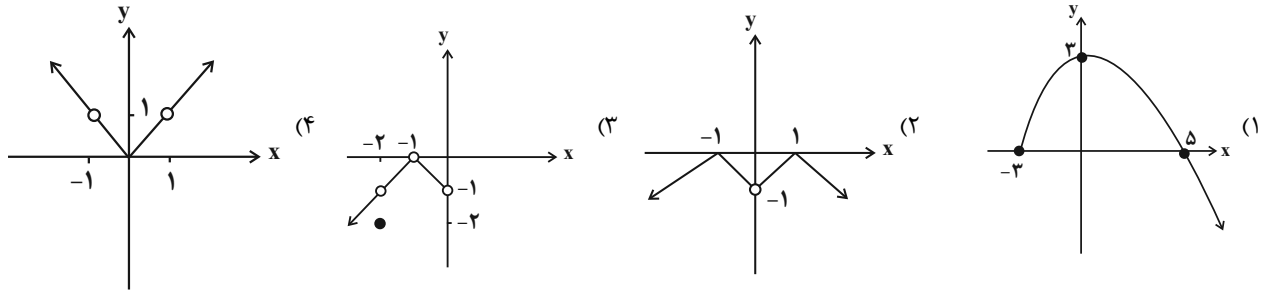

محل انجام محاسبات

۵- تابع f به‌ازای هر عدد حقیقی پنج برابر مربع آن عدد، به علاوه یک را نسبت می‌دهد، حاصل $f(2) + f(-1)$ کدام است؟

- (۱) ۲۷
(۲) ۲۶
(۳) ۳۴
(۴) ۳۵

۶- در کدام گزینه، دامنه و برد تابع با هم برابرند؟

۷- نمودار تابع f به‌صورت زیر داده شده است. حاصل $\frac{f(-2)f(1) + 2f(3)}{1 - f(2)f(4)}$ کدام است؟

(۱) تعریف نشده

(۲) $\frac{2}{3}$

(۳) ۱

(۴) $\frac{1}{2}$

۸- با توجه به دامنه و ضابطه تابع f ، برد این تابع شامل چند عدد صحیح است؟

نهایی

$$f = \begin{cases} A \rightarrow B \\ f(x) = \sqrt{x+1} - \frac{1}{2} \end{cases}$$

$$A = \{0, -\frac{3}{4}, \frac{5}{4}, 3\}$$

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

۹- برد تابع $\begin{cases} f : A \rightarrow B \\ f(x) = x^2 - 5x \end{cases}$ مجموعه $\{-4, -6\}$ است. اگر A مجموعه‌ای سه عضوی باشد، مجموع اعضای دامنه f کدام نمی‌تواند باشد؟

- (۱) ۵
(۲) ۶
(۳) ۷
(۴) ۸

۱۰- اگر $f(x+3) = f(x) + 2$ و $f(5) = 10$ باشد، مقدار $f(-1)$ کدام است؟

- (۱) ۸
(۲) ۱۲
(۳) ۱۰
(۴) ۶

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱) - سؤالهای «آشنا»

۱۱- مجموعه A دارای ۳ عضو و مجموعه B دارای ۴ عضو است. تعداد تابعهایی (غیرتهی) که از مجموعه A به B تعریف می‌شود را m و تعداد تابعهایی

(غیرتهی) که از مجموعه B به A تعریف می‌شود را n در نظر می‌گیریم. در این صورت $\frac{m}{n}$ کدام است؟

۱ (۱) $\frac{۸۱}{۶۴}$ (۲)

۲ (۳) $\frac{۶۴}{۸۱}$ (۴)

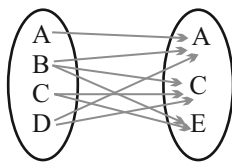
۱۲- اگر جدول روبه‌رو مربوط به یک تابع باشد، $a \times b$ کدام است؟

x	۱	۲	۱	۲
y	a+b	a-b	۳	۵

۳ (۲) ۴ (۱)

-۳ (۴) -۴ (۳)

۱۳- حداقل چند پیکان از نمودار پیکانی زیر حذف کنیم تا رابطه حاصل، یک تابع باشد؟ ($A \neq C \neq E$)

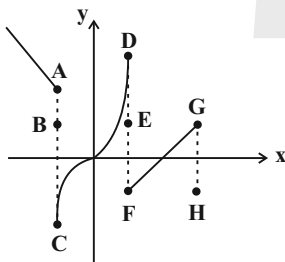
۲ (۱)

۳ (۲)

۴ (۳)

۵ (۴)

۱۴- با حذف کدام نقاط، نمودار رابطه زیر به یک تابع تبدیل می‌شود؟

H, E, B (۱)

H, F, E, A (۲)

G, F, D, C, A (۳)

G, E, C, B (۴)

۱۵- تابع $f = \{(1, 2), (m, 1), (1, m^2 + m), (m^2 - 2, m + 1)\}$ مفروض است. کدام زوج مرتب عضو تابع f نیست؟

(۱, ۲) (۲) (۲, -۱) (۱)

(۲, ۱) (۴) (-۲, ۱) (۳)

محل انجام محاسبات

۱۶- اگر $f: A \rightarrow B$ و $A = \{-1, 0, -\frac{3}{4}, 1, 2, 3, 8\}$ باشد، برد تابع f کدام است؟

$R_f = \{-1, -\frac{1}{2}, 0, 1, 2\}$ (۲)

$R_f = \{-1, -\frac{3}{4}, -2, -4, -3\}$ (۱)

$R_f = \{-1, -\frac{3}{4}, 0, 3, 2\}$ (۴)

$R_f = \{-1, -\frac{3}{4}, 0, -2, 1\}$ (۳)

۱۷- دامنه و برد تابع $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ کدام است؟ $f(x) = 5$ منهای

$D_f = \{5\}, R_f = \{5\}$ (۴)

$D_f = \{5\}, R_f = \mathbb{R}$ (۳)

$D_f = \mathbb{R}, R_f = \{5\}$ (۲)

$D_f = \mathbb{R}, R_f = \mathbb{R}$ (۱)

۱۸- در تابع با ضابطه $f(x) = \frac{\sqrt{x}}{x+1}$ ، مقدار $f(4) - f(9)$ برابر کدام است؟

$0/2$ (۴)

$0/1$ (۳)

$-0/1$ (۲)

$-0/2$ (۱)

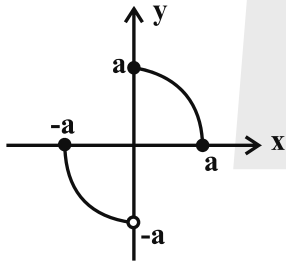
۱۹- دامنه و برد تابع شکل زیر، به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

$R = \{y \in \mathbb{R} \mid 0 \leq y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid 0 \leq x \leq a\}$ (۱)

$R = \{y \in \mathbb{R} \mid -a \leq y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid -a \leq x < a\}$ (۲)

$R = \{y \in \mathbb{R} \mid -a \leq y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid -a \leq x \leq a\}$ (۳)

$R = \{y \in \mathbb{R} \mid -a < y \leq a\}, D = \{x \in \mathbb{R} \mid -a \leq x \leq a\}$ (۴)

۲۰- تابع f به هر عدد حقیقی، ۲ برابر ریشه سوم همان عدد، منهای ۴ را نسبت می‌دهد، f کدام است؟

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$
 $f(x) = 2\sqrt[3]{x} - 4$ (۲)

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$
 $f(x) = 2\sqrt[3]{x-4}$ (۱)

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$
 $f(x) = 2(x-4)^3$ (۴)

$f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$
 $f(x) = 2x^3 - 4$ (۳)

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هماهنگی پاره‌های کلام،
سجع و انواع آن
صفحه‌های ۴۷ تا ۵۵

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- همه گزینه‌ها فاقد «جناس» و دارای «سجع» هستند؛ به جز ...

۱) به خدا اگر بمیرم که دل از تو برنگیرم	برو ای طبیبم از سر که دوا نمی‌پذیرم
۲) همه عارض تو بینم چو نظر بر آب دارم	همه چهره تو بوسم چو به کف شراب دارم
۳) ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی	پیوند روح کردی پیغام دوست دادی
۴) در حسن، بی‌نظیری در لطف، بی‌نهایت	در مهر بی‌ثباتی در عهد بی‌دوامی

۲۲- به ترتیب نوع سجع‌های متن زیر، در کدام گزینه درست آمده است؟

«الهی ضعیفان را پناهی، قاصدان را بر سر راهی. الهی هر که علم مهر تو افراخت هر چه غیر از تو بود بینداخت. الهی ای خالق بی‌مدد و ای واحد

نهایی

بی‌عدد ...»

۱) متوازی - متوازی - مطرف	۲) مطرف - متوازن - متوازی
۳) متوازن - متوازی - مطرف	۴) مطرف - مطرف - متوازی

۲۳- در کدام گزینه، یکی از آرایه‌های مقابل بیت، نادرست است؟

۱) ای که شمشیر جفا بر سر ما آخته‌ای	دشمن از دوست ندانسته و نشناخته‌ای (تضاد، جناس)
۲) غلام حلقه سیمین گوشوار توام	که پادشاه غلامان حلقه در گوشی (واژه‌آرایی، کنایه)
۳) دلبر که جان فرسود از او، کام دلم نگشود از او	نومید نتوان بود از او، باشد که دلداری کند (واج‌آرایی، سجع)
۴) چه رخساره که از بدر منیر است	لبش شکر فروش جوی شیر است (سجع، تشبیه)

نهایی

۲۴- چند مورد از ابیات زیر، دارای «سجع متوازی» است؟

الف) گر شیر شرزه نیستی ای فضل کم شکر	ور مار گرزه نیستی، ای عقل کم گزای
ب) ای بی هنر زمانه مرا پاک درنورد	وی کوردل سپهر مرا نیک برگرای
ج) این رقص موج خون نگر صحرا پر از مجنون نگر	وین عشرت بی چون نگر ایمن ز شمشیر اجل
د) تاریک‌تر است هر زمانی شب من	یا رب شب من سحر ندارد گویی
ه) کعبه در شامی سلب چون قطره در تنگی صدف	در صدف در بحر ظلمانی گروگان آمده
و) آتشین حلقه ز باد افسرده و جسته ز حلق	رفته ساق عرش را خلخال پیچان آمده

۱) یک	۲) دو	۳) سه	۴) چهار

۲۵- «سجع» در کدام گزینه ارزش موسیقایی بیشتری دارد؟

۱) دریغا که روزگار بر باد دادیم و شکر نعمت ولی نعمت نگزاردیم.
۲) دانای رازها، عالم اسرار و معیوبان را خریداری.
۳) درمانده را دستگیر و بیچاره را دستیاری.
۴) تمام اعضا زخم خورده و مرغ روح ما پریده.

۲۶- واج‌های «ه»، «ی»، «و» در کدام گزینه به صورت صامت، به کار رفته است؟

آن دوستی که بود در این سینه باقی است	(۱) در دل همان محبت پیشینه باقی است
دامن خورشید از این روزن به دست آمد مرا	(۲) داغ عشق از سینه روشن به دست آمد مرا
زان لب میگون به تلخی می شود ساغر جدا	(۳) کار هر بی‌ظرف نبود دل ز جان برداشتن
هر قدر افشرده‌ای دل را، بیفشارم تو را	(۴) سخت می‌خواهم که در آغوش تنگ آرم تو را

۲۷- تقطیع هجایی کدام مصراع درست آمده است؟

- (۱) سرمست کسی باشد کو خود خبرش نبود
سر / مس / ات / ک / سی / با / شد / کو / خو / د / خ / اب / رش / ان / بود
- (۲) باز این دل دیوانه زنجیر همی بُرد
با / ز / این / دل / دی / وان / ه / ز / نج / یر / هم / ی / بُ / رد
- (۳) کوه‌ها را ز تجلی همه چون طور کنیم
کوه / ها / را / ز / تج / لی / همه / چون / طور / کنیم
- (۴) چون تیر همی پرد از قوس تنم جانم
چون / تیر / هم / ی / پرد / از / قوس / تنم / جانم

۲۸- نظم هجاهای مصراع «غمگین ز چه‌ای مگر تو را غولی» با کدام مصراع یکسان است؟

- (۱) بر غیر خدا حسد نیارد
- (۲) آن چنگ نشاط ساز نو یابد
- (۳) کنار خویش دریا کردم از اشک
- (۴) این روضه دولت را این تخت و سعادت را

۲۹- از دیدگاه موسیقی شعر، کدام گزاره دربارهٔ ابیات زیر صدق نمی‌کند؟

- «دل از داوری‌ها بپرداختنند»
- نشستند فرزندان شادکام
- به آیین یکی جشن نو ساختند
- گرفتند هر یک ز یاقوت جام»

- (۱) جداسازی ابیات فوق به صورت مقابل است: --U/--U/--U/--U
- (۲) در مصراع سوم، ۵ هجای بلند و ۴ مصوت بلند وجود دارد.
- (۳) ۴ هجای کشیده که هجای بلند محسوب می‌شوند نیز وجود دارد.
- (۴) تعداد هجاهای کشیده مصراع سوم و چهارم برابر است.

۳۰- کدام بیت با بیت زیر، تناسب مفهومی دارد؟

- «سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سرم»
- کز این درخت همین میوه غم است بزم»
- (۱) نکنم یاد بهار و نروم سوی چمن
- چه کنم دل نگشاید ز بهار و چمنم
- (۲) طی شد ایام جوانی از بناگوش سفید
- شب شود کوتاه چون صبح از دو جانب سر زند
- (۳) درخت جهان را مجنبان ازیرا
- درخت جهان رنج و غم بار دارد
- (۴) وه که با این عمرهای کوتاه بی‌اعتبار
- این همه غافل شدن از چون منی شیدا چرا

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

جهان‌های اجتماعی،
پیامدهای جهان اجتماعی،
ارزیابی جهان‌های اجتماعی
صفحه‌های ۳۸ تا ۶۳

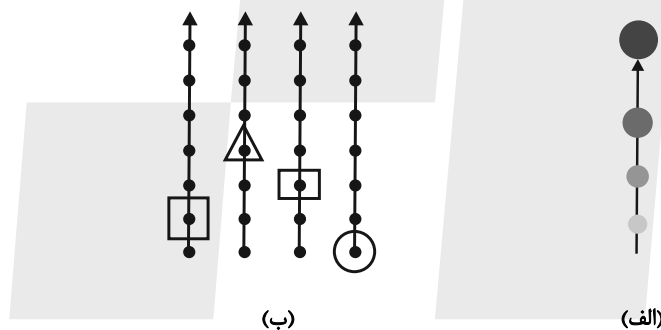
۳۱- به ترتیب، چه زمانی می‌توان به تنوع جهان‌های اجتماعی پی برد و یکی از مهم‌ترین انتقادهای خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را چه کسانی مطرح کردند؟

- (۱) چشم‌گشودن به جهان‌های اجتماعی دیگری که هم اکنون در جهان وجود دارند یا رجوع به تاریخ گذشته خود - مردم‌شناسان
- (۲) در نظر گرفتن تفاوت‌های اساسی میان جهان‌های اجتماعی و شرایط مختلف اقتصادی و فرهنگی و تاریخی هر کدام - مردم‌شناسان
- (۳) چشم‌گشودن به جهان‌های اجتماعی دیگری که هم اکنون در جهان وجود دارند یا رجوع به تاریخ گذشته خود - جامعه‌شناسان
- (۴) در نظر گرفتن تفاوت‌های اساسی میان جهان‌های اجتماعی و شرایط مختلف اقتصادی و فرهنگی و تاریخی هر کدام - جامعه‌شناسان

۳۲- چه عواملی موجب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود؟

- (۱) تنوع آگاهی و اختیار انسان - فعال و پذیرنده بودن انسان
- (۲) فرهنگ‌های متفاوت - شرایط تاریخی و اجتماعی جوامع
- (۳) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها - تنوع اراده و اختیار انسان‌ها
- (۴) پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی - تنوع آب و هوایی و شرایط جغرافیایی

۳۳- موارد کدام گزینه، به ترتیب با تصاویر «الف» و «ب» منطبق است؟

- (۱) روابط متقابل جهان‌های اجتماعی مختلف با یکدیگر - مشابه بودن جامعه انسانی با موجود زنده
- (۲) مشابه بودن جامعه انسانی با موجود زنده - نگاه تک‌خطی به تاریخ
- (۳) فرهنگ‌ها و تمدن‌های غرب، اسلام، چین و هند - جوامع پیشرفته و جوامع عقب‌مانده
- (۴) جوامع پیشرفته و جوامع عقب‌مانده - روابط متقابل جهان‌های اجتماعی مختلف با یکدیگر

۳۴- کدام دسته از جامعه‌شناسان معتقدند که همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند؟

- (۱) اسپنسر - ریکاردو - ماکس وبر
- (۲) ماکس وبر - آگوست کنت - مالتوس - دورکیم
- (۳) آگوست کنت - اسپنسر - دورکیم - ماکس
- (۴) دورکیم - هانتینگتون - مالتوس - آگوست کنت

۳۵- به ترتیب، کدام گزینه درباره جهان معنوی درست و درباره جهان دنیوی نادرست است؟

- (۱) انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده و چهره‌ای ملکوتی پیدا می‌کند. - همه ظرفیت‌ها و استعدادها را در خدمت دنیا به کار می‌گیرد.
- (۲) جهان اساطیری، محصول انحراف بشر از جهان دنیوی است. - در این جهان زندگی، هیچ‌گونه غایت، معنا و هدفی ندارد.
- (۳) در جهان توحیدی، طبیعت موجودی زنده و مستخر انسان است. - گاهی در فرهنگ سکولار، جهان دیگر پذیرفته می‌شود.
- (۴) جهان اساطیری، امکان بهره‌برداری معقول از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد. - در این فرهنگ، جهان دیگر به‌طور مطلق انکار می‌شود.

۳۶- کدامیک از گزینه‌های زیر، به ترتیب مربوط به «زوال معنا یا عقلانیت ذاتی» و «قفس آهنین»، از ویژگی‌های جهان متجدد است؟

الف) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر کنش‌های اخلاقی و انسانی تنگ می‌کند.

ب) در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی منزل است

ج) از دست رفتن امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری

د) در جهان متجدد، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم تجربی استفاده می‌کنند.

۱) «الف»، «ب» ۲) «ج»، «الف» ۳) «ب»، «د» ۴) «ج»، «ب»

۳۷- کدام گزینه ترتیب درستی از «روند شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید» ارائه می‌دهد؟

۱) برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود - شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید - شکل‌گیری الزام‌های جدید

۲) برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود - شکل‌گیری الزام‌های جدید - شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید

۳) شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید - برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود - شکل‌گیری الزام‌های جدید

۴) شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید - شکل‌گیری الزام‌های جدید - برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود

۳۸- به ترتیب، مشخص کنید حقایق چه زمان وارد «قلمرو آرمانی» و چه زمان وارد «قلمرو واقعی» جهان اجتماعی می‌شوند؟

۱) با ایمان به حق - با عمل به حق ۲) با عمل به حق - با ایمان به حق

۳) با ایمان به حق - با اعتقاد به حق ۴) با اعتقاد به حق - با ایمان به حق

۳۹- همه گزینه‌ها درباره آرمان‌های اجتماعی و قلمروی آن صحیح است؛ به جز:

۱) آرمان اجتماعی، تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، اقتصاد، خانواده و ... است.

۲) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی

جهان اجتماعی را فراهم کنند.

۳) به مجموعه اهداف و ارزش‌هایی که اعضای یک جهان اجتماعی به آن‌ها رسیده‌اند، آرمان اجتماعی می‌گویند.

۴) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

۴۰- کدام گزینه به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر را نشان می‌دهد؟

- آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شوند.

- استکبارستیزی، بیرون از قلمرو واقعی جهان اجتماعی قرار دارد.

- اگر مردم مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند.

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را باید در پرتو هنجارهای آن ارزیابی کرد.

۱) ص، غ، ص ۲) ص، غ، ص ۳) غ، ص، غ ۴) ص، غ، ص

آزمون ۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳

دهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید. شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن (۱)	۱	۲	۳	۴	۶	
تاریخ (۱)	۲	۴	۶	۷	۸	
جغرافیای ایران	۲	۳	۵	۷	۸	
منطق	۱	۲	۳	۴	۵	
اقتصاد	۱	۲	۳	۵	۷	

مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۲	تاریخ (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۳	جغرافیای ایران	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۴	منطق	۱۰	۷۱	۸۰	۱۵
۵	اقتصاد	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵

عربی، زبان قرآن (۱)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

مطر السمک
التعایش السلمی
(تا پایان إعلموا)
صفحه‌های ۳۱ تا ۵۹

■ ■ عَيْن الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٤١ - ٤٥)

۴۱- « يُوَكِّدُ الْقُرْآنُ عَلَى حُرِّيَّةِ الْعَقِيدَةِ، فَعَلَيْنَا أَنْ نَحْتَرِمَ كُلَّ الْمُسْلِمِينَ! »:

- ۱) قرآن بر آزادی عقیده تأکید می‌کند، پس بر ما واجب است که به همه مسلمانان احترام بگذاریم!
- ۲) تأکید قرآن بر آزادی عقیده است و ما باید به هر مسلمانی احترام بگذاریم!
- ۳) قرآن بر آزادی عقاید تأکید می‌کند، پس بر ماست که به هر مسلمانی احترام بگذاریم!
- ۴) تأکید قرآن بر آزادی عقیده‌هاست، پس ما به همه مسلمانان احترام می‌گذاریم!

۴۲- « لَا يَجُوزُ فِي الْإِسْلَامِ الْإِصْرَارُ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ بَيْنَ الْعُقَايِدِ وَ مَنْ يُوَكِّدُ عَلَى التَّفْرِقَةِ فَهُوَ عَمِلُ الْعَدُوِّ! »:

- ۱) اسلام پافشاری بر نقاط اختلاف بین عقیده‌ها را جایز نمی‌داند و هرکس بر تفرقه تأکید کند، او نیروی دشمن است!
- ۲) در اسلام اصرار بر نقطه اختلاف میان عقاید جایز نیست و هرکس بر جدایی فرقه‌ها تأکید ورزد؛ او مزدور دشمن است!
- ۳) اسلام اصرار بر نقاط اختلاف بین عقاید را جایز نمی‌داند و هرکس بر جدایی فرقه‌ها تأکید ورزد، از اعضای دشمن است!
- ۴) در اسلام پافشاری بر نقاط اختلاف میان عقاید جایز نیست و هرکس بر تفرقه تأکید کند، او مزدور دشمن است!

۴۳- « الرِّيحُ تُثِيرُ غَيْمَةً سَوْدَاءَ عَظِيمَةً ثُمَّ يَحْدُثُ مَطَرٌ شَدِيدٌ لِمُدَّةِ ثَلَاثِ سَاعَاتٍ فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مَفْرُوشَةً بِالْأَسْمَاكِ! »:

- ۱) بادهای سیاه بزرگی را برمی‌انگیزند، سپس باران شدیدی به مدت سه ساعت اتفاق می‌افتد و زمین پوشیده از ماهیان می‌شود!
- ۲) ابر سیاه بزرگ، بادهایی را برمی‌انگیزد، سپس باران شدیدی به مدت سه ساعت اتفاق می‌افتد و زمین پوشیده از ماهیان می‌شود!
- ۳) بادهایی که سبب ایجاد ابر سیاه بزرگ می‌شوند، باران شدیدی را به وجود می‌آورند که پس از دو ساعت زمین را از ماهی‌ها می‌پوشاند!

- ۴) بادهای سیاه بزرگی را برمی‌انگیزند؛ سپس به مدت سه ساعت باران شدیدی می‌بارد و زمین را پوشیده از ماهیان می‌کند!

۴۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

نهایی

۱) النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا: مردم مردگانند، پس هرگاه بخواهند، بیدار می‌شوند!

۲) مَنْ يَزْرَعُ الْعَدْوَانَ، يَحْصُدُ الْخَسْرَانَ: هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند!

۳) شَاهِدَ الطَّلَابُ فِي سَفَرَتِهِمْ فَلَمَّا مِنْ سُقُوطِ الْأَسْمَاكِ: دانش‌آموزان در سفر فیلمی از سقوط ماهیان دیدند!

۴) شَاهَدَتِ سُمِّيَةُ سُقُوطَ قَطْرَاتِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ: سمیه افتادن قطرات آب را از ابر در آسمان دید!

۴۵- « دانشمندان دریافته‌اند که راز پدیده باران ماهی، علتش وقوع یک گردباد شدید بوده است! »؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) الْعُلَمَاءُ وَجَدُوا أَنَّ سَبَبَ حَدُوثِ ظَاهِرَةِ مَطَرِ السَّمَكِ كَانَ إِعْصَارًا شَدِيدًا!

۲) قَدْ وَجَدَ الْعُلَمَاءُ أَنَّ التَّعَرَّفَ عَلَى سِرِّ ظَاهِرَةِ مَطَرِ الْأَسْمَاكِ هُوَ الرِّيحُ الْقَوِيَّةُ الَّتِي تَحْدُثُ!

۳) الْعُلَمَاءُ تَوَصَّلُوا إِلَى سِرِّ ظَاهِرَةِ مَطَرِ الْأَسْمَاكِ كَانَ سَبَبُهُ حَدُوثُ إِعْصَارٍ شَدِيدٍ!

۴) قَدْ وَجَدَ الْعُلَمَاءُ أَنَّ سِرِّ ظَاهِرَةِ مَطَرِ السَّمَكِ كَانَ سَبَبُهُ حَدُوثُ إِعْصَارٍ شَدِيدٍ!

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية: (٤٦ - ٥٠)

٤٦- عین الخطأ حسب الحقيقة:

- (١) تحدث أعاصير شديدة في بعض مناطق العالم!
- (٢) تعيش الأسماك في البحار و المحيطات فقط و لها أنواع مختلفة!
- (٣) يحتفل الإيرانيون بالنوروز؛ أول يوم من أيام السنة الهجرية الشمسية!
- (٤) الثلج نوع من أنواع نزول الماء من السماء ينزل في الشتاء و الخريف غالباً!

٤٧- عین الخطأ عن الإيضاحات:

- (١) المحيط: بحر كبير واسع بين القارات!
- (٢) الصف: مكان يدرس فيه التلاميذ!
- (٣) الشمس: فاكهة لا يمكن أن نأكلها!
- (٤) المغلق: ما ليس مفتوحاً؛ بل مسدوداً!

٤٨- عین فعلاً مصدره ليس على وزن «افتعال»:

(١) اِكْتَسَبْنَا	(٢) تَنَكَّرْنَا
(٣) اِنْتَضَرْنَا	(٤) نَسْتَمِعُ

٤٩- عین العبارة التي جاء فيها فعل أمر:

- (١) يا أيها التلاميذ! أصدقائي تعلموا كل المباحث!
- (٢) يا عمال! تجمعوا حول مديركم لكسب رضاه!
- (٣) أكرم أبي والديه من الصغر إلى الكبر!
- (٤) الناس تفرقوا في الشوارع أمس و تابعوا القائد!

٥٠- عین الفعل يختلف وزنه:

- (١) اتحاد الأمة الإسلامية قد تجلّى في صور كثيرة!
- (٢) جدتي تقدّم لنا مواعظ قيمة في كلامها اليومي!
- (٣) إن نجاحات الأولاد تفرح والديهم دائماً بلا شك!
- (٤) هذه الأنجم كالدرر المنتشرة تزين سماء قرينتنا!

تاریخ (۱)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

یونان و روم، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور صفحه‌های ۵۰ تا ۶۹

۵۱- رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان بر سر چه موضوعی، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م. شد؟

- (۱) کسب منافع تجاری جاده ابریشم
 (۲) تسلط بر منطقه آسیای صغیر
 (۳) اعمال قدرت در مرزهای شمالی یونان
 (۴) دریانوردی و کشتیرانی در دریای مدیترانه

۵۲- دوران ضعف و انحطاط کدام تمدن باستانی را مورخان عصر تاریکی نامیده‌اند؟

- (۱) روم
 (۲) چین
 (۳) مینوس
 (۴) میسن

۵۳- هر دو مورد کدام گزینه در رابطه با نتایج سیاست‌های توسعه‌طلبانه امپراتوری روم در دوران باستان صحیح آمده است؟
 الف) به قدرت رسیدن نظامیان و بروز جنگ داخلی از پیامدهای مهم این سیاست‌های توسعه‌طلبانه در جمهوری روم بود.
 ب) ایجاد دگرگونی‌ها در نظام حکومتی بعد از پیروزی اوکتاویان بر رقیبانش، تغییری در نقش مجلس سنا ایجاد نکرد.
 ج) امپراتور کنستانتین در سال ۳۳۰ م. امپراتوری روم را به دو بخش شرقی و غربی تقسیم کرد.
 د) در این زمان کارایی قانون اساسی و نهادهای جمهوری بیش از گذشته در اداره سرزمین‌ها مشخص شد.

- (۱) «الف» - «ج»
 (۲) «ب» - «د»
 (۳) «ج» - «د»
 (۴) «الف» - «ب»

۵۴- کدام گزینه به ترتیب در خصوص تمدن روم باستان صحیح و درباره تمدن یونان باستان نادرست است؟

- (۱) فیلسوفان این تمدن با تکیه بر استدلال‌های عقلانی و منطقی، درباره موضوع‌های گوناگون به بحث و گفت‌وگو می‌پرداختند و تأثیر زیادی بر فیلسوفان مسلمان گذاشتند. - یکی از دستاوردهای مهم این تمدن، ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها بود.
 (۲) مردم این تمدن خدایان متعددی را می‌پرستیدند و بازی‌های عمومی و مذهبی مختلفی را به احترام و بزرگداشت خدایان برگزار می‌کردند. - در این تمدن ادبیات و هنرهای تجسمی، مخصوصاً انواع شعر، نمایشنامه‌نویسی، مجسمه‌سازی و معماری شکوفا و پررونق بود.
 (۳) برده‌داری پدیده‌ای بسیار رایج در قلمرو این حکومت بود. - خانواده‌های این تمدن فرزندان خود را از سنین کودکی به کار سخت و شجاعت برای جنگیدن تشویق می‌کردند.
 (۴) در این تمدن، نفوذ و قدرت کاهنان به مراتب کم‌تر از مصر و بین‌النهرین بود. - دولت شهرهای این حکومت غالباً با یکدیگر در حال رقابت و جنگ بودند.

۵۵- کدام گزینه ترتیب سلسله‌های دوران حکومت آریاییان را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) پیشدادیان - ایلام - هخامنشیان - اشکانیان
 (۲) ماد - ایلام - اشکانیان - ساسانیان
 (۳) پیشدادیان - کیانیان - ایلام - ماد
 (۴) ماد - هخامنشیان - اشکانیان - ساسانیان

۵۶- موارد کدام گزینه در رابطه با پیشینه تحقیقات جدید درباره تاریخ ایران باستان صحیح است؟

(الف) با خوانده شدن خط میخی و افزایش علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران، دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد.

(ب) در زمان ناصرالدین‌شاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد.

(ج) در سال ۱۳۰۶ ش، کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان‌شناسی از کشورهای مختلف شروع به فعالیت کردند.

(د) دلیل سفر برخی جهانگردان اروپایی به ایران در دوره صفویه، فعالیت‌های باستان‌شناسی هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی بود.

- (۱) «ب» - «د»   (۲) «ب» - «ج»   (۳) «الف» - «د»   (۴) «الف» - «ج»

۵۷- تصویر زیر، مربوط به کدام یک از انواع منابع دست اول می‌باشد و ویژگی آن کدام است؟

(۱) نوشتاری - تمامی نوشته‌هایی هستند که درباره رویدادهای تاریخی ایران در عهد باستان نگارش یافته‌اند.

(۲) غیرنوشتاری - این منابع حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره وضعیت اقتصادی و اجتماعی ایران باستان هستند.

(۳) نوشتاری - این منابع را می‌توان به دو گروه نوشته‌های ایرانی و نوشته‌های غیرایرانی طبقه‌بندی کرد.

(۴) غیرنوشتاری - سنت شفاهی در ایران باستان بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر بوده است.

۵۸- کدام مورد، درباره خدای نام‌ها نادرست است؟

(۱) از منابع نوشتاری ایرانی در دوره ساسانی محسوب می‌شوند.

(۲) تا دویست سال قبل، مبنای اصلی قرائت مورخان ایرانی از دوره ایران باستان بودند.

(۳) محتوای آن‌ها سراسر افسانه و قصه است و نمی‌توان آن‌ها را در شمار نوشته‌های تاریخی قرار داد.

(۴) بخش تاریخ ایران باستان در آثار مؤلفان تواریخ عمومی مانند طبری، بر مبنای روایت خدای نام‌ها شکل گرفته است.

۵۹- عمده منابع نوشتاری غیرایرانی را کتاب‌های مورخان کدام تمدن‌ها تشکیل می‌دهند؟

(۱) تمدن پیشوایان یهود که در فلسطین می‌زیستند.

(۲) تمدن پادشاهان بزرگی چون کوروش و داریوش هخامنشی در ایران را شامل می‌شوند.

(۳) تمدن مقدونیان پیش از فیلیپ دوم که از زندگی شهری و تمدن توسعه‌یافته‌ای برخوردار نبودند.

(۴) تمدن‌هایی که به اعتقاد و پرستش خدایان متعدد مشغول بودند و جشنواره‌ها و بازی‌های عمومی و مذهبی مختلفی را به احترام و بزرگداشت خدایان برگزار می‌کردند.

۶۰- کدام گزینه در مورد سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی دوره هخامنشیان نادرست است؟

(۱) پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ اختصاص دارد.

(۲) در کاوش‌های تخت‌جمشید بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شده است.

(۳) سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در جیرفت به شرح جنگ‌های این پادشاه با یونانیان اشاره دارد.

(۴) این لوح‌ها اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری این دوره، ارائه می‌دهند.

جغرافیای ایران

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ناهمواری‌های ایران، آب و هوای ایران (تا پایان عوامل مؤثر بر آب و هوای ایران) صفحه‌های ۲۲ تا ۴۰

۶۱- به ترتیب:

کدام عبارت درباره جمعیت مناطق پایکوهی صحیح است؟

در کدام دوره زمین‌شناسی، ناهمواری‌های ایران شکل نهایی به خود گرفته است؟

- ۱) در این مناطق تعداد سکونتگاه‌ها کمتر و جمعیت در آن‌ها پراکنده‌تر است. - اوایل دوران سوم زمین‌شناسی
- ۲) در این مناطق تعداد سکونتگاه‌ها بیشتر و جمعیت در آن‌ها متراکم‌تر است. - اواخر دوران سوم زمین‌شناسی
- ۳) در این مناطق تعداد سکونتگاه‌ها بیشتر اما جمعیت در آن پراکنده‌تر است. - اوایل دوران دوم زمین‌شناسی
- ۴) در این مناطق تعداد سکونتگاه‌ها کمتر اما جمعیت در آن‌ها متراکم‌تر است. - اواخر دوران دوم زمین‌شناسی

۶۲- کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

علت تشکیل کدام کوه، فعالیت‌های آتش‌فشانی نیست؟

کوهستان‌های تالش با چه جهتی منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است؟

علت شکل‌گیری گل‌فشان‌ها در استان سیستان و بلوچستان کدام است؟

- ۱) دماوند - غربی، شرقی - خروج گاز یا بخار از اعماق زمین
- ۲) بشاگرد - غربی، شرقی - رسوبات رودخانه‌ای
- ۳) سبلان - شمالی، جنوبی - کوه‌زایی مواد رسوبی
- ۴) بشاگرد - شمالی، جنوبی - خروج گاز یا بخار از اعماق زمین

۶۳- کدام یک از دشت‌های زیر به ترتیب حاصل «انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها» و «در حد فاصل تاقدیس‌ها در میان ناودیس‌ها» هستند؟

- ۱) دشت نهاوند در همدان - دشت کاکان در فارس
- ۲) ماهی دشت کرمانشاه - دشت لوت
- ۳) دشت ارژن در فارس - دشت کاکان در فارس
- ۴) دشت لوت - دشت ارژن در فارس

۶۴- کدام مورد از عوامل تغییردهنده جلگه‌ها با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) سونامی
- ۲) نوسانات عمومی آب دریاها
- ۳) دیواره‌سازی
- ۴) جزر و مد

۶۵- کدام موارد در ارتباط با عوامل تأثیرگذار در تنوع آب‌وهوای ایران مهم هستند؟

- الف) فاصله از دریا و نفوذ توده‌های هوا
- ب) اختلاف در زاویه تابش آفتاب و کوهستان‌ها و جهت آن‌ها
- ج) تنوع پوشش گیاهی، فاصله از دریا و فشار زیاد جنب حازه
- د) نفوذ توده‌های هوا، کوهستان‌ها و جهت آن‌ها و تنوع پوشش گیاهی
- ه) تنوع ناهمواری‌ها، اختلاف در زاویه تابش آفتاب و فشار زیاد جنب حازه

- ۱) «الف» و «ب»   ۲) «د» و «ه»   ۳) «ج» و «د»   ۴) «الف» و «ج»

۶۶- اگر مقایسه دو شهر براساس «وضعیت عرض جغرافیایی» مورد نظر باشد، به ترتیب در کدام یک، زاویه تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود و در

کدام یک، مایل است؟

(۲) خرم آباد و ایلام

(۱) مشهد و اراک

(۴) زاهدان و شیراز

(۳) اصفهان و قزوین

۶۷- به ترتیب کدام گزینه در رابطه با عبارات زیر صحیح است؟

الف) با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، در لایه ... جو زمین دمای هوا به طور میانگین حدود ۶ درجه سانتی گراد کاهش می یابد.

ب) به کدام دلیل دامنه شمالی البرز بارش های بیشتری دارد؟

(۲) تروپوسفر - جهت رشته کوه ها

(۱) ترموسفر - میزان ارتفاع

(۴) تروپوسفر - فاصله از منابع رطوبتی

(۳) ترموسفر - نوع توده هوای ورودی به کشور

۶۸- در اطراف مدار رأس السطران و رأس الجدی به ترتیب کدام کمربندها تشکیل می شود؟

(۱) پرفشار جنب حاره ای - پرفشار جنب حاره ای

(۲) کم فشار جنب حاره ای - پرفشار جنب حاره ای

(۳) پرفشار جنب حاره ای - کم فشار جنب حاره ای

(۴) کم فشار جنب حاره ای - کم فشار جنب حاره ای

۶۹- کدام یک از توده های هوا به ترتیب «رطوبت دریای سرخ» و «رطوبت دریای مدیترانه» را به داخل ایران وارد می کنند؟

(۱) توده هوای سرد و خشک سیبری - توده هوای مرطوب موسمی

(۲) توده هوای سودانی - توده هوای مرطوب غربی

(۳) توده هوای مرطوب موسمی - توده هوای سودانی

(۴) توده هوای مرطوب غربی - توده هوای مرطوب موسمی

۷۰- کدام گزینه درباره توده های هوایی وارد شده به کشور صحیح است؟

(۱) مهم ترین سامانه بارشی در ایران در دوره سرد سال موجب بارش در سواحل خزر می شود.

(۲) توده هوای سودانی و توده هوای موسمی ممکن است همزمان وارد کشور شوند.

(۳) در میان ۵ توده هوایی که در جهت های مختلف وارد کشور می شوند تنها یکی از آن ها بارندگی به همراه ندارد.

(۴) توده هوای مرطوب موسمی، رطوبت اقیانوس اطلس را وارد کشور کرده و موجب باران های سیلابی می شود.

منطق

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

اقسام استدلال استقرایی

صفحه‌های ۳۹ تا ۵۲

۷۱- هنگامی می‌توان به نتیجه به دست آمده از یک استدلال اطمینان داشت که ...

- (۱) دو امر، دارای چند ویژگی یکسان باشند و حکم یکی به دیگری نسبت داده شود.
- (۲) حکمی را که درباره تمامی افراد صادق است، به تعدادی از آنها نسبت دهیم.
- (۳) با بررسی تصادفی موارد متعدد و متناسب، به یک حکم کلی برسیم.
- (۴) با حذف احتمالات اشتباه، بهترین حالت ممکن را انتخاب کنیم.

۷۲- به ترتیب عبارتهای زیر، به کدام نوع استدلال اشاره دارند؟

الف) «روزگار چون دو روی یک سکه است، گاهی برای توست و گاهی بر علیه تو.»

ب) «قادری دانش‌آموز باهوشی در کلاس دهم است؛ برادرش نیز پایه دوازدهم است؛ بنابراین برادرش نیز مانند او باهوش است.»

- (۱) استقرای تمثیلی - استقرای تمثیلی
- (۲) استقرای تمثیلی - استقرای تعمیمی
- (۳) استقرای تعمیمی - استقرای تمثیلی
- (۴) استقرای تعمیمی - استقرای تعمیمی

۷۳- عبارت زیر، بیانگر کدام استدلال است؟

«فردی تعریف می‌کند که شبی تنها در پارک نشسته بود. مردی درحالی‌که عرق کرده و ترسیده بود، به او نزدیک می‌شود و تقاضای تلفن همراه می‌کند. بعد از آن حادثه، پلیس صاحب گوشی را به جرم همکاری با یک قاتل دستگیر می‌کند. این ماجرا باعث شد شبی که من در پارک نشسته بودم، مردی را که عرق کرده و ترسیده بود و درحالی‌که تقاضای تلفن همراه می‌کرد، به جرم قتل به پلیس معرفی کنم.»

- (۱) استقرای تعمیمی قوی
- (۲) استنتاج بهترین تبیین
- (۳) استقرای تمثیلی
- (۴) قیاس

۷۴- کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) تسری حکم یک جزئی به جزئی دیگر به دلیل مشابهت ظاهری، استقرای تمثیلی است.
- (۲) در صورت بروز مغالطه تمثیل ناروا، به جز روش توجه به وجوه اختلاف، فقط می‌توان با استدلال تمثیلی مخالفش، با آن مقابله کرد.
- (۳) شدت مشابهت میان دو امر در استقرای تمثیلی، ملاک قطعی بودن نتیجه آن است.
- (۴) در استدلال تمثیلی زمانی مغالطه رخ می‌دهد که شباهت دو طرف تمثیل، صرفاً ظاهری و در کم‌ترین حد خود باشد.

۷۵- در کدام گزینه به ترتیب، عبارتی صحیح درباره «مبنا، روش، نتیجه و انواع» استقرای تعمیمی ذکر شده است؟

- (۱) تخمین - پی بردن از امور جزئی به حکم کلی - احتمالی - تمثیلی و استنتاجی
- (۲) حدس - پی بردن از امور کلی به حکم جزئی - قطعی - تمثیلی و استنتاجی
- (۳) تخمین - پی بردن از موارد جزئی به حکم کلی - غیرقطعی - قوی و ضعیف
- (۴) حدس - پی بردن از امور جزئی به حکم کلی - تعمیمی - قوی و ضعیف

۷۶- گزاره «فلزات در اثر حرارت منبسط می‌شوند» برگرفته از یک ... است و مبنای علوم تجربی بر پایه کدام استدلال استوار است؟

- (۱) استدلال قیاسی - استقرای تعمیمی قوی
- (۲) استقرای تعمیمی - استدلال قیاسی
- (۳) استقرای تعمیمی - استقرای تعمیمی قوی
- (۴) استدلال قیاسی - استدلال قیاسی

۷۷- کدام مورد از راه‌های مقابله با تعمیم شتاب‌زده نیست؟

- (۱) نمونه‌ها باید تصادفی باشند. مثلاً در صورتی که فقط باشگاه‌های محله خود را بررسی کنیم و نتیجه را به همه باشگاه‌های کشور تسری بدهیم، درست نخواهد بود.
- (۲) نمونه‌ها باید متفاوت و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری وجود دارد.
- (۳) تعداد نمونه‌ها باید برابر با همه جامعه آماری باشد.
- (۴) تعداد نمونه‌ها باید نسبت مناسبی با کل جامعه آماری داشته باشد.

۷۸- کدام گزینه درباره استقرای زیر، صحیح است؟

- سه تخم‌مرغ از شانهای که دیروز از فروشگاه خریدم فاسد بود؛ پس تمام اجناس آن فروشگاه فاسد است.
- در بازدیدی که از یک آموزشگاه ۵۰ نفری به عمل آمد، مدیر با دیدن نمرات ۱۰ دانش‌آموز دختر و پسر درس‌خوان که خودشان انتخاب کرده بودند، نتیجه گرفت همه دانش‌آموزان آن آموزشگاه درس‌خوان هستند.

- (۱) برخلاف مورد دوم، نتیجه استقرای اول قطعی است.
- (۲) در عبارت دوم مدیر به علت بی‌توجهی به شرط تصادفی بودن نمونه‌ها دچار تعمیم شتاب‌زده شده است.
- (۳) در استقرای دوم برخلاف استقرای اول، نمونه‌ها بیانگر همه طیف‌های جامعه آماری نیستند.
- (۴) استقرای اول اگر حکم تخم‌مرغ‌های خراب را به تخم‌مرغ‌های آن شان نسبت می‌داد دچار مغالطه نمی‌شد، اما به هر حال او مرتکب تمثیل ناروا شده است.

۷۹- کدام گزینه در مورد استنتاج بهترین تبیین درست نیست؟

- (۱) نوعی استقرا محسوب می‌شود.
- (۲) با رد احتمالات به نتیجه می‌رسد.
- (۳) در زندگی روزمره کاربرد فراوانی دارد.
- (۴) نتیجه‌اش با بررسی احتمالات مختلف قطعی می‌شود.

۸۰- کدام عبارت بیانگر «استنتاج بهترین تبیین» است؟

- (۱) سارا دو فرزند دارد که هر دو در ماه آبان زاده شده‌اند، پس روحیاتشان مانند یکدیگر است.
- (۲) در بررسی‌ها ثابت شده که جامدات، مایعات و گازها وزن دارند، پس ماده نیز وزن دارد.
- (۳) دزد از پنجره وارد نشده است، پس حتماً از در آمده و چون قفل در سالم است پس کلید داشته است.
- (۴) قابلمه و دسته آن هر دو فلزی هستند. پس هیچ‌یک نمی‌سوزند.

اقتصاد

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟
نقش دولت در اقتصاد چیست؟
صفحه‌های ۴۴ تا ۶۸

۸۱- کدام گزینه در خصوص بازار و جریان چرخشی آن صحیح است؟

- (۱) بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در جای خاصی اطلاق می‌شود.
- (۲) در بازار کالاها و خدمات، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدارند.
- (۳) پرداخت پول بابت کالا و خدمات خریداری شده، در جهت مخالف جریان کالا و خدمات جریان می‌یابد.
- (۴) بنگاه‌ها زمین، سرمایه و کارآفرینی را برای تولید کالاها و خدمات به خانوارها عرضه می‌کنند.

۸۲- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب بیانگر کدام نوع کالا است؟

- (الف) با افزایش درآمد، تقاضای آن کاهش می‌یابد.
- (ب) با افزایش قیمت این کالا، تقاضای کالای مرتبط با آن کاهش می‌یابد.
- (پ) بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن افزایش می‌یابد.

(۲) پست - نرمال - مُد

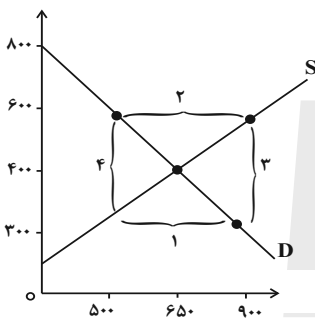
(۱) نرمال - جانشین - لوکس

(۴) نرمال - جانشین - مرغوب

(۳) پست - مکمل - مُد

۸۳- با توجه به نمودار زیر که مربوط به میزان عرضه و تقاضا در یک بازار فرضی است، به ترتیب پاسخ صحیح سؤالات کدام است؟

- (الف) مقدار و قیمت تعادلی به ترتیب از راست به چپ چقدر است؟
- (ب) در کدام قیمت، عرضه‌کنندگان نمی‌توانند تمام کالای تولیدشده را بفروشند؟
- (ج) در کدام محدوده نمودار با مازاد تقاضا روبه‌رو هستیم؟
- (د) بالاترین مقدار دریافتی تولیدکنندگان در بازار، کدام نقطه است؟

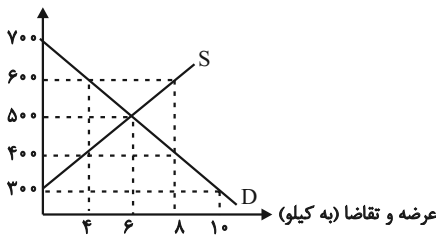
- (۱) الف) ۶۵۰ - ۴۰۰ (ب) ۴۰۰ (ج) محدوده ۱، (د) قیمت ۴۰۰ ریال
- (۲) الف) ۴۰۰ - ۶۵۰ (ب) ۸۰۰ (ج) محدوده ۱، (د) قیمت ۸۰۰ ریال
- (۳) الف) ۶۵۰ - ۴۰۰ (ب) ۴۰۰ (ج) محدوده ۲، (د) قیمت ۴۰۰ ریال
- (۴) الف) ۴۰۰ - ۶۵۰ (ب) ۳۰۰ (ج) محدوده ۲، (د) قیمت ۸۰۰ ریال

۸۴- نمودار زیر مربوط به عرضه و تقاضای کالایی خاص در بازار است؛ با توجه به آن:

الف) نمودار S نشان‌دهنده رفتار اقتصادی کدام گروه در بازار است و دلیل صعودی بودن آن چیست؟

ب) به ترتیب در قیمت‌های ۶۰۰ تومان و ۳۰۰ تومان، بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟

قیمت (به تومان)

- (۱) الف) عرضه‌کنندگان، زیرا میزان عرضه با قیمت رابطه معکوس دارد. (ب) ۴ کیلو کمبود تقاضا - ۱۰ کیلو مازاد عرضه
- (۲) الف) تقاضاکنندگان، زیرا میزان تقاضا با قیمت رابطه مستقیم دارد. (ب) ۸ کیلو مازاد عرضه - ۱۰ کیلو کمبود عرضه
- (۳) الف) تقاضاکنندگان، زیرا میزان تقاضا با قیمت رابطه معکوس دارد. (ب) ۸ کیلو مازاد عرضه - ۱۰ کیلو کمبود تقاضا
- (۴) الف) عرضه‌کنندگان، زیرا میزان عرضه با قیمت رابطه مستقیم دارد. (ب) ۴ کیلو کمبود تقاضا - ۱۰ کیلو مازاد تقاضا

محل انجام محاسبات

۸۵- هر یک از عبارات زیر به ترتیب بیانگر کدام یک از وظایف دولت است؟

- (الف) وضع و اجرای مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقررات برای خریداران و فروشندگان
- (ب) تعریف و اجرای حقوق مالکیت
- (ج) ارائه و تأمین بهداشت و امنیت
- (د) سرمایه‌گذاری برای احداث جاده و پل

- (۱) ارائه کالای عمومی - بهبود عملکرد بازار - بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی
- (۲) ارائه کالای عمومی - ارائه کالای عمومی - بهبود عملکرد بازار - بهبود عملکرد بازار
- (۳) بهبود عملکرد بازار - بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی - ارائه کالای عمومی
- (۴) بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی - بهبود عملکرد بازار - ارائه کالای عمومی

۸۶- هر یک از موارد زیر، به ترتیب بیانگر کدام هدف دولت از مالیات‌ستانی است؟

نهایی

- (الف) مالیاتی که از مردم گرفته می‌شود صرف ارائه خدمات عمومی، ارائه امنیت، دفاع، امور قضایی و آموزش و بهداشت می‌شود.
- (ب) دولت از افراد پردرآمد جامعه، مالیات بیشتری گرفته و از افراد کم‌توان مالیات نمی‌گیرد.
- (پ) اخیراً در برخی کشورها به دلیل آثار زیست‌محیطی خطرناک کیسه‌های پلاستیکی، به وضع مالیات بر آنها اقدام شده است.

- (۱) کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی - افزایش درآمد دولت - کاهش فعالیت‌های نامناسب
- (۲) کاهش فعالیت‌های نامناسب و تشویق فعالیت‌های مطلوب - کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی - افزایش درآمد دولت
- (۳) افزایش درآمد دولت - کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی - کاهش فعالیت‌های نامناسب
- (۴) افزایش درآمد دولت - کاهش فعالیت‌های نامناسب و تشویق فعالیت‌های مطلوب - تشویق فعالیت‌های مطلوب

۸۷- کدام گزینه تفاوت دو مالیات مستقیم و غیرمستقیم را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) در مالیات مستقیم، مقدار مالیات مشخص شده فقط از درآمد شخص اخذ می‌شود؛ ولی مالیات غیرمستقیم از میزان ثروت مالیات‌دهنده دریافت می‌شود.
- (۲) مالیات مستقیم برای افزایش درآمد دولت گرفته می‌شود؛ اما هدف مالیات غیرمستقیم کاهش نابرابری است.
- (۳) مالیات مستقیم به صورت سالانه و مالیات غیرمستقیم به صورت ماهانه پرداخت می‌شود.
- (۴) مالیات مستقیم به عنوان بخشی از درآمد افراد دریافت می‌شود؛ ولی مالیات غیرمستقیم به صورت بخشی از قیمت کالا گرفته می‌شود.

محل انجام محاسبات

۸۸- موارد کدام گزینه تکمیل کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

نهایی

الف) مالیات مستقیم به دو دسته ... و ... تقسیم می شود.

ب) اساس و مبنای مالیات بر دارایی ... است.

ج) مهم ترین نوع مالیات بر دارایی ... و مهم ترین نوع مالیات ... است.

۱) الف) مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد ب) ثروت مؤدی ج) مالیات بر ارث - مالیات بر درآمد اشخاص

۲) الف) مالیات بر درآمد و مالیات بر حقوق ب) درآمد افراد و شرکتها ج) مالیات بر درآمد اشخاص - مالیات بر ارث

۳) الف) مالیات بر ثروت و مالیات بر دارایی ب) ثروت مؤدی ج) مالیات بر ارث - مالیات بر درآمد دارایی

۴) الف) مالیات بر درآمد حقوق و مالیات بر درآمد املاک ب) درآمد افراد و شرکتها ج) مالیات بر درآمد اشخاص - مالیات بر درآمد

۸۹- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب بیانگر کدام نوع مالیات است؟

الف) مالیات بر صادرات و واردات

ب) مالیات بر دخانیات

پ) مالیاتی برای جلوگیری از مالیاتستانی مضاعف

ت) مالیات برای دفع پسماند

۱) مالیات بر عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد - مالیات بر تعرفه های گمرکی

۲) مالیات بر عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر عوارض گمرکی و خدماتی

۳) مالیات بر عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف

۴) مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف

۹۰- کدام مورد در خصوص درآمدهای دولت درست است؟

۱) مهم ترین منبع درآمدی دولت در کشور ما، مالیات است.

۲) فروش انواع دارایی ها مثل نفت، می تواند منبع مناسب و بدون نوسانی برای درآمد دولت به شمار آید.

۳) قرض گرفتن از مردم، اگر از راه فروش اوراق مشارکت باشد، یک منبع پایدار درآمدی است.

۴) بهتر است درآمد حاصل از فروش دارایی های تجدیدناپذیر، صرف هزینه های جاری کشور شود.

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می شود، دقت نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخبرگ کنید.

د فتر چه سؤال ؟

عمومی دهم

(رشته انسانی)

۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۲۰	۱۰۱-۱۲۰	۲۰
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۰
زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۱۳۱-۱۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۰

مراحان

فارسی (۱)	فاطمه جمالی آرانی - محسن فدایی - مرتضی منشاری - الهام محمدی - محمد نورانی
دین و زندگی (۱)	محمد رضایی بقا - فردین سماقی - یاسین ساعدی - عباس سیدشستر - مرتضی محسنی کبیر
زبان انگلیسی (۱)	رحمت اله استیری - مجتبی درخشان گرمی - محمد مهدی دغلاوی - عقیل محمدی روش

گزینه گران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینه گران	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	الهام محمدی	مرتضی منشاری، اعظم رجایی	نازنین حاجیلو سحر محمدزاده	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدی	امیرمهدی افشار	نازنین حاجیلو	محمدصدرا پنجه پور
دین و زندگی (۱) (اقلیت)	دبورا حاتانیا	دبورا حاتانیا	—	—
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی روش	فاطمه نقدی، هلیا حسینی نژاد	نازنین حاجیلو	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفتر چه	حبیبه محبی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفتر چه: فریبا رثوفی
حروف نگار و صفحه آرا	فاطمه علی یاری
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۲۰ دقیقه

ادبیات غنایی، ادبیات سفر
و زندگی (سفر به بصره)
درس ۶ تا ۸
مفصله‌های ۴۶ تا ۶۵

سوالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می‌شود

فارسی (۱)

۱۰۱- توضیحات کدام واژه صحیح نیست؟

(۱) حَقّه: محفظه کوچکی که دري جداگانه دارد و برای نگهداری اشیای گران‌بها به‌کار می‌رود.

(۲) خورجینک: کیسه‌ای که معمولاً از پشم درست می‌کنند و شامل دو جیب است.

(۳) پلاس: گلیمی پشمینه و ستبر که درویشان با خود دارند.

(۴) فرج: گشایش در کار و از میان رفتن غم و رنج

۱۰۲- در کدام گزینه املای همه واژگان صحیح است؟

(۱) لعیمی و کریمی، حیات دل‌ها، غیاس کردن

(۳) دَلّاک و قِیم، اطلاع از رقعہ، قوکان و بهایم

۱۰۳- واژگان کدام گزینه اهمیت املایی کمتری دارند؟

(۱) عزّ و جل، تقدیر (۲) شوخ، درمک

۱۰۴- در کدام گزینه حذف به قرینه لفظی وجود دارد؟

(۱) نیکوخو، بهتر هزار بار از نیکورو.

(۳) مُلک بی دین باطل است و دین بی ملک، ضایع.

۱۰۵- نقش «ضمیر متصل» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) وقتی دل سودایی، می‌رفت به بستان‌ها

(۲) هر آن‌که جانب اهل وفا نگه دارد

(۳) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای

(۴) من ز دست تو خویشتن بکشم

(۲) قایت و نهایت، عذاب قرض، نوع لهن شعر

(۴) مسلخ گرمابه، اسرار حق، سودا و هوس

(۳) کرامت، فضل (۴) مخلص، گمراه

(۲) بدان که قرآن مانند است به بهشت جاودان.

(۴) شیخ گفت: «ای درویش، ما موشی در حَقّه به تو دادیم.»

بی‌خویشتنم کردی، بوی گل و ریحان‌ها

خداش در همه حال از بلا نگه دارد

فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد

تا تو دستم به خون نیلایی

۱۰۶- در کدام بیت آرایه‌های «ایهام تناسب، استعاره، مراعات‌نظیر، تشخیص» تماماً وجود دارد؟

(۱) صبا بر سر آن زلف از دل مرا بینی	ز روی لطف بگویی که جا ننگه دارد
(۲) ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست	در حضرت کریم تمناً چه حاجت است
(۳) دوران روزگار به ما بگذرد بسی	گاهی شود بهار، دگر گه خزان شود
(۴) دوش مرغی به صبح می‌نالید	عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش

۱۰۷- در کدام گزینه «سجع» نمی‌یابید؟

- (۱) قصه‌ی حال یوسف را نیکو نه از حُسنِ صورت او گفت، بلکه از حُسنِ سیرت او گفت.
- (۲) مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند.
- (۳) از بهر آن که در مقابله‌ی جفا، وفا کرد و در مقابله‌ی زشتی، آشتی کرد.
- (۴) از روی نیکوش حبس و چاه آمد و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.

۱۰۸- واژه‌ی «دوش» در کدام بیت «ایهام» دارد؟

(۱) دوش مرغی به صبح می‌نالید	عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش
(۲) دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما	چیست یاران طریقت بعد از این تدبیر ما
(۳) تا مگر هم‌چو صبا باز به کوی تو رسم	حاصلم دوش به‌جز ناله‌ی شبگیر نبود
(۴) آن سیل که دوش تا کمر بود	امشب بگذشت خواهد از دوش

۱۰۹- کدام بیت با عبارت زیر، مفهوم مشترک ندارد؟

گفت: «بلبلان را دیدم که به نالشان درآمده بودند از درخت و کبکان از کوه و بهایم از بیشه؛ اندیشه کردم که مروت نباشد همه در

تسبیح و من به غفلت، خفته.»

(۱) من ذکر تو از مرغ و چمن می‌شنوم	وز لاله و سنبل و سمن می‌شنوم
(۲) همه تسبیح‌گویانند اگر ماه است اگر ماهی	ولیکن عقل استاد است او مشروح‌تر گوید
(۳) گفتم این شرط آدمیت نیست	مرغ تسبیح‌گوی و من خاموش
(۴) سعدیا عشق نیامیزد و شهوت با هم	پیش تسبیح ملائک نرود دیو رجیم

۱۱۰- بیت «دوران روزگار به ما بگذرد بسی / گاهی شود بهار، دگر گه خزان شود» با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

(۱) به زیر دامن حسنت نهفته است هنوز	خطی که گرد گلت صد بهار از آن پیداست
(۲) سازگاری چرخ را با من نبود از راه لطف	چند روزی بهر ویرانی مرا آباد داشت
(۳) بی‌محبت مگذران عمر عزیز خویش را	در بهاران عندلیب و در خزان پروانه باش
(۴) روزگار زندگانی را به غفلت مگذران	در بهاران مست و در فصل خزان دیوانه شو

تبدیل نمونه سؤال‌های امتحانی به تست

۱۱۱- با توجه به دو عبارت زیر، کدام دو واژه معنای مشترکی دارند؟

الف) پس چون در او این چندین اندوه و طرب بود، در نهاد خود شگفت و عجب بود.

ب) هم فرقت بود و هم وصلت؛ هم محنت بود، هم شادی؛ هم راحت بود، هم آفت.

(۱) اندوه و محنت (۲) فرقت و شگفت (۳) طرب و وصلت (۴) اندوه و آفت

۱۱۲- در کدام گزینه املای انتخاب‌شده صحیح نیست؟

(۱) گفتم اکنون ما را که در حمّام (گزارد- گذارد)؟

(۲) حسنت به اتفاق (ملاحت- ملاهت) جهان گرفت

(۳) تا عهد تو درستم عهد همه بشکستم

(۴) تا (خوار- خار) غم عشقت آویخته در دامن

۱۱۳- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) نوع و زمان فعل مشخص شده در عبارت «بتوانی که سیرت خود را چون سیرت او گردانی...» ...

ب) معنای فعل «شدیم» در عبارت «به مجلس وزیر شدیم...» ...

ج) هسته در گروه اسمی «این نیکوترین قصه قرآن...» ...

د) نقش «شخصی» در عبارت «ادبیات غنایی، عواطف شخصی را با زبانی نرم و لطیف بیان می‌کند...» ...

(۱) ماضی استمراری / گشتیم / این / مضاف‌الیه (۲) مضارع التزامی / رفتیم / قرآن / مفعول

(۳) مضارع التزامی / رفتیم / قصه / صفت (۴) ماضی ساده / گشتیم / نیکوترین / مفعول

۱۱۴- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه صحیح نیست؟

«بدان که قرآن مانند است به بهشت جاودان؛ در بهشت از هزارگونه نعمت است و در قرآن از هزارگونه پند و حکمت است.»

(۱) واژه دوتلفظی دارد. (۲) واژه‌های مشخص شده («قرآن» و «نعمت») هم‌نقش هستند.

(۳) چهار جمله وجود دارد. (۴) «جاودان» مضاف‌الیه است.

۱۱۵- نوع پسوند «-ک» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) عروسک زیبا (۲) خورجینک پشمی (۳) درمک سیاه (۴) اردک زشت

۱۱۶- آرایه انتخاب شده در کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) گفتم این شرط آدمیت نیست
 (۲) وقتی دل سودایی می رفت به بستانها
 (۳) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد
 (۴) لاله دیدم، روی زیبای توام آمد به یاد
- مرغ، تسبیح گوی و من خاموش (تشخیص، تشبیه)
 بی خویشتنم کردی بوی گل و ریحانها (مجاز، حس آمیزی)
 گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید (جناس، تشبیه)
 شعله دیدم، سرکشی های توام آمد به یاد (حس آمیزی، تشبیه)

۱۱۷- با توجه به ابیات زیر، «مشبه» در کدام گزینه آمده است؟

- الف) گوش کن پند، ای پسر، وز بهر دنیا غم مخور
 ب) ای صبح دم، بین که کجا می فرستمت
- گفتمت چون در حدیثی گر توانی داشت هوش
 نزدیک آفتاب وفا می فرستمت
- (۱) آفتاب، دنیا
 (۲) حدیثی، وفا
 (۳) صبح دم، در
 (۴) در، آفتاب

۱۱۸- از بیت «گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید/ چون عشق حرم باشد سهل است بیابانها» کدام مفهوم برداشت نمی شود؟

- (۱) تحمل رنج برای رسیدن به مقصود
 (۲) بی ارزشی بیابانها در برابر ارزشمندی عشق
 (۳) از دشواریها استقبال کردن
 (۴) مقدس بودن عشق

۱۱۹- با توجه به جدول زیر، مفهوم مناسب هر بیت در کدام گزینه نادرست آمده است؟

مفاهیم	ابیات
۱- پایداری عاشق	الف) چو یار نیست به تسکین خلق نتوان زیست/ که دوستان اگر دم دل دهند، جان ندهند
۲- سختی های راه عشق	ب) تعلیم زاره گیر در امر معاش/ نیمی سوی خود می کش و نیمی می پاش
۳- تلاش دوسویه	ج) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان/ نگاه دار سر رشته تا نگه دارد
۴- بخشندگی	د) صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی/ ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد

(۴) ج: ۳

(۳) د: ۱

(۲) ب: ۴

(۱) الف: ۲

۱۲۰- عبارت «الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ» بیان کننده کدام صفت است؟

- (۱) امیدواری
 (۲) شکیبایی
 (۳) بخشندگی
 (۴) چیرگی

۱۰ دقیقه

تفکر و اندیشه

آینده (روشن، منازگه بعد

درس ۵ و ۶

صفحه‌های ۴۷ تا ۴۸

دین و زندگی (۱)

۱۲۱- براساس آیه ۵ سوره قیامت، علت انکار معاد توسط انسان چیست و یکی از انگیزه‌های انکار معاد که در

قرآن کریم نیز به آن اشاره گردیده، کدام است؟

(۱) بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند. - فراموش کردن خلقت نخستین

(۲) تا با بهانه‌جویی و دلایل بی‌اساس، خود را از مسئولیت‌هایی که خداوند بر دوشش گذاشته، دور کند. - فراموش کردن خلقت نخستین

(۳) تا با بهانه‌جویی و دلایل بی‌اساس، خود را از مسئولیت‌هایی که خداوند بر دوشش گذاشته، دور کند - نشناختن قدرت خدا

(۴) بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند. - نشناختن قدرت خدا

۱۲۲- اگر معتقد باشیم یکی از ویژگی‌های عالم برزخ «تداوم ارتباط عالم برزخ با دنیاست»، به مفاد کدام آیه اشاره کرده‌ایم؟

(۱) «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ»

(۲) «يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا»

(۳) «الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ»

(۴) «يَبْنَؤُا الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ»

۱۲۳- از کدام عبارت قرآنی می‌توان مرحله برزخ که قبل از قیامت است را استنباط کرد؟

(۲) «وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا»

(۱) «قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ»

(۴) «أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ»

(۳) «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُجَمِّعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

۱۲۴- از دقت و توجه در کدام موارد، امکان معاد فهمیده می‌شود؟

(۱) گرایش به بقا و جاودانگی - پیدایش نخستین انسان در آغاز خلقت

(۲) گرایش به بقا و جاودانگی - مجازات استفاده از سلاح کشتار جمعی

(۳) پاداش اعمالی مانند شهادت - مجازات استفاده از سلاح کشتار جمعی

(۴) ماجرای عزیز نبی (ع) - فرا رسیدن بهار در طبیعت پس از گذر از زمستان

۱۲۵- از ترجمه آیه شریفه «برای ما مثلی زد، در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود، گفت: کیست که این استخوان‌های پوسیده

را دوباره زنده کند؟ بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او بر هر خلقتی داناست» کدام مورد مستفاد می‌گردد؟

(۱) ضرورت آفرینش مجدد جسم برای پیوستن به روح در آخرت براساس حکمت الهی است.

(۲) جریان همیشگی تبدیل زندگی به مرگ و بالعکس در طبیعت، نشان‌دهنده رستاخیز و قیامت است.

(۳) توانایی خداوند در خلق و آفرینش آغازین و زنده کردن دوباره انسان، مشهود است.

(۴) زنده شدن مجدد انسان‌ها در برزخ، نشان‌دهنده قدرت و علم الهی است.

۱۲۶- وجود تمایلات و گرایش‌های مختلف در وجود انسان، پاسخ کدام سؤال را برای او روشن می‌سازد؟

(۱) «افَحْسَبْتُمْ اَنْمَّا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَاَنْكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ»

(۲) «هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمَى وَاَلْبَصِيرُ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَاَلنُّورُ»

(۳) «اللَّهُ لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ لِيَجْزِيَكُمْ اِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»

(۴) «اَمْ نَجْعَلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَالْمُفْسِدِيْنَ فِي الْاَرْضِ»

۱۲۷- اعتقاد به تأثیرگذاری اعمال دیگران در سرنوشت انسان، پیامد اعتقاد به کدام یک از نشانه‌های وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیاست و

مصادق آن چیست؟

(۱) بسته‌نشدن پرونده اعمال - نماز و روزه

(۲) دریافت پاداش خیرات بازماندگان - نماز و روزه

(۳) بسته‌نشدن پرونده اعمال - صدقه دادن و طلب مغفرت

(۴) دریافت پاداش خیرات بازماندگان - صدقه دادن و طلب مغفرت

۱۲۸- در قرآن کریم بعد از کدام موضوع، درباره هیچ موضوعی به اندازه معاد سخن گفته نشده است و عاقل‌ترین و راستگوترین مردمان در طول

تاریخ چه کسانی بوده‌اند؟

(۱) یکتاپرستی - پیامبران

(۲) نبوت - شهیدان و صدیقین

(۳) یکتاپرستی - شهیدان و صدیقین

(۴) نبوت - پیامبران

۱۲۹- زمانی که مجاهدی در راه خدا به شهادت می‌رسد، چه اتفاقی برای او می‌افتد؟

(۱) ارتباطش با دنیا به‌طور کامل قطع می‌شود.

(۲) به‌صورت مستقیم وارد جهان آخرت می‌شود.

(۳) مرحله دیگری به نام برزخ در انتظار اوست.

(۴) به‌صورت غیرمستقیم وارد قیامت می‌شود.

۱۳۰- با توجه به آیات سوره مبارکه واقعه، دوزخیان در حالی که در دنیا مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان اصرار می‌کردند، چه می‌گفتند؟

(۱) «گروهی از ما می‌میریم و گروهی زنده می‌شویم و ما را گذر روزگار نابود می‌کند.»

(۲) «پروردگارا ما را بازگردانید، باشد که عمل صالح انجام دهیم و گناه نکنیم.»

(۳) «زندگی و حیات ما چیزی جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست.»

(۴) «هنگامی که ما مردیم و استخوان شدیم، آیا برانگیخته خواهیم شد؟»

زبان انگلیسی (۱)

۱۰ دقیقه

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Wonders of Creation
(Get Ready, ...,
Listening and Speaking)

درس ۲

صفحه های ۴۳ تا ۵۹

131- A: How cold it is today!

B: I think it is ... day of the year.

- 1) coldest   2) very cold   3) the coldest   4) colder

132- Mr. Drogba is not a ... painter, but I think we need a ... one to paint this room.

- 1) worse - best   2) bad - better   3) better - best   4) good - better

133- Doing your homework can take ... you think, especially if you want to do it well.

- 1) more than time   2) time more   3) more time than   4) more time

134- Water is very important for life and is often found in ... form in rivers and lakes.

- 1) drop   2) observatory   3) heart   4) liquid

135- Tomorrow, James will take a/an ... exam to show his speaking skills in Russian.

- 1) brave   2) oral   3) powerful   4) strange

136- A healthy diet and daily exercise can help the body better ... itself against microbes that can cause disease.

- 1) collect   2) save   3) defend   4) carry

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

A long time ago, people believed that the Earth was the center of everything. They thought that everything, like the Sun, stars, and planets, moved around the Earth. This idea seemed to be right, but it didn't really explain how the planets moved in the sky. Then, a smart scientist named Nicolas Copernicus came along. He had a new idea: He said that the Earth and all the other planets actually go around the Sun. This was a big change in how people thought about space, and it helped explain things better.

After Copernicus, other scientists like Galileo, Kepler, and Newton started to study his ideas more. They helped people understand how the planets move and why the Earth orbits the Sun. Copernicus showed that the Earth is just one of many planets that travel around the Sun. What's really interesting is that Copernicus discovered all this mostly using math. He didn't have the powerful telescopes we have today, but he still made important discoveries.

In 1543, Copernicus published a book about his ideas, and sadly, he died that same year. At first, many people didn't believe what he said. But later on, more and more people realized that he was right. His ideas changed how we understand our Solar System forever.

137- The passage is mainly about ... .

- 1) Copernicus' ideas about the Earth   2) the Sun, stars, and planets
3) the planets that go round the Earth   4) the powerful telescopes scientists use

138- Many years ago, people believed that ... .

- 1) the Sun was the center of everything
2) the Earth was the most important planet in the sky
3) the Earth was just one of many planets
4) all planets moved around the Sun

139- The underlined word "his" in paragraph 2 refers to ... .

- 1) Copernicus   2) Galileo   3) Kepler   4) Newton

140- Which of the following is NOT correct about Copernicus?

- 1) He believed that the Sun was the center of our Solar System.
2) He discovered that the Earth and other planets orbit the Sun.
3) He published his ideas in a book in 1543.
4) He used modern telescopes to make his discoveries.

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۳۰ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی، مهبد باقری، مرجان جهان‌بانی، آرمان احمدی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۳۰ دقیقه

- ۲۵۱- با حروف «ف ق» و با همهی حروف به هم ریخته ی کدام گزینه، واژه‌ای به معنای «پیروزی، مدد کردن بخت، فراهم شدن اسباب کار» ساخته می‌شود؟
- (۱) ت و ی
(۲) ا ت و
(۳) پ و ی
(۴) ا پ و
- ۲۵۲- با همهی حروف به هم ریخته ی «ا پ د ش ع ق م و ه ی» می‌توان دو واژه ساخت به معنای ...
- (۱) سانحه
(۲) تمديد
(۳) رابطه
(۴) تکذیب

* بر اساس متن زیر برگرفته از کتاب «درآمدی بر کشاکش غزالی و اسماعیلیان» به پنج پرسش بعدی پاسخ دهید.

حضور و ظهور شهاب‌الدین یحیی سهروردی و مکتب فلسفی‌اش، مشهور به «اشراق» را می‌توان واکنش شرق عالم اسلام دانست نسبت به آراء خردستیز و اندیشه‌سوز امام محمد غزالی. البته این واکنش در برخی زمینه‌ها پیشینه‌ای دارد که به آراء عین‌القضات همدانی و ابوالبرکات بغدادی نیز راه می‌برد، در عین حال اکنون آشکار شده که امام محمد غزالی نظریه‌پرداز مشهور، مشروعیت‌بخش خلافت عباسی است و در ستیز با اصول مسلم فرض‌شده‌ی فلسفی نزد خردگرایان «گنوستیک» ایرانی اسلامی. بنابراین پُربیراه نخواهد بود اگر در آثار فلسفی سهروردی که در تقابل با آموزه‌های غزالی طرح می‌شوند، در جست‌وجوی آیین سیاسی ویژه‌ای نیز باشیم که بتوان صفت اشراقی را به آن اطلاق کرد و پر واضح است که تنها با بررسی نوشته‌های سهروردی در افق آیین‌های سیاسی جریان گنوستیسیسم ایرانی اسلامی است که این میسر خواهد شد.

آیین سیاسی اشراقی در واقع نظامی است ترکیبی که عناصر بنیادین آن از برخی انگاره‌های موجود در آموزه‌های سیاسی ایرانی و اسلامی و گنوستیک اخذ شده‌اند، انگاره‌هایی که عبارت باشند از:

۱. نظریه‌ی بنیاد نبوت در اسلام شرقی دجله‌ای، یعنی انکار نبوت اسرائیلی و تأکید بر اعلم ناس و انسان کامل بودن نماینده‌ی خدا در میان مردم.
۲. اعتقادات اسلامی در باب معجزات و کرامات انبیا و اولیا.
۳. باورهای باستانی ایرانی درباره‌ی فره‌ی پادشاهانی که صاحب نیرنگند، همانند فریدون و کیخسرو.
۴. سنت کهن ایرانی در باب وزیران و مشاوران خردمندی که حکمت خود را در خدمت پادشاهان قرار می‌دهند و بیشترشان جان خود را نیز بر سر همین خدمت به گسترش عدالت می‌نهند، وزیرانی چون بزرگمهر و مشاورانی چون ابن‌مقفع، که نمونه‌هایی درخور از اینان هستند.
۵. سنت اشراق هندو ایرانی مبنی بر این‌که به هر کس طلب علم کند و به حکمت متعالی دست یابد فره‌ی ایزدی داده خواهد شد.
۶. آموزه‌ی گنوستیک دوام فیض الهی مبنی بر تهی‌ندانستن عالم وجود از حجت خداوندی در مقام رئیس مدینه.
۷. باور به لزوم برخورداری رئیس مدینه از حکمت و عصمت یا همان فره‌ی ایزدی و غیرفاضله‌خواندن حکومت عاری از چنین حجتی و ناروا دانستن همکاری با چنین حکومتی.

این گونه است که درمی‌یابیم آیین سیاسی اشراقی یک‌سر از خود به وجود نیامده است، همچون هر آیین سیاسی دیگری. و ریشه‌های نظری آن را در متون فلسفه‌ی ایرانی و اسلامی می‌توان بازجست، به‌ویژه در متون مربوط به فلسفه‌ی سیاسی ایرانی اسلامی، آن گونه که در آثار فارابی طرح شده و نیز در کتاب‌هایی مانند کیمیای سعادت ابو‌حامد غزالی. به نظر برخی محققان سهروردی بی‌گمان کتاب‌هایی چون نصیحة‌الملوک غزالی، قابوس‌نامه‌ی وشمگیر و سیاست‌نامه‌ی خواجه نظام‌الملک که آیین پادشاهی ایران را نمونه دانسته، از سیاست و آداب ایشان یاد کرده و این‌گونه در بینش سیاسی سهروردی عمیقاً موثر افتاده‌اند، می‌شناخته‌است. چه آنجا که از مسئله مشروعیت برخی از پادشاهان کهن مانند فریدون و کیخسرو سخن می‌گوید، میان آرای او و نظریات اینان شباهت بسیار می‌یابیم.

۲۵۳- واژه‌ی «نیرنگ» طبق متن بالا ...

- (۱) به معنای «فریب مردم» و عامل دوری از خداست.
(۲) بار معنایی منفی ندارد.
(۳) به معنای «خیانت در قدرت» نزدیک است.
(۴) ویژه‌ی افرادی است که قدرت سیاسی ندارند.

۲۵۴- کدام عبارت از متن برمی آید؟

- (۱) پیروان آیین سیاسی سهروردی همچون پیروان آیین سیاسی غزالی علی‌رغم خلق‌الساعه بودن این نظریه‌ها، آن‌ها را شایسته‌ی تبعیت دانسته‌اند.
- (۲) گرایش سهروردی به خردگرایی گنوستیک ایرانی، بیش از غزالی و سازگاری غزالی با نوشته‌های عین‌القضات همدانی بیش از سهروردی است.
- (۳) تقابل اندیشه‌های فلسفی سهروردی با غزالی و نیز ورود غزالی به اندیشه‌های سیاسی، کشف و بررسی اندیشه‌های سیاسی سهروردی را ناگزیر می‌کند.
- (۴) ابوالبرکات بغدادی بیش از آن‌که الهام‌بخش سهروردی در اندیشه‌های فلسفی‌اش بوده باشد، الهام‌بخش غزالی بوده‌است در اندیشه‌های سیاسی‌اش.

۲۵۵- عبارت زیر، با چندمین انگاره‌ی پیشنهادی متن ارتباط بیشتری دارد؟

- «عجیب است که نوشته‌اند سلیمان در انتهای عمر به بت‌پرستی روی آورده بود. چه‌طور ممکن است پیامبری الهی با آن شأن، چنین کند؟ این ناقص اصول پیامبری است.»
- (۱) انگاره‌ی یک
- (۲) انگاره‌ی دو
- (۳) انگاره‌ی چهار
- (۴) انگاره‌ی پنج

۲۵۶- کدام روایت به انگاره‌ی شماره‌ی «۳» بیشتر مربوط است؟

- (۱) فریدون که بر تخت نشست، جهان زیر و زبر شد. آیین زشتی و پلیدی که برترین جایگاه‌ها را به خود گرفته بود، دوباره پست شد و آیین فرزندانگاران دوباره بر صدر نشست.
- (۲) فریدون سه پسر داشت و هر سه را به یمن فرستاد تا سه دختر پادشاه یمن را برای خود به همسری بگیرند. با مخالفت پادشاه یمن، کار برای فرزندان سخت شد، ولی پادشاه یمن در نهایت تسلیم شد.
- (۳) پس آن‌گاه که سه فرزندش از سفر یمن بازگشتند، خود را به شمایل اژدهایی درآورد و برابر ایشان ایستاد، اما هر سه پسر از آتش سوزان دهان او گریختند. پس او شاد گشت که فرزندان‌ش، باهوشند و پرتوان.
- (۴) فریدون جهان‌ش را سه بخش کرد. شرق را به یکی داد و غرب را به یکی و میانه را که خوشترین سرزمین‌ها بود، به کوچکترین فرزندش «ایرج» داد. این سرزمین، «ایران» نامیده شد.

۲۵۷- کدام انگاره با عبارت «الْحُجَّةُ قَبْلَ الْخَلْقِ وَ مَعَ الْخَلْقِ وَ بَعْدَ الْخَلْقِ» ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) انگاره‌ی چهار
- (۲) انگاره‌ی پنج
- (۳) انگاره‌ی شش
- (۴) انگاره‌ی هفت

* پرنیان، ترمه، پرستو و یکتا در یک کافه هر کدام در یک سمت یک میز مربعی نشسته‌اند. هر کدام از این افراد لباسی به یکی از رنگ‌های «قرمز، سبز، آبی و زرد» بر تن کرده و یکی از بین «شیرینی، چای، بستنی و قهوه» سفارش داده‌اند. در این باره، تنها می‌دانیم آنان که حرف نخست نامشان یکی است، روبه‌روی یکدیگر نشسته‌اند و آنان که چای و قهوه سفارش داده‌اند کنار همند. همچنین می‌دانیم یکتاست که قرمز پوشیده است. بر این اساس به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- اگر بدانیم کسی که زرد پوشیده است، بستنی سفارش داده و روبه‌روی کسی است که سبز پوشیده است، قطعاً می‌توانیم بگوییم ...

(۱) پرنیان بستنی سفارش داده است.

(۲) ترمه آبی پوشیده است.

(۳) پرنیان بستنی سفارش نداده است.

(۴) ترمه آبی پوشیده است.

۲۵۹- اگر شخصی که سبز پوشیده، قهوه سفارش داده و بین دو شخصی نشسته باشد که آبی و زرد پوشیده‌اند، یکتا قطعاً ...

(۱) بستنی سفارش داده است.

(۲) بستنی سفارش نداده است.

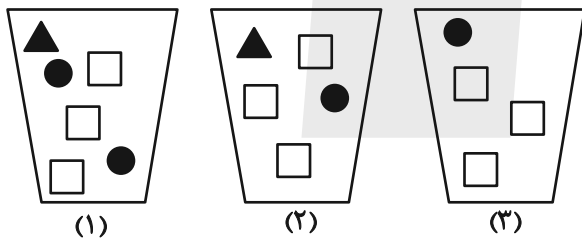
(۳) چای سفارش داده است.

(۴) چای سفارش نداده است.

۲۶۰- سه ظرف با تعدادی مهره متفاوت به شکل زیر داریم، باید با چشم بسته ابتدا یک مهره از ظرف ۱، سپس یک مهره از ظرف ۲ و بعد یک مهره از

ظرف ۳ برداریم و بعد مجازیم دوباره از ظرف ۱ این کار را تکرار کنیم. حداقل چند مهره از ظرف‌ها خارج کنیم تا مطمئن شویم حداقل دو مربع

سفید یکسان متوالی خارج کرده‌ایم؟

(۱) ۹

(۲) ۱۱

(۳) ۱۲

(۴) ۱۴

* در ۶۰۰ لیتر محلول، نسبت ماده «الف» به ماده «ب» سه به پنج و نسبت ماده «ج» به ماده «د»، چهار به پنج است و نسبت ماده «الف» به ماده «ج» برابر یک است. بر این اساس به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۶۱- حداکثر چند لیتر ماده «الف» در محلول هست؟

(۱) ۱۰۲

(۲) ۱۱۲

(۳) ۱۲۲

(۴) ۱۳۲

۲۶۲- چند لیتر ماده «د» را به محلول اضافه کنیم که نیمی از محلول از این ماده باشد؟

(۱) ۲۱۷

(۲) ۲۹۶

(۳) ۳۱۷

(۴) ۳۱۹

۲۶۳- عدد سن پدربزرگی سه سال پیش بیست و سه برابر سن نوه بزرگش بود و سه سال بعد پانزده برابر سن نوه کوچکش خواهد شد. اگر بدانیم سن نوه

بزرگتر اکنون سه برابر سن نوه کوچکتر است. اختلاف سنی این دو نوه چند سال است؟

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲۶۴- اگر ۸ کارگر هر کدام با ۶ ساعت کار مجموعاً $\frac{1}{4}$ کار را انجام داده باشند، ۱۲ کارگر هر کدام با چند ساعت کار مجموعاً $\frac{3}{4}$ باقی مانده کار را انجام

می دهند؟ کارگرها یکسانند.

۱۰ (۲)

۸ (۱)

۱۶ (۴)

۱۲ (۳)

۲۶۵- در جدول زیر، کدام گزینه را باید به جای دو علامت سؤال (?) قرار داد؟

۷	۹	۷	۲
۴	۸	۴	۰
۵	۷	۴	۲
۷	۶	?	?

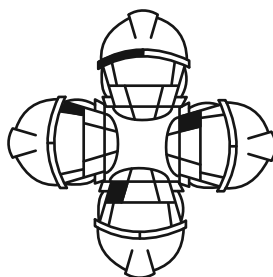
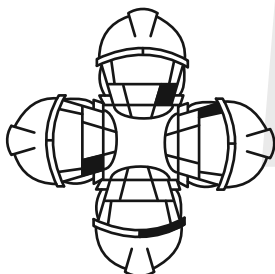
۶ ۹ (۲)

۴ ۴ (۱)

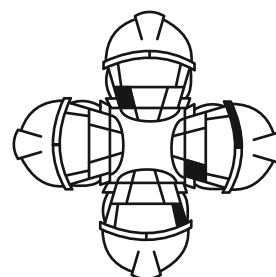
۷ ۰ (۴)

۴ ۸ (۳)

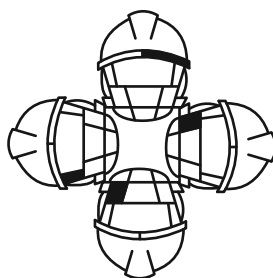
۲۶۶- کدام شکل از دوران شکل زیر به دست می آید؟

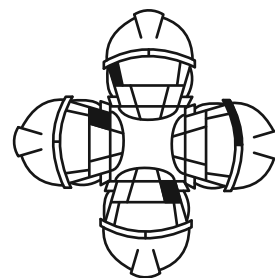
(۲)

(۱)

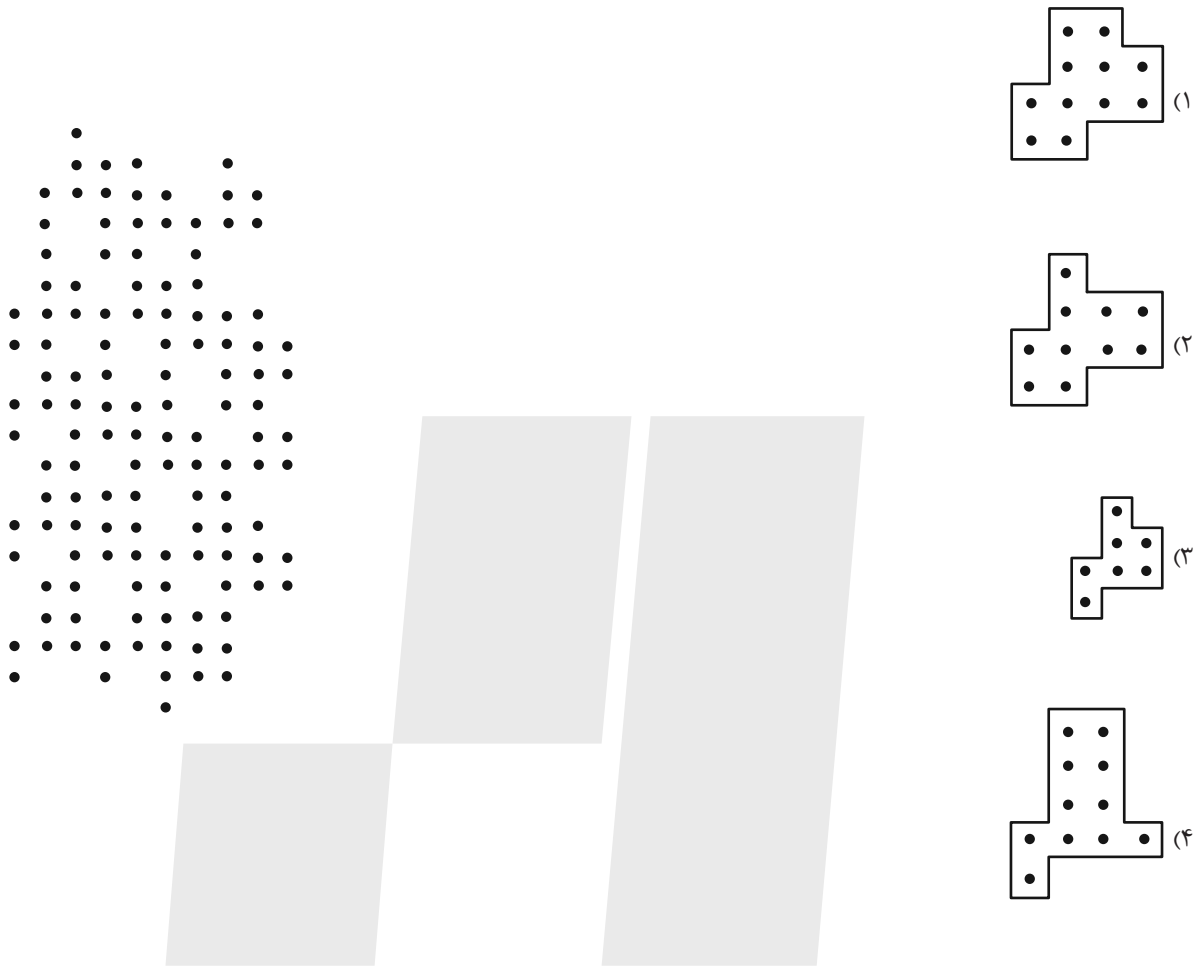

(۴)

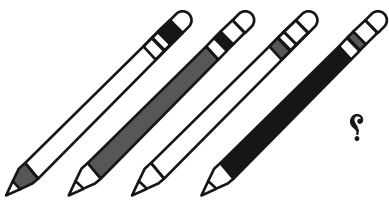

(۳)

۲۶۷- شکل زیر بدون تغییر یا دوران از تکرار کدام گزینه درست شده است؟

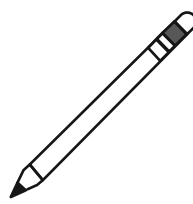
۲۶۸- شکل جایگزین علامت سؤال الگوی زیر کدام است؟

(۴)

(۳)

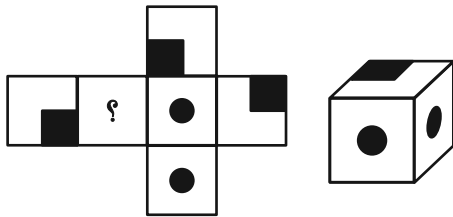
(۲)

(۱)

۲۶۹- شکل گسترده‌ای به صورت زیر داشتیم که یکی از وجه‌های آن معلوم نبود. از این شکل گسترده مکعبی به شکل زیر ساختیم. درباره

وجه نامعلوم شکل گسترده چه می‌توان گفت؟ دقت کنید پشت برگه کاملاً سفید است.

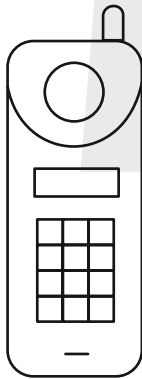
(۱) حتماً شکل بوده است.

(۲) حتماً به شکل بوده است.

(۳) یا به شکل بوده است و یا به شکل .

(۴) به هر شکلی ممکن است بوده باشد.

۲۷۰- شکل زیر از چند مستطیل تشکیل شده است؟

(۱) ۵۸

(۲) ۵۹

(۳) ۶۰

(۴) ۶۱

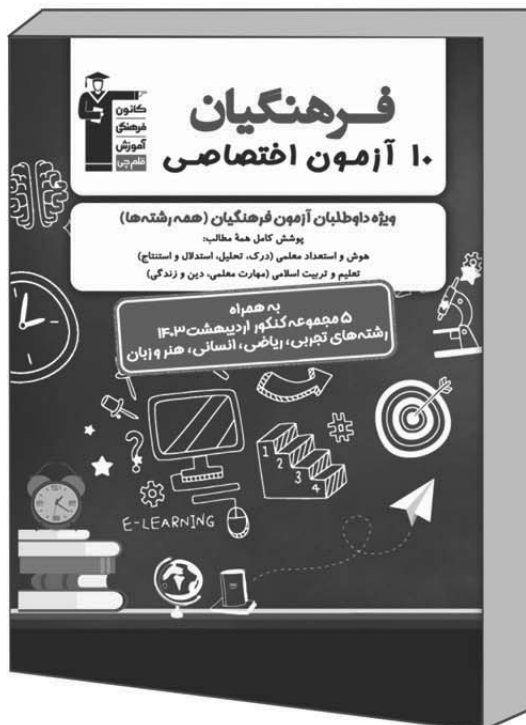
کتاب استعداد تحلیلی
هوش غیر کلامی

کتاب استعداد تحلیلی
هوش کلامی

کتاب فرهنگیان
۱۰ آزمون اختصاصی

پاسخنامه

دهم انسانی

۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
مهدی اسفندیاری، دانیال آرکیش، محسن جهان‌بخش، حمیدرضا رستم‌نژاد، مسعود عباسی، زانیار محمدی	ریاضی و آمار (۱)
برگزیده از کتاب آبی	ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»
صالح بهاری، سعید جعفری، اکرم رسا، ابوالفضل عباس‌زاده، سعید کرمی، محمد مالک	علوم و فنون ادبی (۱)
راضیه ابراهیمی‌نژاد، یاسین ساعدی، فرهاد منوچهری	جامعه‌شناسی (۱)
ابوطالب درانی، امیدرضا عاشقی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کرمان‌فرد، آیدین مصطفی‌زاده	عربی، زبان قرآن (۱)
راضیه ابراهیمی‌نژاد، علیرضا آزادی‌زاده، متین بهادرلو، امیررضا پرویزی، فاطمه عزیزی، امیرحسین کاروین، اقبال مرادی، جواد میربلوکی	تاریخ (۱) و جغرافیای ایران
جواد پاکدل، محمد رضایی‌بغا، طهورا رانجام، سالار صفایی، محمد قاسمی	منطق
سارا شریفی، علی صیدی، احسان عالی‌نژاد، سپیده فتح‌اللهی، آرش کتاب‌فروشداری	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران استاد	ویراستاران رتبه برتر	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	آروین حسینی	آروین حسینی	محمد بحیرایی، احسان غنی‌زاده	سید عارف خبیری	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	حسن اصحابی	حسن اصحابی	الهام محمدی	فاطمه جمالی، امیررضا کرمی‌پور سید عارف خبیری، امیرمحمد قلعه‌کاهی	الناز معتمدی
جامعه‌شناسی (۱)	ریحانه امینی	ریحانه امینی	یاسین ساعدی، ملیکا ذاکری	زهرا زارع، زهرا قصری زهرا آزاد، امیررضا کرمی‌پور	سجاد حقیقی‌پور
عربی، زبان قرآن (۱)	آرمین ساعدپناه	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور، آیدین مصطفی‌زاده	ساغر اسفهبندی	لیلا ایزدی
تاریخ (۱) و جغرافیای ایران	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	امیررضا کرمی‌پور	عطیه محلوچی
منطق	مرضیه محمدی	مرضیه محمدی	فرهاد علی‌نژاد	سمیرا معروف، امیرمحمد قلعه‌کاهی ملیکا ذاکری	سوگند بیگلری
اقتصاد	آفرین ساجدی	آفرین ساجدی	مرضیه محمدی، محمدعلی یوسفی	تینا شمسی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	زهرا دامیار
مسئول دفترچه	مهدیه ملاصالحی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سجاد حقیقی‌پور
حروف‌چین و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۲»

(مفسر همان بخش)

تابع f به صورت زیر است:

$$f(x) = 2x^3 - 1$$

$$x = -2 \Rightarrow f(-2) = 2(-2)^3 - 1 = -17$$

$$x = 0 \Rightarrow f(0) = 2(0)^3 - 1 = -1$$

$$x = 1 \Rightarrow f(1) = 2(1)^3 - 1 = 1$$

$$x = 2 \Rightarrow f(2) = 2(2)^3 - 1 = 15$$

اختلاف بزرگترین و کوچکترین عضو مقادیر وابسته برابر است با:

$$15 - (-17) = 15 + 17 = 32$$

(مفهوم تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۶)

۲- گزینه «۱»

(معییرضا، ستم‌نژاد)

با توجه به تعریف تابع به بررسی عبارت‌ها می‌پردازیم:

الف) هر شخصی دارای یک شماره ملی مشخص و منحصر به فرد است، پس این گزینه معرف یک تابع است.

ب) هر شهری در ایران ممکن است چندین سوغاتی داشته باشد، پس به ازای یک شهر چندین سوغاتی خواهیم داشت که با تعریف تابع در تناقض است.

پ) هر فردی در یک زمان مشخص فقط می‌تواند یک وزن مخصوص داشته باشد، پس با توجه به تعریف تابع این گزینه نیز معرف یک تابع خواهد بود.

ت و ث) چون به ازای یک ورودی ($x=2$) دو خروجی متفاوت داریم، پس این دو رابطه نیز تابع نخواهند بود.

(مفهوم تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۶)

۳- گزینه «۳»

(مهوری اسفندیاری)

$$\begin{cases} (3, 2a-1) \\ (3, 3) \end{cases} \Rightarrow 2a-1=3 \Rightarrow 2a=4 \Rightarrow a=2$$

$$\begin{cases} (1, b^2-1) \\ (1, 8) \end{cases} \Rightarrow b^2-1=8 \Rightarrow b^2=9 \Rightarrow b=\pm 3$$

رابطه f به ازای $b=3$ تابع نمی‌شود و فقط $b=-3$ قابل قبول است.

$$-ax^2 - bx + 1 = 0 \xrightarrow[\begin{matrix} a=2 \\ b=-3 \end{matrix}]{\frac{a=2}{b=-3}} -2x^2 + 3x + 1 = 0$$

$$S = \frac{\text{قرینه ضرب} \times x}{\text{ضرب}} = \frac{3}{2}$$

(مفهوم تابع، صفحه ۴۹)

۴- گزینه «۲»

(معییرضا، ستم‌نژاد)

با توجه به تعریف تابع، یک تابع از مجموعه A به مجموعه B رابطه‌ای بین این دو مجموعه است که در آن به هر عضو از A دقیقاً یک عضو از B نظیر شود. چون از عدد ۲ در نمودار پیکانی، دو پیکان خارج شده است، پس باید مقادیری که این پیکان‌ها از ۲ به آن‌ها وارد می‌شوند یکسان و برابر باشند تا نمودار پیکانی تابع باشد، لذا:

$$m-1=3 \Rightarrow m=4$$

حال به ازای $m=4$ مقدار $m-7$ در مجموعه اول برابر -3 می‌شود، بنابراین دو عضو -3 در مجموعه اول وجود خواهد داشت، در نتیجه عضوهای متناظر آن‌ها در مجموعه دوم هم باید با هم برابر باشند تا نمودار پیکانی تابع باشد:

$$n+1=2 \Rightarrow n=1$$

در نتیجه مقدار $m-2n$ را می‌توان محاسبه کرد:

$$m-2n = 4 - 2(1) = 2$$

(مفهوم تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۵- گزینه «۱»

(دانیال آرکیش)

برای به دست آوردن ضابطه تابع اگر عدد حقیقی را x در نظر بگیریم:

$$\text{مربع آن عدد: } x^2 \leftarrow \text{برابر مربع: } 5x^2 \leftarrow \text{به علاوه } 1: 5x^2 + 1$$

$$f(x) = 5x^2 + 1$$

$$f(2) = 5(2)^2 + 1 = 21, f(-1) = 5(-1)^2 + 1 = 6 \Rightarrow f(2) + f(-1) = 21 + 6 = 27$$

(ضابطه جبری تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۶- گزینه «۳»

(مسعود عباسی)

در نمودار مختصاتی برای به دست آوردن دامنه (D) و برد (R) یک تابع کافی است تصویر نقاط نمودار را به ترتیب بر محور Xها و Yها محاسبه کنیم، بنابراین:

گزینه «۱»:

$$\begin{cases} D: x \geq -3 \\ R: y \leq 3 \end{cases}$$

گزینه «۲»:

$$\begin{cases} D: R - \{0\} \\ R: y \leq 0 \end{cases}$$

گزینه «۳»:

$$\begin{cases} D: x < 0 - \{-1\} \\ R: y < 0 - \{-1\} \end{cases}$$

گزینه «۴»:

$$\begin{cases} D: R - \{-1, 1\} \\ R: y \geq 0 - \{-1\} \end{cases}$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۷- گزینه «۴»

(مسعود عباسی)

از نمودار داده شده مقادیر را به دست می‌آوریم و در کسر داده شده جایگذاری می‌کنیم:

$$\left. \begin{aligned} f(-2) &= 1, f(1) = 1 \\ f(3) &= 0, f(2) = 1 \\ f(4) &= -1 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{1 \times 1 + 2 \times 0}{1 - (1 \times (-1))} = \frac{1 + 0}{1 - (-1)} = \frac{1}{2}$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۸- گزینه «۲»

(دانیال آرکیش)

$$f(0) = \sqrt{0+1} - \frac{1}{2} = 1 - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

$$f\left(-\frac{3}{4}\right) = \sqrt{-\frac{3}{4}+1} - \frac{1}{2} = \sqrt{\frac{1}{4}} - \frac{1}{2} = \frac{1}{2} - \frac{1}{2} = 0$$

$$f\left(\frac{5}{4}\right) = \sqrt{\frac{5}{4}+1} - \frac{1}{2} = \sqrt{\frac{9}{4}} - \frac{1}{2} = \frac{3}{2} - \frac{1}{2} = 1$$

$$f(3) = \sqrt{3+1} - \frac{1}{2} = \sqrt{4} - \frac{1}{2} = 2 - \frac{1}{2} = \frac{3}{2}$$

$$f \text{ برد} = \left\{ \frac{1}{2}, 0, 1, \frac{3}{2} \right\}$$

فقط ۱ و صفر صحیح هستند.

(ضابطه پیری تابع، صفحه ۵۴)

(زانیار مومری)

۹- گزینه «۱»

$$f(x) = -4 \Rightarrow x^2 - 5x = -4 \Rightarrow x^2 - 5x + 4 = 0$$

$$\Rightarrow (x-1)(x-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=1 \\ x=4 \end{cases}$$

$$f(x) = -6 \Rightarrow x^2 - 5x = -6 \Rightarrow x^2 - 5x + 6 = 0 \Rightarrow (x-2)(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=2 \\ x=3 \end{cases}$$

$$A = \{(1, -4), (4, -4), (2, -6)\} \Rightarrow A \text{ دامنه} = 1 + 4 + 2 = 7$$

$$A = \{(1, -4), (4, -4), (3, -6)\} \Rightarrow A \text{ دامنه} = 1 + 4 + 3 = 8$$

$$A = \{(2, -6), (3, -6), (1, -4)\} \Rightarrow A \text{ دامنه} = 2 + 3 + 1 = 6$$

$$A = \{(2, -6), (3, -6), (4, -4)\} \Rightarrow A \text{ دامنه} = 2 + 3 + 4 = 9$$

پس مجموع اعضای دامنه، نمی‌تواند ۵ باشد.

(ضابطه پیری تابع، صفحه ۵۱)

(زانیار مومری)

۱۰- گزینه «۴»

با توجه به ضابطه تابع f داریم:

$$x=2 \Rightarrow f(5) = f(2) + 2$$

$$10 = f(2) + 2 \Rightarrow f(2) = 8$$

$$x=-1 \Rightarrow f(2) = f(-1) + 2 \Rightarrow 8 = f(-1) + 2 \Rightarrow f(-1) = 6$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

ریاضی و آمار (۱) - سؤال‌های «آشنا»

۱۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

به‌طور کلی اگر مجموعه A دارای h عضو و مجموعه B دارای k عضو باشد، در این صورت تعداد تابع‌هایی که از مجموعه A به مجموعه B تعریف می‌شود از رابطه k^h به‌دست می‌آید. در این سؤال مجموعه A دارای ۳ عضو و مجموعه B دارای ۴ عضو است، لذا تعداد تابع‌هایی که تعریف می‌شود $m = 4^3 = 64$ تا است.

حال با استدلال مشابه بالا تعداد تابع‌هایی که از B به A تعریف می‌شود برابر $n = 3^4 = 81$ است.

$$\Rightarrow \frac{m}{n} = \frac{64}{81}$$

(مفهوم تابع، صفحه ۴۸)

۱۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

برای این‌که در جدول y تابعی از x باشد، y ‌های متناظر با x ‌های برابر می‌بایست با یکدیگر برابر باشند:

x	۱	۲	۱	۲
y	$a+b$	$a-b$	۳	۵

$$\begin{cases} a+b=3 & (1) \\ a-b=5 & (2) \end{cases}$$

$$a+a=3+5 \Rightarrow 2a=8 \Rightarrow a=4$$

$$\xrightarrow{(1)} 4+b=3 \Rightarrow b=3-4=-1$$

$$a \times b = 4 \times (-1) = -4$$

(مفهوم تابع، صفحه ۴۷)

۱۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

برای این‌که نمودار پیکانی تابع باشد از هر عضو مجموعه اول می‌بایست یک پیکان خارج شود. در نتیجه برای تابع شدن می‌بایست از ۳ پیکان خارج شده از عضو B ، ۲ تا از آن‌ها حذف شده و همچنین از ۲ پیکان خارج شده از عضوهای C و D از هر کدام از آن‌ها یک پیکان حذف شود. پس در مجموع با حذف ۴ پیکان، نمودار به تابع تبدیل می‌شود.

(مفهوم تابع، صفحه ۴۸)

۱۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

نمودار یک رابطه، زمانی تابع است که هر خط موازی محور y ها نمودار تابع را حداکثر در یک نقطه قطع کند. با توجه به نمودار، از سه نقطه A ، B و C که بر روی یک خط عمودی قرار دارند حداقل باید دو نقطه و از سه نقطه D ، E و F نیز حداقل دو نقطه و از دو نقطه G و H نیز حداقل یک نقطه حذف شود تا نمودار رابطه تبدیل به یک تابع شود. با توجه به گزینه‌ها با حذف نقاط A ، C ، D ، F و G نمودار رابطه تبدیل به یک تابع می‌شود.

(مفهوم تابع، صفحه ۴۶)

۱۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

برای این‌که رابطه f تابع باشد، می‌بایست مؤلفه‌های دوم دو زوج مرتب $(1, m^2 + m)$ ، $(1, 2)$ با یکدیگر برابر باشند؛ لذا داریم:

$$f = \{(1, 2), (m, 1), (1, m^2 + m), (m^2 - 2, m + 1)\}$$

$$\text{شرط تابع بودن} \Rightarrow (1, 2) = (1, m^2 + m) \Rightarrow m^2 + m - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (m+2)(m-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m+2=0 \Rightarrow m=-2 \\ m-1=0 \Rightarrow m=1 \end{cases}$$

حال به ازای مقادیر مختلف m رابطه را بررسی می‌کنیم:

$$m = -2$$

$$\Rightarrow f = \{(1, 2), (-2, 1), (1, (-2)^2 + (-2)), ((-2)^2 - 2, -2 + 1)\}$$

۱۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

با جایگذاری $x=4$ و $x=9$ در ضابطه تابع، مقادیر $f(4)$ و $f(9)$ را می‌یابیم:

$$f(x) = \frac{\sqrt{x}}{x+1} \Rightarrow \begin{cases} x=4 \Rightarrow f(4) = \frac{\sqrt{4}}{4+1} = \frac{2}{5} \\ x=9 \Rightarrow f(9) = \frac{\sqrt{9}}{9+1} = \frac{3}{10} \end{cases}$$

$$f(4) - f(9) = \frac{2}{5} - \frac{3}{10} = \frac{4}{10} - \frac{3}{10} = \frac{1}{10} = 0.1$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه ۵۱)

$$\Rightarrow f = \{(1,2), (-2,1), (1,2), (2,-1)\}$$

$$\Rightarrow f = \{(1,2), (-2,1), (2,-1)\}$$

رابطه f ، تابع است و با توجه به گزینه‌ها زوج مرتب $(2,1)$ عضو تابع نیست.

$$m=1 \Rightarrow f = \{(1,2), (1,1), (1,1^2+1), (1^2-2,1+1)\}$$

$$\Rightarrow f = \{(1,2), (1,1), (1,2), (-1,2)\}$$

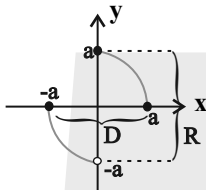
$$\Rightarrow f = \{(1,2), (1,1), (-1,2)\}$$

(مفهوم تابع، صفحه ۳۹)

۱۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

دامنه تابع از تصویر نقاط نمودار روی محور طول‌ها (x ها) و برد آن از تصویر نقاط نمودار روی محور عرض‌ها (y ها) به دست می‌آید.

$$D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -a \leq x \leq a\}$$

$$R_f = \{y \in \mathbb{R} \mid -a < y \leq a\}$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه ۵۲)

(کتاب آبی)

۱۶- گزینه «۱»

با توجه به جدول زیر داریم:

x	$f(x) = -\sqrt{x+1} - 1$
-1	$f(-1) = -\sqrt{-1+1} - 1 = -1$
$-\frac{3}{4}$	$f(-\frac{3}{4}) = -\sqrt{-\frac{3}{4}+1} - 1 = -\sqrt{\frac{1}{4}} - 1 = -\frac{1}{2} - 1 = -\frac{3}{2}$
0	$f(0) = -\sqrt{0+1} - 1 = -1 - 1 = -2$
8	$f(8) = -\sqrt{8+1} - 1 = -\sqrt{9} - 1 = -3 - 1 = -4$
3	$f(3) = -\sqrt{3+1} - 1 = -\sqrt{4} - 1 = -2 - 1 = -3$

$$R_f = \{-1, -\frac{3}{2}, -2, -3, -4\}$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه ۵۱)

۲۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

برای به دست آوردن ضابطه تابع، اگر عدد حقیقی مورد نظر را x در نظر بگیریم، ریشه سوم آن معادل $\sqrt[3]{x}$ است. پس ضابطه تابع به فرم $f(x) = 2\sqrt[3]{x} - 4$ می‌شود و دامنه، مجموعه اعداد حقیقی؛ است زیرا به ازای هر عدد حقیقی بیان شده است.

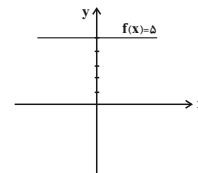
$$\begin{cases} f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \\ f(x) = 2\sqrt[3]{x} - 4 \end{cases}$$

(ضابطه پیری تابع، صفحه ۵۳)

(کتاب آبی)

۱۷- گزینه «۲»

با توجه به آن که نمودار تابع $f(x) = 5$ به شکل زیر می‌باشد:

مشاهده می‌شود که به ازای هر مقدار حقیقی روی محور x ها تنها مقدار

$y=5$ حاصل می‌شود. بنابراین دامنه تابع تمام اعداد حقیقی و برد آن

مقدار ۵ می‌باشد.

(ضابطه پیری تابع، صفحه ۵۳)

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- گزینه «۳»

(سعید کرمی) «بامدادی، شادی»: سجع دارند و «شادی و دادی» جناس دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بمیرم و برنگیرم» سجع مطرف دارند.

گزینه «۲»: «بینم و بوسم» سجع متوازی می‌سازند.

گزینه «۴»: «بی نظیری، بی‌نهایت و بی‌ثباتی» دارای سجع متوازن هستند. (برج لفظی، ترکیبی)

۲۲- گزینه «۴»

(صالح بهاری) کلمات «پناهی، راهی» سجع مطرف دارند. کلمات «افراخت، بینداخت» دارای سجع مطرف هستند. کلمات «مدد- عدد» دارای سجع متوازی هستند.

(برج لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۲۳- گزینه «۴»

(صالح بهاری) تشریح گزینه‌ها: گزینه «۱»: تضاد: «دشمن و دوست» / جناس: «بر و سر»
گزینه «۲»: واژه‌آرایی: «حلقه» تکرار شده است. / کنایه: «حلقه به گوش بودن» به معنای خدمت‌گزار و مطیع بودن است.
گزینه «۳»: واج‌آرایی: «مصوت (و)» / سجع: «فرسود، نگشود و بود»
گزینه «۴»: فاقد سجع / تشبیه: «تشبیه رخساره معشوق به ماه کامل» و «تشبیه لب به شکر فروش»

(بیان و برج، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۲»

(مهمر مالک) الف) «شرزه و گرز» سجع متوازی دارند. ج) «مجنون و بی‌چون» سجع متوازی دارند.

(برج لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۲۵- گزینه «۳»

(مهمر مالک) بررسی گزینه‌ها: گزینه «۱»: «دادیم و نگزاردیم» سجع مطرف دارند. گزینه «۲»: «اسرار و خریدار» سجع مطرف دارند. گزینه «۳»: «دستگیر و دستیار» سجع متوازی دارند. گزینه «۴»: «خورده و پریده» سجع مطرف دارند. سجع متوازی ارزش موسیقایی بیشتری دارد.

(برج لفظی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۲۶- گزینه «۳»

(ابوالفضل عباس‌زاده) سه واج «ه»، «و»، «ی» در کلمات «هر»، «نبود»، «میگون» به صورت صامت به کار رفته است.

(موسیقی شعر، صفحه ۴۸)

۲۷- گزینه «۳»

(ابوالفضل عباس‌زاده) تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تقطیع درست مصراع: سر / مَس / ات / ک / سی / با / شد / کوا / خَد / اَخ / اب / ارش / انب / اود

گزینه «۲»: تقطیع درست مصراع: با / زین / اِد / لِ / ادب / او / ان / اَز / ان / جیب / راه / امی / اِبُر / اَرَد

گزینه «۴»: تقطیع درست مصراع: چُن / تیب / اَر / اه / امی / اِبُر / اَرَد / اَز / اِقْو / سی / اَتَا / نَم / جا / نَم

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۲۸- گزینه «۲»

(کتاب جامع) تقطیع هر دو مصراع به این صورت است:

غَم	گین	ز	چ	ای	م	گر
-	-	U	U	-	U	-
آن	چَن گ	ن	شَا	ط	سا	
ت	را	غُو	لی			
U	-	-	-			
ز	نو	یا	بد			

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: -- U - U - UU --

گزینه «۳»: -- U -- U - U - U

گزینه «۴»: --- UU --- UU ---

(موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۲۹- گزینه «۱»

(سعید یعفری) -U/--U/--U/--U

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: هجای بلند: شس، فر، زا، گان، کام / مصوت بلند: ا، ا، ا، ا، ا، ا، ا

گزینه «۳»: هجای پایانی همه مصراع‌ها کشیده است و باید بلند به شمار آید.

گزینه «۴»: هجاهای کشیده مصراع سوم: تند، شاد / هجاهای کشیده مصراع چهارم: تند، قوت

(موسیقی شعر، صفحه ۴۹)

۳۰- گزینه «۲»

(اکرم رسا) در بیت صورت سوال و گزینه «۲»، شاعر به توصیف پیر شدن خود پرداخته است.

سرم پیر شد (پیر شدن): طی شدن ایام جوانی و بناگوش سفید

(مفهوم، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۱)

۳۱- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)
- هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که هم‌اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند؛ یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم، به تنوع جهان‌های اجتماعی پی می‌بریم.
- یکی از مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند.
(پهوان‌های اجتماعی، صفحه ۳۹)

۳۲- گزینه «۳»

(شبهه‌ساز امتحان نهایی دبیرستان پیمان رگلان- ۱۴۰۱)
تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
(پهوان‌های اجتماعی، صفحه ۴۰)

۳۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی)
تصویر «الف» مربوط به جهان‌های اجتماعی در طول هم (نگاه تک‌خطی) است. در این دیدگاه همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد، پیشرفته‌تراند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب‌مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.
تصویر «ب» مربوط به جهان‌های اجتماعی در عرض هم (نگاه عرضی) است. در این دیدگاه جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به‌وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.
(پهوان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۳۴- گزینه «۳»

(کنکور فارج از کشور ۱۴۰۱)
عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس از این جمله‌اند.
(پهوان‌های اجتماعی، صفحه ۴۲)

۳۵- گزینه «۴»

(راضیه ابراهیمی نژاد)
تشریح موارد نادرست:
- جهان اساطیری، محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.
- جهان طبیعت هیچ‌گونه غایت، معنا و هدفی ندارد و نه زندگی. اهداف دنیوی می‌توانند هدف زندگی انسان در این جهان باشند.
- از آن‌جایی که گاهی در فرهنگ دنیوی، جهان معنوی در خدمت خواسته‌های دنیوی پذیرفته می‌شود، نمی‌توان گفت در این فرهنگ جهان دیگر به‌طور مطلق انکار می‌شود.
تشریح گزینه‌ها:
گزینه «۱»: درست - درست
گزینه «۲»: نادرست - نادرست
گزینه «۳»: درست - درست
گزینه «۴»: درست - نادرست
(پیامدهای پهوان اجتماعی، صفحه ۵۱)

۳۶- گزینه «۲»

(راضیه ابراهیمی نژاد)
تشریح عبارت‌ها:
الف) در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند به شدت رواج می‌یابند. رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت، به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل «قفس آهنین»، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند.
ب) در جهان متجدد عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشراند؛ به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند، به مصرف می‌رسند و هیچ‌گونه قداستی ندارند. (تقدس‌زدایی)
ج) جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود. (زوال عقلانیت ذاتی)
د) در جهان متجدد، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و ... و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد. (گسترش عقلانیت ابزاری)
(پیامدهای پهوان اجتماعی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۳۷- گزینه «۱»

(راضیه ابراهیمی نژاد)
هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و در پی آن برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.
(پیامدهای پهوان اجتماعی، صفحه ۴۷)

۳۸- گزینه «۱»

(شبهه‌ساز امتحان نهایی دبیرستان فاطمه الزهرا سراوان- ۱۴۰۲)
جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند.
(ارزیابی پهوان‌های اجتماعی، صفحه ۶۱)

۳۹- گزینه «۳»

(فرهاد منوچهری)
تشریح گزینه نادرست:
گزینه «۳»: به مجموعه اهداف و ارزش‌هایی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، «آرمان اجتماعی» می‌گویند. ارزش‌هایی که اعضای جهان اجتماعی به آن‌ها رسیده‌اند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازند.
(ارزیابی پهوان‌های اجتماعی، صفحه ۵۶)

۴۰- گزینه «۴»

(فرهاد منوچهری)
تشریح موارد نادرست:
- استکبارستیزی، درون قلمرو واقعی جهان اجتماعی قرار دارد.
- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را باید در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد.
(ارزیابی پهوان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

عربی زبان قرآن (۱)

۴۱- گزینه «۱»

(افشین کرمان فرور)

«یؤكد القرآن»: قرآن تأکید می کند (رد گزینه های «۲ و «۴») / «حرّیة العقیدة»: آزادی عقیده (رد گزینه های «۳ و «۴») / «علینا»: بر ما واجب است (رد گزینه «۴») / «أُن نحترم»: که احترام بگذاریم (رد گزینه «۴») / «كلّ المسلمین»: همه مسلمانان (رد گزینه های «۲ و «۳») (ترجمه، صفحه ۵۲)

۴۲- گزینه «۴»

(ابوطالب درانی)

«لا یجوز فی الإسلام»: در اسلام جایز نیست (رد گزینه های «۱ و «۳») / «نقاط الخِلاف»: نقاط اختلاف (رد گزینه «۲») / «التفرقة»: تفرقه (رد گزینه های «۲ و «۳») / «هو عمیل العدو»: او مزدور دشمن است (رد گزینه های «۱ و «۳») (ترجمه، صفحه های ۵۲ و ۵۳)

۴۳- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«الریاح»: بادهای (رد گزینه های «۲ و «۳») / «تثیر»: برمی انگیزند (رد گزینه های «۲ و «۳») / «غیمة سوداء عظیمة»: ابر سیاه بزرگی (رد گزینه های «۲ و «۳») / «ثم»: سپس (رد گزینه «۳») / «یحدّث مطر شدید»: باران شدیدی اتفاق می افتد (رد گزینه های «۳ و «۴») / «لمدة ثلاث ساعات»: به مدت سه ساعت (رد گزینه «۳») / «تصبح الأرض»: زمین ... می شود (رد گزینه های «۳ و «۴») / «مفروشة»: پوشیده (رد گزینه «۳») / «بالأسماك»: ماهیان (ترجمه، صفحه ۳۳)

۴۴- گزینه «۲»

(ابوطالب درانی)

«من یرز العدو»: هر کس دشمنی بکارد / «یحصد الخسران»: زیان درو می کند (تشریح گزینه های دیگر: گزینه «۱»: ترجمه صحیح: «مردم خفته اند، پس هرگاه بیدار شوند.» گزینه «۳»: ترجمه صحیح: «دانش آموزان در سفرشان، فیلمی از سقوط ماهیان دیدند.» گزینه «۴»: «ابر در» اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد. (ترجمه، صفحه ۴۷)

۴۵- گزینه «۴»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«دانشمندان دریافته اند که»: العلماء وجدوا أن، قد وجد العلماء أن (رد گزینه «۳») / «راز پدیده باران ماهی»: سرّ ظاهرة مطر السمک (رد سایر گزینه ها) / «علتش ... بوده است»: كان سببه (رد گزینه های «۱ و «۲») / «وقوع یک گردباد شدید»: حدوث إعصار شدید (رد گزینه های «۱ و «۲») (تعیین، صفحه ۳۴)

۴۶- گزینه «۲»

(آیرین مصطفی زاره)

ترجمه عبارت: «ماهی ها فقط در دریاها و اقیانوس ها زندگی می کنند و انواع مختلفی دارند.» ماهی ها علاوه بر این که در دریاها و اقیانوس ها زندگی می کنند، در رودها و ... نیز می توان آن ها را یافت.

(مفهوم، ترکیبی)

۴۷- گزینه «۳»

(افشین کرمان فرور)

ترجمه عبارت: «زردآلو: میوه ای است که ممکن نیست آن را بخوریم.» (نادرست است.)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: «اقیانوس: دریای بزرگ و وسیعی میان قاره هاست.» گزینه «۲»: ترجمه عبارت: «کلاس: مکانی است که دانش آموزان در آن درس می خوانند.»

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: «بسته: آن چه باز نیست، بلکه بسته است.»

(واژگان، صفحه ۴۶)

۴۸- گزینه «۲»

(مصطفی قریبی فرور)

«تَنكسرن» از باب «انفعال» است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «اكتسبنا» از باب «افتعال» است.

گزینه «۳»: «انتظری» از باب «افتعال» است.

گزینه «۴»: «نستمع» از باب «افتعال» است.

(قواعد - ثلاثی مزید، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۴۹- گزینه «۲»

(امیررضا عاشقی)

از خطاب قرار گرفتن «عمال» و ضمیر مخاطب «کم» در «مدیرکم» می توان فهمید که فعل «تجمّعوا» به صورت «امر» آمده است! ترجمه عبارت: «ای کارگران! دور مدیرتان برای کسب رضایتش جمع شوید!»

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: «ای دانش آموزان! دوستانم همه مباحث را یاد گرفتند!» ← فعل ماضی

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: «پدرم، پدر و مادرش را از خردسالی تا بزرگسالی گرامی داشت.» ← فعل ماضی

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: «مردم دیروز در خیابان ها پراکنده شدند و رهبر را پیروی کردند!» ← هر دو فعل ماضی هستند.

(قواعد - ثلاثی مزید، صفحه های ۳۶، ۳۷، ۵۵ و ۵۶)

۵۰- گزینه «۱»

(آیرین مصطفی زاره)

با توجه به این که فعل «تجلی» برای «اتحاد» به کار رفته است، پس یک فعل مذکر است؛ یعنی «تجلی» فعل ماضی از باب «تفعل» می باشد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: فعل «تقدّم» برای «جدة» به کار رفته و مؤنث است؛ یعنی «تقدّم» فعل مضارع از باب «تفعیل» می باشد.

گزینه «۳»: فعل «تفرّح» برای «نجاحات» که جمع غیرانسان و در حکم مفرد مؤنث است به کار رفته، پس این فعل نیز مؤنث است؛ یعنی «تفرّح» فعل مضارع از باب «تفعیل» می باشد.

گزینه «۴»: فعل «ترّین» برای «هذه» به کار رفته و مؤنث است؛ یعنی «ترّین» فعل مضارع از باب «تفعیل» می باشد.

(قواعد - ثلاثی مزید، صفحه های ۳۶، ۳۷، ۵۵ و ۵۶)

تاریخ (۱)

۵۱- گزینه ۲»

(فاطمه عزیزی)
رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م. شد.

(یونان و روم، ص ۵۲)

۵۲- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۱۳۰۱)
تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م یونان دچار چنان انحطاطی شد که مورخان آن را «عصر تاریکی» نامیده‌اند.

(یونان و روم، ص ۵۲)

۵۳- گزینه ۴»

(رافیه ابراهیمی نژاد)
- سیاست‌های توسعه‌طلبانه جمهوری روم دو پیامد داشت:
(۱) جنگ‌های متعدد و طولانی موجب به قدرت رسیدن نظامیان شده و جمهوری روم بر اثر رقابت سرداران جاه طلب دچار جنگ داخلی شد.
(۲) با گسترش قلمرو معلوم شد که قانون اساسی و نهادهای این جمهوری برای اداره سرزمین‌های پهناور از کارایی لازم برخوردار نیستند.
- با وجود به قدرت رسیدن اوکتویان، مجلس سنا همچنان به عنوان مجمع اصلی مشورتی باقی ماند و در انتخاب امپراتور، ایفای نقش کرد.
- انتخاب بیزانتیوم به عنوان پایتخت روم توسط امپراتور، کنستانتین، زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی را فراهم کرد نه این که وی به طور مستقیم دستور این عمل را داده باشد.

(یونان و روم، ص ۵۶ و ۵۷)

۵۴- گزینه ۳»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مربوط به تمدن یونان است. - مربوط به تمدن روم است. (نادرست - نادرست)
گزینه ۲: «مربوط به تمدن روم است. - مربوط به تمدن یونان است. (درست - درست)
گزینه ۳: «مربوط به تمدن روم است. - مربوط به تمدن روم است. (درست - نادرست)
گزینه ۴: «مربوط به تمدن یونان است. - مربوط به تمدن یونان است. (نادرست - درست)

(یونان و روم، ص ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۸ و ۶۰)

۵۵- گزینه ۴»

(علیرضا آزادی زاده)
دوران حکومت آریاییان (۷۰۰ ق.م. تا ۶۵۱ ق.م.):
۱- ماد ۲- هخامنشیان ۳- سلوکیان ۴- اشکانیان ۵- ساسانیان
تمدن ایلام، مربوط به دوران پیش آریایی (۳۰۰۰ ق.م. تا حدود ۷۰۰ ق.م.) است.
سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان به عنوان دوره افسانه‌ای (اساطیری) تاریخ ایران شناخته می‌شود.

(مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، ص ۶۲ و ۶۵)

۵۶- گزینه ۴»

(علیرضا آزادی زاده)

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد.

(د) دلیل مسافرت جهانگردان اروپایی به ایران در دوره صفویه، نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی بود.

(مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، ص ۶۳ و ۶۴)

۵۷- گزینه ۲»

(امیرحسین کاروبین)
سگه‌ها از منابع دست اول غیرنوشتاری محسوب می‌شوند. این آثار مادی و دست‌ساخته انسان حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ایران باستان هستند.

(مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، ص ۶۶ و ۶۷)

۵۸- گزینه ۳»

(کنکور خارج از کشور ۱۳۰۱ - با تغییر)
خدای‌نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند که بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند. محتوای خدای‌نامه‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن بوده و مطالب راجع به دوره ساسانی در آن‌ها با واقعیات تاریخی انطباق دارد.

(مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، ص ۶۸)

۵۹- گزینه ۴»

(فاطمه عزیزی)
عمده منابع نوشتاری غیرایرانی را کتاب‌های مورخان یونانی و رومی تشکیل می‌دهند که در صدر آن‌ها، کتاب تاریخ هرودت قرار دارد. یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند و رومیان نیز خدایان متعددی را می‌پرستیدند و مانند یونانیان، جشنواره‌ها و بازی‌های عمومی و مذهبی مختلفی را به احترام و بزرگداشت خدایان برگزار می‌کردند.

(مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، ص ۶۷)

۶۰- گزینه ۳»

(پواد میربلوکی)
سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم به شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان اشاره دارد. این سنگ‌نوشته که رویدادهای تاریخی را گزارش می‌کند، از دوره ساسانی برجای مانده است.

(مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، ص ۶۸)

جغرافیای ایران

۶۱- گزینه ۲»

(امیررضا پرویزی)
در مناطق پایکوهی، تعداد سکونتگاه‌ها بیشتر و جمعیت در آن‌ها مترکم‌تر است. پیدایش نهایی ناهمواری‌های ایران به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) مربوط است.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۶۲- گزینه ۴»

(راضیه ابراهیمی‌نژاد)
- علت تشکیل کوه‌های دماوند، سهند و سلان فعالیت‌های آتش‌فشانی است نه کوه‌های بشاگرد.
- کوهستان‌های تالش با جهت شمالی- جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.
- گل‌فشان‌ها به دلیل خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۴، ۲۵ و ۳۰)

۶۳- گزینه ۳»

(متین بوادریلو)
ماهی‌دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس، حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند.
دشت کاکان در فارس در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها در میان ناودیس‌ها ایجاد شده‌اند.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه ۳۱)

۶۴- گزینه ۳»

(متین بوادریلو)
سونامی، جزر و مد و نوسانات عمومی آب دریاها جزء عوامل طبیعی تغییردهنده جلگه‌ها هستند؛ اما دیواره‌سازی جزء عوامل انسانی تغییردهنده جلگه‌ها هستند.

(ناهمواری‌های ایران، صفحه ۳۳)

۶۵- گزینه ۱»

(کنکور قاج از کشور ۹۵)
عوامل تأثیرگذار بر تنوع آب‌وهوای ایران عبارت‌اند از: اختلاف در زاویه تابش (عرض جغرافیایی)، میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها، فاصله از دریا، نفوذ توده‌های هوا و قرار گرفتن در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای.

(آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

۶۶- گزینه ۳»

(کنکور قاج از کشور ۹۸)
در مناطقی که در عرض‌های پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط استوا نزدیک‌ترند)، زاویه تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود است؛ مانند استان‌های هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان. ولی در مناطق شمالی کشور که در عرض‌های بالای جغرافیایی قرار دارند، زاویه تابش خورشید مایل‌تر است؛ مانند استان‌های آذربایجان غربی و شرقی. شهر اصفهان، نسبت به قزوین، به خط استوا نزدیک‌تر است؛ بنابراین، خورشید در هنگام ظهر در اصفهان عمودتر از قزوین و در قزوین، مایل‌تر از اصفهان می‌تابد.

(آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۶۷- گزینه ۲»

(امیررضا پرویزی)
الف) با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، در لایه تروپوسفر جو زمین دمای هوا به‌طور میانگین حدود ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد.
ب) جهت رشته‌کوه‌های البرز و زاگرس در پراکندگی جغرافیایی بارش کشور اثر دارد. این عامل موجب بارش‌های بیشتر در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های غربی زاگرس شده است.

(آب و هوای ایران، صفحه ۳۹)

۶۸- گزینه ۱»

(اقبال مرادی)
در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا، کمربند کم‌فشار حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و مرطوب است.
در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب‌حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و خشک است که مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می‌شود.

(آب و هوای ایران، صفحه ۳۸)

۶۹- گزینه ۲»

(اقبال مرادی)
توده هوای سودانی، گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.
توده هوای مرطوب غربی، رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل و برف و باران به همراه دارد.

(آب و هوای ایران، صفحه ۴۰)

۷۰- گزینه ۳»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است که در دوره سرما به داخل ایران منتقل و برف و باران به همراه دارد. توده هوایی که موجب بارش در سواحل خزر می‌شود، توده هوای سرد و خشک سبیری است.»

گزینه ۲: «توده هوای سودانی در دوره سرد سال وارد کشور می‌شود؛ درحالی‌که توده هوای مرطوب موسمی در دوره گرم به ایران نفوذ می‌کند؛ بنابراین این دو توده هوا هیچ‌گاه هم‌زمان وارد کشور نمی‌شود.»

گزینه ۳: «صحیح است؛ زیرا تنها توده هوای گرم و خشک است که موجب بارندگی نمی‌شود و افزایش شدید دما را به همراه دارد.»

گزینه ۴: «توده هوای مرطوب موسمی از اقیانوس هند به ایران نفوذ می‌کند؛ نه اقیانوس اطلس.»

(آب و هوای ایران، صفحه ۴۰)

منطق

۷۱- گزینه ۲»

(مفهم رضایی بقا)

در استدلال قیاسی می‌توان به نتیجه به دست آمده از استدلال، اطمینان و یقین داشت. استدلال قیاسی از درستی حکمی کلی درباره تمامی افراد، آن حکم را به تعدادی از افراد نسبت می‌دهد. مانند این که بگوییم: «تمامی معلمان این مدرسه دارای مدرک دکتری هستند، پس این معلم ما هم دارای مدرک دکتری است.»

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۷۲- گزینه ۱»

(پواد پاکدل)

عبارت «روزگار چون دو روی یک سکه است، گاهی برای توست و گاهی بر علیه تو.» یک استدلال تمثیلی است، زیرا از تشبیه و تمثیل روزگار به دو روی سکه و ایجاد شباهت میان آن‌ها سعی در نتیجه‌گیری از طریق همین شباهت دارد. (رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

عبارت «قادری دانش‌آموز باهوشی در کلاس دهم است؛ برادرش نیز پایه دوازدهم است؛ بنابراین برادرش نیز مانند او باهوش است.» یک استدلال تمثیلی است؛ زیرا از طریق شباهت نام خانوادگی دو نفر (دو مورد جزئی) از باهوش بودن یکی حکم به باهوش بودن مورد دوم داده است که می‌تواند مصداقی از مغالطه تمثیل ناروا باشد. (رد گزینه «۲»)

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۳)

۷۳- گزینه ۳»

(سالار صفایی)

در این روایت به دلیل شباهت ظاهری دو مورد جزئی «عرق کرده و ترسیده بودن» حکم یکی را به دیگری تسری داده‌ایم، بنابراین از استقرای تمثیلی استفاده کرده‌ایم.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه ۴۳)

۷۴- گزینه ۳»

(طهورا ره انباش)

نکته: «استقرای تمثیلی» استدلالی است که در آن با مقایسه وجوه مختلف دو امر مشخص یعنی دو امر جزئی، حکم یکی را به دیگری نیز تسری می‌دهیم و هرچقدر که وجوه مشابهت میان این دو امر بیشتر باشد، استدلال قوی‌تر است. اما به هرحال نتیجه آن محتمل خواهد بود و «استقرای تمثیلی» استدلالی ضعیف است. اگر شرایط قوی بودن استقرای تمثیلی رعایت نشود، دچار مغالطه تمثیل ناروا می‌شویم که با دو روش می‌توان با آن

مقابله کرد: (۱) آوردن استدلال تمثیلی مخالف (۲) توجه به وجوه اختلاف

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» طبق نکته فوق صحیح هستند و گزینه «۳» نیز با توجه به احتمالی بودن نتیجه در استدلال استقرایی که استدلال تمثیلی نوعی از آن است، نادرست خواهد بود و پاسخ همین گزینه است.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۷۵- گزینه ۳»

(مفهم رضایی بقا)

مبنای استدلال استقرایی تعمیمی، تخمین است. روش استقرای تعمیمی رسیدن از بررسی چند نمونه جزئی به حکمی کلی است. در نتیجه استقرای تعمیمی، احتمالی و غیرقطعی است و انواع استقرای تعمیمی می‌تواند قوی یا ضعیف باشد.

(اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

۷۶- گزینه ۳»

(پواد پاکدل)

گزاره «فلزات در اثر حرارت منبسط می‌شوند» برگرفته از یک استقرای تعمیمی قوی است که بارها و بارها به صورت تجربی سنجیده شده است. در

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به دلیل نسبت دادن نتیجه قطعی به استقرای تعمیمی، نادرست است.

گزینه «۲»: با توجه به نکته دوم صحیح است و پاسخ ماست.

گزینه «۳»: در هر دو عبارت شرط دربرگیری طیف‌های مختلف رعایت

نشده است؛ پس نادرست است.

گزینه «۴»: گرچه قسمت اول آن صحیح است؛ اما مغالطه تمثیل ناروا

متعلق به استقرای تمثیلی است نه تعمیمی. در استقرای تعمیمی مغالطه

تعمیم شتابزده رخ می‌دهد.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۷)

(مفرد قاسمی)

۷۹- گزینه «۴»

استنتاج بهترین تبیین هم نوعی استقرا محسوب می‌شود؛ بنابراین نتیجه آن

هیچ‌گاه قطعی نیست.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

(مفرد رضایی بقا)

۸۰- گزینه «۲»

در استنتاج بهترین تبیین از بررسی موقعیت‌های مختلف، آن موردی را که

به نظر ما طبق شواهد، احتمال بیشتری دارد، برمی‌گزینیم. وقتی مانند

کارآگاه به دنبال منشأ دزدی می‌گردیم از استنتاج بهترین تبیین بهره

برده‌ایم.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

استقرای تعمیمی با بررسی چندین نمونه جزئی، حکم کلی نسبت به یک

مجموعه و جامعه آماری تعمیم داده می‌شود. (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)

استقرای تعمیمی قوی مبنای علوم تجربی و آزمایش‌ها و مشاهدات در این

علم محسوب می‌شود. (رد گزینه «۲»)

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۶)

۷۷- گزینه «۳»

اگر تعداد نمونه‌ها برابر با کل جامعه آماری باشد یا تک تک اعضای جامعه

آماري بررسی شود، استدلال مورد نظر یک قیاس است نه یک استقرا.

(اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۷)

۷۸- گزینه «۲»

نکته ۱: استقرای تعمیمی استفاده از نمونه‌های تصادفی و تعمیم نتیجه آن به

جامعه آماری و بر مبنای تخمین است و نمی‌توان نتیجه قطعی از آن گرفت

و درستی یا نادرستی آن را به‌طور مشخص تعیین کرد؛ اما سه شرط مهم در

استقرای تعمیمی قوی وجود دارد: ۱- تصادفی بودن نمونه‌ها ۲- در برگرفتن

تمامی طیف‌های جامعه ۳- نسبت مناسب تعداد نمونه‌ها با جامعه آماری

نکته ۲: تعمیم خرابی همه اجناس یک فروشگاه از روی سه مورد فاسد از یک

طیف و مورد به‌خصوص مصداق یک تعمیم شتابزده است که فاقد شرط ۲

و ۳ استقرای تعمیمی قوی است. همچنین در عبارت دوم علاوه بر

دربرنگرفتن دانش‌آموزان درس‌نخوان و عدم رعایت شرط دوم، با آوردن قید

«خودشان انتخاب کرده بودند» به شرط اول مبنی بر تصادفی بودن نمونه‌ها

نیز توجه نشده است.

اقتصاد

۸۱- گزینه «۳»

(سبیره فتح‌اللهی)

بررسی موارد نادرست:

گزینه «۱»: بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن اطلاق می‌شود.

گزینه «۲»: در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

گزینه «۴»: خانوارها زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی را برای تولید کالاها و خدمات به بنگاه‌ها عرضه می‌کنند.

(بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۸۲- گزینه «۳»

(علی صیری)

تشریح عبارات:

الف) کالای پست کالایی است که با افزایش درآمد، تقاضای آن کاهش می‌یابد.

ب) کالاها مکمل کالاهایی هستند که با افزایش قیمت یکی از آن‌ها، تقاضا برای کالای دیگر نیز کاهش می‌یابد. (مثل چای و قند)

پ) کالاهایی که مُد می‌شوند، حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آن‌ها زیاده‌تر می‌شود.

(بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه ۴۹)

۸۳- گزینه «۱»

(امسان عالی‌نژاد)

تشریح عبارات:

الف) به مقداری که در آن میزان عرضه و تقاضا با هم برابر است (محل تقاطع دو نمودار)، «مقدار تعادلی» و به قیمتی که در آن عرضه و تقاضا یکسان است، «قیمت تعادلی» می‌گوییم. در قیمت ۴۰۰، مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر و ۶۵۰ است.

ب) در قیمت‌های بالاتر از قیمت تعادلی، با مزاد عرضه روبه‌رو هستیم. در

این قیمت چون میزان تقاضا کم است، عرضه‌کنندگان نمی‌توانند همه

کالایشان را به فروش برسانند. بنابراین در قیمت‌های ۶۰۰ و ۸۰۰ مزاد عرضه داریم.

ج) در قیمت‌های پایین‌تر از سطح تعادل، به دلیل پایین بودن قیمت، با مزاد تقاضا و کمبود عرضه روبه‌رو هستیم.

د) حداکثر درآمد تولیدکنندگان همیشه در نقطه تعادلی اتفاق می‌افتد، چون می‌توانند همه چیزی را که تولید کرده‌اند، به فروش برسانند.

(بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه ۵۱)

۸۴- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

بررسی عبارات:

الف) نمودار S نشان‌دهنده رفتار اقتصادی عرضه‌کنندگان در بازار است و صعودی است؛ زیرا مقدار عرضه با قیمت، رابطه مستقیم دارد.

ب) در قیمت ۶۰۰ تومان، مقدار تقاضا معادل ۴ کیلو و مقدار عرضه معادل ۸ کیلو است، بنابراین در این قیمت ۴ کیلو (۴-۴=۰) مزاد عرضه (کمبود تقاضا) وجود دارد.

در قیمت ۳۰۰ تومان، مقدار تقاضا معادل ۱۰ کیلو است، اما در این سطح از قیمت تولیدکننده حاضر به تولید هیچ مقداری از کالا نخواهد بود و میزان عرضه صفر است، بنابراین در این قیمت ۱۰ کیلو (۱۰-۰=۱۰) کمبود عرضه (مزاد تقاضا) در بازار داریم.

(بازار پیست و پلونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۸۵- گزینه «۳»

(علی صیری)

بررسی عبارات:

الف) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است: بهبود عملکرد بازار

ب) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد: بهبود عملکرد بازار

ج) مردم یک شهر یا یک کشور نیاز به تأمین بهداشت و امنیت دارند: ارائه کالای عمومی

د) دولت علاوه بر وظایف نظارتی، مسئول ارائه کالای عمومی و سرمایه‌گذاری در این حوزه هم هست: ارائه کالای عمومی

(نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۵۶ تا ۵۸)

۸۶- گزینه «۳»

(سپیده فتح‌اللهی)

بررسی عبارات:

الف) افزایش درآمد دولت: مالیات برای تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولت مانند امنیت، دفاع، امور قضایی، آموزش و بهداشت عمومی ضروری است.

ب) کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی: مالیات یکی از ابزارهای مهم دولت در کاهش نابرابری و فاصله طبقاتی بین افراد پردرآمد و کم‌درآمد محسوب می‌شود.

پ) کاهش فعالیت‌های نامناسب و تشویق فعالیت‌های مطلوب: فراتر از افزایش درآمد، هدف از برخی مالیات‌ها کاهش رفتارهای نامناسب (مثل کاهش استفاده از پلاستیک) است.

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۰)

۸۷- گزینه «۴»

(آرش کتاب‌فروش‌بدری)

تفاوت این دو نوع مالیات در این است که در مالیات مستقیم مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود ولی در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود. تفاوت ذکر شده در سایر گزینه‌ها صحیح نیست.

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۱)

۸۸- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

بررسی عبارات:

الف) مالیات‌های مستقیم، خود به دو دسته «مالیات بر درآمد» و «مالیات بر دارایی» تقسیم می‌شوند.

ب) اساس و مبنای مالیات بر دارایی «ثروت مؤدی» (پرداخت‌کننده مالیات) است.

ج) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی «مالیات بر ارث» و مهم‌ترین نوع مالیات، «مالیات بر درآمد اشخاص» است.

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۱)

۸۹- گزینه «۲»

(علی صیری)

تشریح عبارات:

الف) مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف: مالیات بر عوارض گمرکی و خدماتی

ب) مالیات بر دخانیات (برای کاهش مصرف آن): مالیات بر مصرف

پ) این مالیات با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از

مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند: مالیات بر ارزش افزوده

ت) انواع عوارض درج شده در قبض‌های شهرداری مانند دفع پسماند: مالیات

بر عوارض گمرکی و خدماتی

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۹۰- گزینه «۱»

(آرش کتاب‌فروش‌بدری)

بررسی موارد نادرست:

گزینه «۲»: درآمد حاصل از فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر مثل نفت و گاز، پایدار نیست، با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است.

گزینه «۳»: قرض گرفتن از مردم در قالب فروش اوراق مشارکت، نمی‌تواند درآمد تا ابد پایداری باشد.

گزینه «۴»: اگر درآمد حاصل از فروش منابع تجدیدناپذیر، صرف هزینه‌های جاری کشور شود، نسل‌های بعد ما را نخواهند بخشید.

(نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دهم

(رشته انسانی)

۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳

تعداد سؤالات و زمان پاسخگویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۲۰	۱۰۱-۱۲۰	۲۰
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۰
زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۱۳۱-۱۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۰

مراحان

فارسی (۱)	فاطمه جمالی آرانی - محسن فدایی - مرتضی منشاری - الهام محمدی - محمد نورانی
دین و زندگی (۱)	محمد رضایی بقا - فردین سماقی - یاسین ساعدی - عباس سیدشبهتیری - مرتضی محسنی کبیر
زبان انگلیسی (۱)	رحمت اله استیری - مجتبی درخشان گرمی - محمد مهدی دغلاوی - عقیل محمدی روش

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	الهام محمدی	مرتضی منشاری، اعظم رجایی	نازنین حاجیلو سحر محمدزاده	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدی	امیرمهدی افشار	نازنین حاجیلو	محمد صدرا پنجه پور
دین و زندگی (۱) (اقلیت)	دبورا حاتانیا	دبورا حاتانیا	—	—
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی روش	فاطمه نقدی، هلیا حسینی نژاد	نازنین حاجیلو	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
حروفنگار و صفحه آرا	فاطمه علی یاری
ناظر چاپ	سوران نعیمی

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۱)

۱-۱- گزینه «۳»

(فاطمه همای آرائی)

پلاس: جامه‌ای پشمینه و ستر که درویشان پوشند.

(لغت، واژه‌نامه)

۱-۲- گزینه «۴»

(فاطمه همای آرائی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: لعیمی ← لئیمی / غیاس ← قیاس

گزینه «۲»: قایت ← غایت / لهن ← لحن

گزینه «۳»: فوکان ← گوکان

(املا، ترکیبی)

۱-۳- گزینه «۲»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

واژگان گزینه «۲»، به دلیل آن که دارای حروف شش‌گانه زیر نیستند،

اهمیت املائی کمتری دارند.

حروف شش‌گانه مهم عبارت‌اند از:

ع، ه	ت، ط	ح، ه	ذ، ز، ض، ظ	ث، س، ص	غ، ق
عز و جل	کرامت	گمراه	فضل / عز و جل	مخلص	تقدیر

(املا، صفحه ۶۳)

۱-۴- گزینه «۳»

(الهام مومنی)

در گزینه «۳»، حذف به قرینه لفظی وجود دارد.

در عبارت «مُلک بی دین باطل است و دین بی ملک، ضایع است»:

برای پرهیز از تکرار، در جمله دوم فعل «است» حذف شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل «است» به قرینه معنوی حذف شده است.

مرتب‌شده جمله چنین است: نیکوخوا، هزار بار بهتر از نیکورو [است].

گزینه «۲»: در این گزینه حذفی صورت نگرفته است؛ فقط اجزای جمله،

جابه‌جا شده است.

گزینه «۴»: در این‌جا حذف به قرینه معنوی وجود دارد: ای درویش ابا تو

هستم]

نکته مهم درسی: در جمله‌هایی که منادا وجود دارد، حذف به قرینه معنوی

صورت گرفته است.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۵۵)

۱-۵- گزینه «۴»

(مهم نورانی)

تا تو دستم به خون نیلایی: تا دست به خون من (م) نیلایی (آلوده نکنی).

در این گزینه، «م» نقش مضاف‌الیه دارد.

در سایر گزینه‌ها ضمیرهای متصل نقش دستوری «مفعول» دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مرتب‌شده جمله: بوی گل و ریحان‌ها مرا بی‌خوشتن کرد.

گزینه «۲»: مرتب‌شده جمله: در همه حال خدا او را از بلا ننگه دارد.

گزینه «۳»: مرتب‌شده جمله: فرشته با دو دست دعا تو را ننگه دارد.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۵۰)

۱-۶- گزینه «۱»

(مسن فدایی - شیراز)

ایهام تناسب: روی: ۱- جهت (معنای مورد نظر شاعر) ۲- چهره (در تناسب

با زلف و دل)

استعاره و تشخیص: مخاطب قرار دادن باد صبا

مراعات نظیر: روی و زلف

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۷- گزینه «۳»

(الهام ممدری)

در گزینه «۳»، سجع وجود ندارد.

دقت کنید: هر جفت واژه‌های «وفا و جفا» و «زشتی و آشتی» در یک جمله به کار رفته‌اند و نمی‌توانند با هم سجع بسازند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: واژه‌های سجع: «صورت» و «سیرت»

گزینه «۲»: واژه‌های سجع: «هلاک» و «پاک»

گزینه «۴»: واژه‌های سجع: «چاه» و «گاه»

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۵)

۱۰۸- گزینه «۴»

(مفسن فدایی- شیراز)

«دوش» در مصراع دوم بیت گزینه «۴»، دو معنا دارد: ۱- دیشب ۲- کتف و شانه که همین امر «ایهام» ایجاد نموده است ولی واژه «دوش» در ابیات دیگر فقط معنای «دیشب، شب گذشته» دارد و فاقد «ایهام» است.

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۱)

۱۰۹- گزینه «۴»

(مفسن فدایی- شیراز)

مفهوم مشترک گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» و عبارت صورت سؤال: موجودات و پرندگان در حال تسبیح خداوند هستند، ولی مفهوم گزینه «۴» چنین است: عشق با شهوت همراه نمی‌شود همان‌طور که فرشته با دیو همراه نمی‌شود.

(مفهوم، صفحه ۶۵)

۱۱۰- گزینه «۲»

(مفسن فدایی- شیراز)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲»: دگرگونی و تغییر اوضاع روزگار

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در توصیف زیبایی معشوق است.

گزینه‌های «۳» و «۴»: اغتنام فرصت حیات (همیشه عاشق باش)

(مفهوم، صفحه ۶۴)

تبدیل نمونه سؤال‌های امتحانی به تست

۱۱۱- گزینه «۱»

(الهام ممدری)

محنت: اندوه، ناراحتی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: فرقت: جدایی / شگفت: عجیب

گزینه «۳»: طرب: شادی / وصلت: پیوستن، وصال

گزینه «۴»: آفت: بلا، فتنه

(لغت، واژه‌نامه)

۱۱۲- گزینه «۳»

(الهام ممدری)

املای صحیح کلمه «نقض» است.

(املا، ترکیبی)

۱۱۳- گزینه «۳»

(فاطمه جمالی‌آرانی)

الف) فعل «گردانی» = بگردانی (مضارع التزامی: ب + بن مضارع + شناسه)

ب) فعل (شدیم)، معادل (رفتیم) است.

ج) «این نیکوترین قصه قرآن»: این (وابسته پیشین، صفت اشاره)، نیکوترین

(وابسته پیشین، صفت برترین یا عالی)، قصه (هسته)، قرآن (وابسته پسین،

مضاف‌الیه)

د) نقش «شخصی» صفت است.

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

۱۱۴- گزینه «۴»

(مرثعی منشاری- اردبیل)

«جاودان» صفت است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «جاودان» واژه دوتلفظی است: جاودان / جاودان

گزینه «۲»: واژه‌های «قرآن» و «نعمت»، هر دو نهاد هستند.

مرتب شده جمله: قرآن (نهاد) مانند بهشت جاودان است.

در بهشت از هزارگونه نعمت (نهاد) است (= وجود دارد)

گزینه «۳»: چهار جمله عبارت‌اند از:

(۱) بدان که (۲) قرآن مانند است به بهشت جاودان؛ (۳) در بهشت از هزارگونه

نعمت است و (۴) در قرآن از هزارگونه پند و حکمت است.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۵۳)

۱۱۵- گزینه «۴»

(کتاب بامع)

در کلمه «اردک»، «ک» جزء خود کلمه است اما «ک» در سایر

گزینه‌ها، مفهوم تصغیر دارد و به کوچکی و ناچیزبودن دلالت می‌کند.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۶۴)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مرثعی منشاری- اردبیل)

در گزینه «۴»، حس آمیزی به کاررفته است، اما تشبیه دارد.

منظور شاعر در این بیت، این است که «روی زیبای تو مانند لاله است» و

«سرکشی‌های تو مانند شعله است»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تسبیح‌گوی بودن مرغ» تشخیص

گزینه «۲»: «دل» مجاز از «وجود انسان»

گزینه «۳»: «بوی زلف» مشبه، «رهبر» مشبه‌به

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۱۷- گزینه «۲»

(الهام مممری)

الف) حدیثی چون در: حدیثی (مشبه)، چون (ادات تشبیه)، ذر (مشبه‌به)، وجه شبه (ارزشمند بودن) که حذف شده است.

ب) آفتاب وفا (اضافه تشبیهی): وفا (مشبه)، آفتاب (مشبه‌به)

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۰)

۱۱۸- گزینه «۲»

(الهام مممری)

معنای بیت: ای معشوق، اگر در طلب وصال تو رنج و آزاری را متحمل شویم، شایسته است زیرا هنگامی که عشق مانند کعبه، مقصد انسان باشد، طی کردن بیابان‌ها و سختی‌های آن آسان است.

در بیت، به بی‌ارزش بودن بیابان‌ها اشاره‌ای نشده است؛ بنابراین گزینه «۲»، صحیح نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان‌ها: تحمل رنج برای رسیدن به مقصود

گزینه «۳»: گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید: از دشواری‌ها استقبال کردن

گزینه «۴»: چون عشق حرم باشد: مقدس بودن عشق

(مفهوم، صفحه ۵۷)

۱۱۹- گزینه «۱»

(الهام مممری)

الف) معنای بیت: وقتی که معشوق نیست، نمی‌توان با دلجویی و تسلای دیگران، ادامه داد؛ زیرا دیگران به تو علاقه‌مند می‌شوند، اما حاضر نیستند، جان خود را برای فدا کنند. (مفهوم: جان‌نثاری عاشق حقیقی)

ب) معنای بیت: در زندگی همانند اره باش. همان‌طور که اره برای بریدن چوب، حالت رفت و برگشت دارد و تراشه‌های چوب در این حالت، هم به سمت کسی که اره می‌کند، می‌ریزد و هم به سمت دیگر، تو هم هر آن‌چه که داری میان خودت و

دیگران تقسیم کن. (مفهوم: بخشندگی)

(عباس سیدشبهستری)

۱۲۳- گزینه «ا»

عالم برزخ میان زندگی دنیوی و حیات اخروی قرار گرفته است و آدمیان، پس از مرگ وارد آن می‌شوند و تا قیامت در آنجا می‌مانند. این مفهوم در آیه «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِم بَرْزَخٌ...» ذکر شده است.

(منزگاه بعر، صفحه ۶۳)

(مهمم رضایی بقا)

۱۲۴- گزینه «۴»

برخی از دلایل اثبات امکان معاد در قرآن عبارتند از:
 (۱) آفرینش نخستین انسان (۲) بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان: مانند ماجرای عزیر نبی (ع) (۳) اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت: مانند فرا رسیدن بهار در طبیعت پس از گذر از زمستان. مجازات استفاده از سلاح کشتار جمعی به دلیل اینکه این جهان ظرفیت جزا و پاداش دادن کامل را ندارد، اشاره به یکی از دلایل ضرورت معاد (معاد لازمه عدل الهی) دارد. (رد گزینه‌های «۲» و «۳»)

(آینه روشن، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

(مرتضی مهنی کبیر)

۱۲۵- گزینه «۳»

این آیه اشاره به پیدایش نخستین انسان از دلایل عقلی امکان معاد دارد. در برخی آیات قرآن، خداوند توجه منکران معاد را به پیدایش نخستین انسان جلب می‌کند و توانایی خود در آفرینش آن را تذکر می‌دهد. در این آیات بیان می‌شود که همان‌گونه که خداوند قادر است انسان را در آغاز خلق کند، می‌تواند بار دیگر نیز او را زنده کند.

(آینه روشن، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

ج) معنای بیت: اگر می‌خواهی که بار عهد نشکنی، سررشته وفا را از دست مده و به عهد و پیمان خود وفادار باش تا دوست نیز رشته محبت را حفظ کند. (مفهوم: تلاش دو سویه چون باید هم از جانب عاشق و هم از جانب معشوق باشد).

د) معنای بیت: ای نسیم بهاری، اگر دل مرا در خم گیسوی یار دیدی، به مهربانی و نرمی به او بگو که از جای خود دور مشو که پناهگاه امنی است. (مفهوم: پایداری عاشق)

(مفهوم، ترکیبی)

(فاطمه بهالی آرائی)

۱۲۰- گزینه «۲»

الصبر مفتاح الفرج: شکیبایی کلید گشایش «پیروزی» است. عبارت به مفهوم صبر و شکیبایی اشاره می‌کند.

(مفهوم، صفحه ۵۶)

دین و زندگی (۱)

(مرتضی مهنی کبیر)

۱۲۱- گزینه «۴»

خداوند در آیه ۵ سوره قیامت می‌فرماید: «انسان در وجود معاد شک ندارد، بلکه علت انکارش این است که او می‌خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند.» قرآن کریم یکی از انگیزه‌های معاد را شناختن قدرت خدا معرفی می‌کند.

(آینه روشن، صفحه‌های ۵۲ و ۵۶)

(فردین سماقی)

۱۲۲- گزینه «۴»

یکی از ویژگی‌های عالم برزخ، وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیاست و مفاد آیه «يُنَبِّئُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ» اشاره به این تداوم ارتباط دارد.

(منزگاه بعر، صفحه ۶۴)

۱۲۶- گزینه «ا»

(مفهم رضایی بقا)

خداوند در وجود انسان استعدادها و تمایلات و گرایش‌هایی مانند میل به جاودانگی و بی‌نهایت طلبی قرار داده است که اگر بعد از این دنیا، زندگی‌ای نباشد، در این صورت باید گفت خداوند گرایش به زندگی جاوید را در وجود انسان قرار داده است و سپس او در حالی که مشتاق حیات ابدی است، نابود می‌کند که این کار با حکمت خداوند ناسازگار است. معاد، لازمه حکمت الهی در آیه شریفه «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ» مورد اشاره قرار گرفته است.

(آینده روشن، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۲۷- گزینه «ب»

(فردین سماقی)

یکی از نشانه‌های وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا، دریافت پاداش خیرات بازماندگان است. در این راستا اعمال خیری که بازماندگان برای درگذشتگان انجام می‌دهند، مانند صدقه‌دادن و طلب مغفرت در عالم برزخ به آن‌ها می‌رسد و در سرنوشت آن‌ها تأثیر می‌گذارد.

(منزله‌گاه بعث، صفحه ۶۶)

۱۲۸- گزینه «ا»

(یاسین ساعری)

در قرآن کریم بعد از یکتاپرستی، درباره هیچ موضوعی به اندازه معاد سخن گفته نشده است. پیامبران، عاقل‌ترین و راست‌گوترین مردمان در طول تاریخ بوده‌اند.

(آینده روشن، صفحه ۵۱)

۱۲۹- گزینه «ب»

(عباس سیرشستر)

انسان پس از مرگ وارد برزخ می‌شود که ما بین دنیا و آخرت است.

(منزله‌گاه بعث، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۳۰- گزینه «ب»

(مفهم رضایی بقا)

خداوند در آیات ۴۵ تا ۴۷ سوره واقعه می‌فرماید: «آنان (دوزخیان) پیش از این (در عالم دنیا) مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند و می‌گفتند: «هنگامی که ما مردیم و خاک و استخوان شدیم، آیا برانگیخته خواهیم شد؟!»

(آینده روشن، صفحه ۵۶)

زبان انگلیسی (۱)

۱۳۱- گزینه «ب»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «الف: چقدر امروز سرد است!»

«ب: فکر می‌کنم امروز سردترین روز سال است.»

نکته مهم درسی:

هیچ مقایسه‌ای بین دو مورد در جمله اتفاق نیفتاده است، پس نمی‌توان از صفت برتری یا تساوی استفاده کرد (رد گزینه «ب»). با توجه به ادامه جمله، در جای خالی نیاز به صفت برترین داریم که مشخصاً نیاز به حرف تعریف "the" دارد (رد گزینه‌های «ا» و «ب»).

(گرامر)

۱۳۲- گزینه «ب»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «آقای دروگبا نقاش بدی نیست، اما فکر می‌کنم برای رنگ‌آمیزی این اتاق به یک (نقاش) بهتر نیاز داریم.»

نکته مهم درسی:

در جای خالی اول هیچ مقایسه‌ای صورت نگرفته است (رد گزینه‌های «ا» و «ب»). با توجه به وجود کلمه "but" به معنای «اما»، در جای خالی نیاز به صفت "bad" داریم تا معنای جمله منطقی شود (رد گزینه «ب»).

(گرامر)

ترجمه متن درک مطلب:

مدتها پیش مردم معتقد بودند که زمین مرکز همه چیز است. آن‌ها فکر می‌کردند که همه چیز مانند خورشید، ستاره‌ها و سیارات دور زمین حرکت می‌کنند. این ایده درست به نظر می‌رسید، اما واقعاً توضیح نمی‌داد که سیارات چگونه در آسمان حرکت می‌کنند. سپس یک دانشمند باهوش به نام نیکلاس کوپرنیک از راه رسید. او ایده جدیدی داشت: او گفت که زمین و تمام سیارات دیگر در واقع به دور خورشید می‌چرخند. این یک تغییر بزرگ در نحوه تفکر مردم در مورد فضا بود و به توضیح بهتر مسائل کمک کرد.

پس از کوپرنیک دانشمندان دیگری مانند گالیله، کپلر و نیوتن شروع به مطالعه بیشتر ایده‌های او [کوپرنیک] کردند. آن‌ها به مردم کمک کردند تا بفهمند سیارات چگونه حرکت می‌کنند و چرا زمین به دور خورشید می‌چرخد. کوپرنیک نشان داد که زمین تنها یکی از سیارات بسیاری است که به دور خورشید حرکت می‌کنند. آنچه واقعاً جالب است این است که کوپرنیک همه این‌ها را غالباً با استفاده از ریاضی کشف کرد. او تلسکوپ‌های قدرتمندی که ما امروزه داریم را نداشت، اما با این وجود اکتشافات مهمی انجام داد.

در سال ۱۵۴۳، کوپرنیک کتابی درباره ایده‌های خود منتشر کرد و متأسفانه در همان سال درگذشت. در ابتدا بسیاری از مردم آنچه او گفت را باور نکردند. اما بعداً، افراد بیشتر و بیشتری متوجه شدند که او درست می‌گفت. ایده‌های او نحوه درک ما از منظومه شمسی را برای همیشه تغییر داد.

۱۳۳- گزینه «۳»

(میثبی درشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «انجام تکالیفتان می‌تواند بیشتر از آنچه فکر می‌کنید زمان ببرد، به‌خصوص اگر بخواهید آن را به‌خوبی انجام دهید.»

نکته مهم درسی:

چون مقایسه بین دو وضعیت صورت گرفته است، نیاز به کلمه "than" داریم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). از سوی دیگر، ساختار به‌کار رفته در گزینه «۱» به لحاظ معنایی کاملاً نادرست است.

(گرامر)

۱۳۴- گزینه «۴»

(مهم‌مهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «آب برای زندگی بسیار مهم است و اغلب به صورت مایع در رودخانه‌ها و دریاچه‌ها یافت می‌شود.»

- ۱) قطره
- ۲) رصدخانه
- ۳) قلب
- ۴) مایع

(واژگان)

۱۳۵- گزینه «۲»

(مهم‌مهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «فردا جیمز یک امتحان شفاهی خواهد داد تا مهارت‌های گفتاری خود را در زبان روسی نشان دهد.»

- ۱) شجاع
- ۲) شفاهی
- ۳) قدرتمند
- ۴) عجیب

(واژگان)

۱۳۶- گزینه «۳»

(میثبی درشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «یک رژیم غذایی سالم و ورزش روزانه می‌تواند به بدن کمک کند تا بهتر از خود در برابر میکروب‌هایی که می‌توانند باعث بیماری شوند دفاع کند.»

- ۱) جمع‌آوری کردن
- ۲) نجات دادن
- ۳) دفاع کردن
- ۴) حمل کردن

(واژگان)

۱۳۷- گزینه «۱»

(عقیل مهم‌مهری‌روشن)

ترجمه جمله: «متن عمدتاً در مورد ... است.»

«ایده‌های کوپرنیک در مورد زمین»

(درک مطلب)

۱۳۸- گزینه «۲»

(عقيل ممدى روش)

ترجمة جمله: «سالها پیش مردم اعتقاد داشتند که ...»

«زمین مهم‌ترین سیاره در آسمان بود»

(درک مطلب)

۱۳۹- گزینه «۱»

(عقيل ممدى روش)

ترجمة جمله: «کلمهٔ زیرخطدار "his" در پاراگراف «۲»، به

"Copernicus" (کوپرنیک) اشاره دارد.»

(درک مطلب)

۱۴۰- گزینه «۴»

(عقيل ممدى روش)

ترجمة جمله: «کدام یک از موارد زیر در مورد کوپرنیک صحیح نیست؟»

«او برای اکتشافات خود از تلسکوپ‌های مدرن استفاده کرد.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دهم

(رشته انسانی)

۳۰ آذر ماه ۱۴۰۳

تعداد سؤالات و زمان پاسخگویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۱)	۲۰	۱۰۱-۱۲۰	۲۰
دین و زندگی (۱)	۱۰	۱۲۱-۱۳۰	۱۰
زبان انگلیسی (۱)	۱۰	۱۳۱-۱۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۰

مراحان

فارسی (۱)	فاطمه جمالی آرانی - محسن فدایی - مرتضی منشاری - الهام محمدی - محمد نورانی
دین و زندگی (۱)	محمد رضایی بقا - فردین سماقی - یاسین ساعدی - عباس سیدشستری - مرتضی محسنی کبیر
زبان انگلیسی (۱)	رحمت اله استیری - مجتبی درخشان گرمی - محمد مهدی دغلاوی - عقیل محمدی روش

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	ویراستار رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۱)	الهام محمدی	مرتضی منشاری، اعظم رجایی	نازنین حاجیلو سحر محمدزاده	الناز معتمدی
دین و زندگی (۱)	یاسین ساعدی	امیرمهدی افشار	نازنین حاجیلو	محمد صدرا پنجه پور
دین و زندگی (۱) (اقلیت)	دبورا حاتانیا	دبورا حاتانیا	—	—
زبان انگلیسی (۱)	عقیل محمدی روش	فاطمه نقدی، هلیا حسینی نژاد	نازنین حاجیلو	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رثوفی
حروفنگار و صفحه آرا	فاطمه علی یاری
ناظر چاپ	سوران نعیمی

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۱)

۱-۱- گزینه «۳»

(فاطمه همای آرائی)

پلاس: جامه‌ای پشمینه و ستر که درویشان پوشند.

(لغت، واژه‌نامه)

۱-۲- گزینه «۴»

(فاطمه همای آرائی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: لعیمی ← لئیمی / غیاس ← قیاس

گزینه «۲»: قایت ← غایت / لهن ← لحن

گزینه «۳»: فوکان ← غوکان

(املا، ترکیبی)

۱-۳- گزینه «۲»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

واژگان گزینه «۲»، به دلیل آن که دارای حروف شش‌گانه زیر نیستند،

اهمیت املایی کمتری دارند.

حروف شش‌گانه مهم عبارت‌اند از:

ع، ه	ت، ط	ح، ه	ذ، ز، ض، ظ	ث، س، ص	غ، ق
عز و جل	کرامت	گمراه	فضل / عز و جل	مخلص	تقدیر

(املا، صفحه ۶۳)

۱-۴- گزینه «۳»

(الهام مممری)

در گزینه «۳»، حذف به قرینه لفظی وجود دارد.

در عبارت «مُلک بی دین باطل است و دین بی ملک، ضایع است»:

برای پرهیز از تکرار، در جمله دوم فعل «است» حذف شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل «است» به قرینه معنوی حذف شده است.

مرتب‌شده جمله چنین است: نیکوخوا، هزار بار بهتر از نیکورو [است].

گزینه «۲»: در این گزینه حذفی صورت نگرفته است؛ فقط اجزای جمله،

جابه‌جا شده است.

گزینه «۴»: در این‌جا حذف به قرینه معنوی وجود دارد: ای درویش ابا تو

هستم]

نکته مهم درسی: در جمله‌هایی که منادا وجود دارد، حذف به قرینه معنوی

صورت گرفته است.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۵۵)

۱-۵- گزینه «۴»

(مهمد نورانی)

تا تو دستم به خون نیلایی: تا دست به خون من (م) نیلایی (آلوده نکنی).

در این گزینه، «م» نقش مضاف‌الیه دارد.

در سایر گزینه‌ها ضمیرهای متصل نقش دستوری «مفعول» دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مرتب‌شده جمله: بوی گل و ریحان‌ها مرا بی‌خویشتن کرد.

گزینه «۲»: مرتب‌شده جمله: در همه حال خدا او را از بلا ننگه دارد.

گزینه «۳»: مرتب‌شده جمله: فرشته با دو دست دعا تو را ننگه دارد.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۵۰)

۱-۶- گزینه «۱»

(ممنن فدایی - شیراز)

ایهام تناسب: روی: ۱- جهت (معنای مورد نظر شاعر) ۲- چهره (در تناسب

با زلف و دل)

استعاره و تشخیص: مخاطب قرار دادن باد صبا

مراعات نظیر: روی و زلف

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۰۷- گزینۀ «۳»

(الهام ممری)

در گزینۀ «۳»، سجع وجود ندارد.

دقت کنید: هر جفت‌واژه‌های «وفا و جفا» و «زشتی و آشتی» در یک جمله به کار رفته‌اند و نمی‌توانند با هم سجع بسازند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: واژه‌های سجع: «صورت» و «سیرت»

گزینۀ «۲»: واژه‌های سجع: «هلاک» و «پاک»

گزینۀ «۴»: واژه‌های سجع: «چاه» و «گاه»

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۵)

۱۰۸- گزینۀ «۴»

(مفسن خدایی- شیراز)

«دوش» در مصراع دوم بیت گزینۀ «۴»، دو معنا دارد: ۱- دیشب ۲- کتف و شانه که همین امر «ایهام» ایجاد نموده است ولی واژه «دوش» در ابیات دیگر فقط معنای «دیشب، شب گذشته» دارد و فاقد «ایهام» است.

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۱)

۱۰۹- گزینۀ «۴»

(مفسن خدایی- شیراز)

مفهوم مشترک گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» و عبارت صورت سؤال: موجودات و پرندگان در حال تسبیح خداوند هستند، ولی مفهوم گزینۀ «۴» چنین است: عشق با شهوت همراه نمی‌شود همان‌طور که فرشته با دیو همراه نمی‌شود.

(مفهوم، صفحه ۶۵)

۱۱۰- گزینۀ «۲»

(مفسن خدایی- شیراز)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینۀ «۲»: دگرگونی و تغییر اوضاع روزگار

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: در توصیف زیبایی معشوق است.

گزینۀ «۳» و «۴»: اغتنام فرصت حیات (همیشه عاشق باش)

(مفهوم، صفحه ۶۴)

تبدیل نمونه سؤال‌های امتحانی به تست

۱۱۱- گزینۀ «۱»

(الهام ممری)

محنت: اندوه، ناراحتی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۲»: فرقت: جدایی / شگفت: عجیب

گزینۀ «۳»: طرب: شادی / وصلت: پیوستن، وصال

گزینۀ «۴»: آفت: بلا، فتنه

(لغت، واژه‌نامه)

۱۱۲- گزینۀ «۳»

(الهام ممری)

املای صحیح کلمه «نقض» است.

(املا، ترکیبی)

۱۱۳- گزینۀ «۳»

(فاطمه جمالی‌آرانی)

الف) فعل «گردانی» = بگردانی (مضارع التزامی: ب + بن مضارع + شناسه)

ب) فعل (شدیم)، معادل (رفتیم) است.

ج) «این نیکوترین قصه قرآن»: این (وابسته پیشین، صفت اشاره)، نیکوترین

(وابسته پیشین، صفت برترین یا عالی)، قصه (هسته)، قرآن (وابسته پسین،

مضاف‌الیه)

د) نقش «شخصی» صفت است.

(دستور زبان فارسی، ترکیبی)

۱۱۴- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری- اردبیل)

«جاودان» صفت است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «جاودان» واژه دوتلفظی است: جاودان / جاودان

گزینه «۲»: واژه‌های «قرآن» و «نعمت»، هر دو نهاد هستند.

مرتب شده جمله: قرآن (نهاد) مانند بهشت جاودان است.

در بهشت از هزارگونه نعمت (نهاد) است (= وجود دارد)

گزینه «۳»: چهار جمله عبارت‌اند از:

۱) بدان که ۲) قرآن مانند است به بهشت جاودان؛ ۳) در بهشت از هزارگونه

نعمت است و ۴) در قرآن از هزارگونه پند و حکمت است.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۵۳)

۱۱۵- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

در کلمه «اردک»، «-ک» جزء خود کلمه است اما «-ک» در سایر

گزینه‌ها، مفهوم تصغیر دارد و به کوچکی و ناچیزبودن دلالت می‌کند.

(دستور زبان فارسی، صفحه ۶۴)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری- اردبیل)

در گزینه «۴»، حس آمیزی به کاررفته است، اما تشبیه دارد.

منظور شاعر در این بیت، این است که «روی زیبای تو مانند لاله است» و

«سرکشی‌های تو مانند شعله است»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تسیب‌گوی بودن مرغ» تشخیص

گزینه «۲»: «دل» مجاز از «وجود انسان»

گزینه «۳»: «بوی زلف» مشبه، «رهبر» مشبه‌به

(آرایه‌های ادبی، ترکیبی)

۱۱۷- گزینه «۲»

(الهام مممری)

الف) حدیثی چون در: حدیثی (مشبه)، چون (ادات تشبیه)، ذر (مشبه‌به)، وجه شبه (ارزشمند بودن) که حذف شده است.

ب) آفتاب وفا (اضافه تشبیهی): وفا (مشبه)، آفتاب (مشبه‌به)

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۵۰)

۱۱۸- گزینه «۲»

(الهام مممری)

معنای بیت: ای معشوق، اگر در طلب وصال تو رنج و آزاری را متحمل شویم، شایسته است زیرا هنگامی که عشق مانند کعبه، مقصد انسان باشد، طی کردن بیابان‌ها و سختی‌های آن آسان است.

در بیت، به بی‌ارزش بودن بیابان‌ها اشاره‌ای نشده است؛ بنابراین گزینه «۲»، صحیح نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان‌ها: تحمل رنج برای رسیدن به مقصود

گزینه «۳»: گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید: از دشواری‌ها استقبال کردن

گزینه «۴»: چون عشق حرم باشد: مقدس بودن عشق

(مفهوم، صفحه ۵۷)

۱۱۹- گزینه «۱»

(الهام مممری)

الف) معنای بیت: وقتی که معشوق نیست، نمی‌توان با دلجویی و تسلای دیگران، ادامه داد؛ زیرا دیگران به تو علاقه‌مند می‌شوند، اما حاضر نیستند، جان خود را برای فدا کنند. (مفهوم: جان‌نثاری عاشق حقیقی)

ب) معنای بیت: در زندگی همانند اره باش. همان‌طور که اره برای بریدن چوب، حالت رفت و برگشت دارد و تراشه‌های چوب در این حالت، هم به سمت کسی که اره می‌کند، می‌ریزد و هم به سمت دیگر، تو هم هر آن‌چه که داری میان خودت و

دیگران تقسیم کن. (مفهوم: بخشندگی)

ج) معنای بیت: اگر می‌خواهی که بار عهد نشکند، سررشته وفا را از دست مده و به عهد و پیمان خود وفادار باش تا دوست نیز رشته محبت را حفظ کند. (مفهوم: تلاش دو سویه چون باید هم از جانب عاشق و هم از جانب معشوق باشد).

د) معنای بیت: ای نسیم بهاری، اگر دل مرا در خم گیسوی یار دیدی، به مهربانی و نرمی به او بگو که از جای خود دور مشو که پناهگاه امنی است. (مفهوم: پایداری عاشق)

(مفهوم، ترکیبی)

۱۲۰- گزینه ۲»

(فاطمه بهالی آترانی)

الصبر مفتاح الفرج: شکیبایی کلید گشایش «پیروزی» است.

عبارت به مفهوم صبر و شکیبایی اشاره می‌کند.

(مفهوم، صفحه ۵۶)

دین و زندگی (۱)

۱۲۱- گزینه ۴»

(مرتضی مهنی کبیر)

خداوند در آیه ۵ سوره قیامت می‌فرماید: «انسان در وجود معاد شک ندارد، بلکه علت انکارش این است که او می‌خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند.» قرآن کریم یکی از انگیزه‌های معاد را شناختن قدرت خدا معرفی می‌کند.

(آینده روشن، صفحه‌های ۵۲ و ۵۶)

۱۲۲- گزینه ۴»

(فردین سماقی)

یکی از ویژگی‌های عالم برزخ، وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیاست و مفاد آیه «يُنَبِّئُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ» اشاره به این تداوم ارتباط دارد.

(منزگاه بهر، صفحه ۶۴)

۱۲۳- گزینه ۱»

(عباس سید شیبستری)

عالم برزخ میان زندگی دنیوی و حیات اخروی قرار گرفته است و آدمیان، پس از مرگ وارد آن می‌شوند و تا قیامت در آنجا می‌مانند. این مفهوم در آیه «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِم بَرْزَخٌ...» ذکر شده است.

(منزگاه بهر، صفحه ۶۳)

۱۲۴- گزینه ۴»

(مهمم رضایی بقا)

برخی از دلایل اثبات امکان معاد در قرآن عبارت‌اند از:

۱) آفرینش نخستین انسان (۲) بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان: مانند ماجرای عزیر نبی (ع) (۳) اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت: مانند فرا رسیدن بهار در طبیعت پس از گذر از زمستان. مجازات استفاده از سلاح کشتار جمعی به دلیل اینکه این جهان ظرفیت جزا و پاداش دادن کامل را ندارد، اشاره به یکی از دلایل ضرورت معاد (معاد لازمه عدل الهی) دارد. (رد گزیندهای «۲ و ۳»)

(آینده روشن، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۱۲۵- گزینه ۳»

(مرتضی مهنی کبیر)

این آیه اشاره به پیدایش نخستین انسان از دلایل عقلی امکان معاد دارد. در برخی آیات قرآن، خداوند توجه منکران معاد را به پیدایش نخستین انسان جلب می‌کند و توانایی خود در آفرینش آن را تذکر می‌دهد. در این آیات بیان می‌شود که همان‌گونه که خداوند قادر است انسان را در آغاز خلق کند، می‌تواند بار دیگر نیز او را زنده کند.

(آینده روشن، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۲۶- گزینه «۱»

(مفسر رضایی بقا)

خداوند در وجود انسان استعدادها و تمایلات و گرایش‌هایی مانند میل به جاودانگی و بی‌نهایت طلبی قرار داده است که اگر بعد از این دنیا، زندگی‌ای نباشد، در این صورت باید گفت خداوند گرایش به زندگی جاوید را در وجود انسان قرار داده است و سپس او در حالی که مشتاق حیات ابدی است، نابود می‌کند که این کار با حکمت خداوند ناسازگار است. معاد، لازمه حکمت الهی در آیه شریفه «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ» مورد اشاره قرار گرفته است.

(آئینه روشن، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۲۷- گزینه «۴»

(فردین سماقی)

یکی از نشانه‌های وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا، دریافت پاداش خیرات بازماندگان است. در این راستا اعمال خیری که بازماندگان برای درگذشتگان انجام می‌دهند، مانند صدقه‌دادن و طلب مغفرت در عالم برزخ به آن‌ها می‌رسد و در سرنوشت آن‌ها تأثیر می‌گذارد.

(منزله بحر، صفحه ۶۶)

۱۲۸- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

در قرآن کریم بعد از یکتاپرستی، درباره هیچ موضوعی به اندازه معاد سخن گفته نشده است. پیامبران، عاقل‌ترین و راست‌گوترین مردمان در طول تاریخ بوده‌اند.

(آئینه روشن، صفحه ۵۱)

۱۲۹- گزینه «۳»

(عباس سیرشبتری)

انسان پس از مرگ وارد برزخ می‌شود که ما بین دنیا و آخرت است.

(منزله بحر، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۳۰- گزینه «۴»

(مفسر رضایی بقا)

خداوند در آیات ۴۵ تا ۴۷ سوره واقعه می‌فرماید: «آنان (دوزخیان) پیش از این (در عالم دنیا) مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند و می‌گفتند: «هنگامی که ما مردیم و خاک و استخوان شدیم، آیا برانگیخته خواهیم شد؟!»

(آئینه روشن، صفحه ۵۶)

زبان انگلیسی (۱)

۱۳۱- گزینه «۳»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «الف: چقدر امروز سرد است!»

«ب: فکر می‌کنم امروز سردترین روز سال است.»

نکته مهم درسی:

هیچ مقایسه‌ای بین دو مورد در جمله اتفاق نیفتاده است، پس نمی‌توان از صفت برتری یا تساوی استفاده کرد (رد گزینه «۴»). با توجه به ادامه جمله، در جای خالی نیاز به صفت برترین داریم که مشخصاً نیاز به حرف تعریف "the" دارد (رد گزینه‌های «۱» و «۲»).

(گرامر)

۱۳۲- گزینه «۲»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «آقای دروگبا نقاش بدی نیست، اما فکر می‌کنم برای رنگ‌آمیزی این اتاق به یک (نقاش) بهتر نیاز داریم.»

نکته مهم درسی:

در جای خالی اول هیچ مقایسه‌ای صورت نگرفته است (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). با توجه به وجود کلمه "but" به معنای «اما»، در جای خالی نیاز به صفت "bad" داریم تا معنای جمله منطقی شود (رد گزینه «۴»).

(گرامر)

ترجمه متن درک مطلب:

مدتها پیش مردم معتقد بودند که زمین مرکز همه چیز است. آن‌ها فکر می‌کردند که همه چیز مانند خورشید، ستاره‌ها و سیارات دور زمین حرکت می‌کنند. این ایده درست به نظر می‌رسید، اما واقعاً توضیح نمی‌داد که سیارات چگونه در آسمان حرکت می‌کنند. سپس یک دانشمند باهوش به نام نیکلاس کوپرنیک از راه رسید. او ایده جدیدی داشت: او گفت که زمین و تمام سیارات دیگر در واقع به دور خورشید می‌چرخند. این یک تغییر بزرگ در نحوه تفکر مردم در مورد فضا بود و به توضیح بهتر مسائل کمک کرد.

پس از کوپرنیک دانشمندان دیگری مانند گالیله، کپلر و نیوتن شروع به مطالعه بیشتر ایده‌های او [کوپرنیک] کردند. آن‌ها به مردم کمک کردند تا بفهمند سیارات چگونه حرکت می‌کنند و چرا زمین به دور خورشید می‌چرخد. کوپرنیک نشان داد که زمین تنها یکی از سیارات بسیاری است که به دور خورشید حرکت می‌کنند. آنچه واقعاً جالب است این است که کوپرنیک همه این‌ها را غالباً با استفاده از ریاضی کشف کرد. او تلسکوپ‌های قدرتمندی که ما امروزه داریم را نداشت، اما با این وجود اکتشافات مهمی انجام داد.

در سال ۱۵۴۳، کوپرنیک کتابی درباره ایده‌های خود منتشر کرد و متأسفانه در همان سال درگذشت. در ابتدا بسیاری از مردم آنچه او گفت را باور نکردند. اما بعداً، افراد بیشتر و بیشتری متوجه شدند که او درست می‌گفت. ایده‌های او نحوه درک ما از منظومه شمسی را برای همیشه تغییر داد.

۱۳۳- گزینه ۳»

(میثبی درشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «انجام تکالیفتان می‌تواند بیشتر از آنچه فکر می‌کنید زمان ببرد، به‌خصوص اگر بخواهید آن را به‌خوبی انجام دهید.»

نکته مهم درسی:

چون مقایسه بین دو وضعیت صورت گرفته است، نیاز به کلمه "than" داریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). از سوی دیگر، ساختار به‌کار رفته در گزینه «۱» به لحاظ معنایی کاملاً نادرست است.

(گرامر)

۱۳۴- گزینه ۴»

(مهممهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «آب برای زندگی بسیار مهم است و اغلب به صورت مایع در رودخانه‌ها و دریاچه‌ها یافت می‌شود.»

- ۱) قطره
- ۲) رصدخانه
- ۳) قلب
- ۴) مایع

(واژگان)

۱۳۵- گزینه ۲»

(مهممهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «فردا جیمز یک امتحان شفاهی خواهد داد تا مهارت‌های گفتاری خود را در زبان روسی نشان دهد.»

- ۱) شجاع
- ۲) شفاهی
- ۳) قدرتمند
- ۴) عجیب

(واژگان)

۱۳۶- گزینه ۳»

(میثبی درشان‌گرمی)

ترجمه جمله: «یک رژیم غذایی سالم و ورزش روزانه می‌تواند به بدن کمک کند تا بهتر از خود در برابر میکروب‌هایی که می‌توانند باعث بیماری شوند دفاع کند.»

- ۱) جمع‌آوری کردن
- ۲) نجات دادن
- ۳) دفاع کردن
- ۴) حمل کردن

(واژگان)

۱۳۷- گزینه ۱»

(عقیل مهممهری‌روش)

ترجمه جمله: «متن عمدتاً در مورد ... است.»

«ایده‌های کوپرنیک در مورد زمین»

(درک مطلب)

۱۳۸- گزینه ۲»

(عقيل ممدى روش)

ترجمه جمله: «سال‌ها پیش مردم اعتقاد داشتند که ...»

«زمین مهم‌ترین سیاره در آسمان بود»

(درک مطلب)

۱۳۹- گزینه ۱»

(عقيل ممدى روش)

ترجمه جمله: «کلمه زیرخطدار "his" در پاراگراف «۲»، به

"Copernicus" (کوپرنیک) اشاره دارد.»

(درک مطلب)

۱۴۰- گزینه ۴»

(عقيل ممدى روش)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر در مورد کوپرنیک صحیح نیست؟»

«او برای اکتشافات خود از تلسکوپ‌های مدرن استفاده کرد.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

**آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۳۰ آذر**

**تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه**

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی، مهبد باقری، مرجان جهان‌بانی، آرمان احمدی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۱

(ممبر اصفهانی)

واژه‌ی «توفیق» مدنظر است.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۱

(ممبر اصفهانی)

ساخته: واقعه، پیشامد

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۲

(ممبر اصفهانی)

واژه‌ی «نیرنگ» در متن به پادشاهانی دارای فره‌ی ایزدی نسبت داده شده است. یعنی بار معنایی منفی ندارد، عامل دوری از خدا یا خیانت در قدرت نیست، ویژه‌ی افرادی است که قدرت سیاسی دارند.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۳

(ممبر اصفهانی)

متن پس از بیان تقابل اندیشه‌های فلسفی سهروردی با غزالی، به ورود غزالی به اندیشه‌های سیاسی اشاره می‌کند و از آن نتیجه می‌گیرد که باید به کشف و بررسی اندیشه‌های سیاسی سهروردی پرداخت. در متن، به میزان سازگاری غزالی با نوشته‌های عین‌القضات همدانی یا تأثیرپذیری او از ابوالبرکات بغدادی اشاره نشده است، بلکه در قیاس با سهروردی، در مباحث مطرح‌شده، سهروردی بیشتر از غزالی با این دو تن سازگاری داشته است. همچنین متن از خلق الساعه نبودن نظریه‌ها نیز صحبت می‌کند.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۱

(ممبر اصفهانی)

این که سلیمان در انتهای عمر به بت‌پرستی روی آورده است، انسان کامل بودن نماینده‌ی خدا را در میان مردم، نقض می‌کند. در انگاره‌های متن، به این شخصیت‌ها و رفتارهای پیامبران با عبارت «نبوت اسرائیلی» اشاره شده است.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳

(ممبر اصفهانی)

انگاره‌ی شماره‌ی سه، نیرنگ پادشاهی چون فریدون را مطرح کرده است. در گزینه‌ی «۳» نیز نیرنگ او و تبدیلیش به اژدها آشکار است.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۳

(ممبر اصفهانی)

عبارت «لُحْجَةُ قَبْلِ الْخَلْقِ وَ مَعَ الْخَلْقِ وَ بَعْدَ الْخَلْقِ» یعنی حجت الهی قبل از خلق است و با خلق است و بعد از خلق است. یعنی عالم وجود از حجت خداوندی تهی نمی‌ماند.

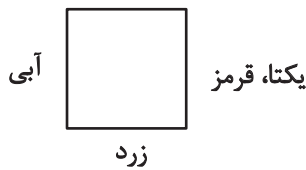
(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۴

(ممبر کنبی)

یکتا قرمز پوشیده است و آنان که زرد و سبز پوشیده‌اند روبه‌روی همند، پس آن که روبه‌روی یکتا نشسته است آبی پوشیده است. همچنین می‌دانیم پرنیان و پرستو روبه‌روی هم نیستند، پس این دو نمی‌توانند در جایگاه‌های «سبز و زرد» بنشینند، یکی از آن‌ها حتماً در جایگاه روبه‌روی یکتاست و آبی پوشیده است. پس «ترمه» قطعاً آبی پوشیده است.

سبز

(منطقی و ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۴

(ممبر کنبی)

می‌دانیم یکتا قرمز پوشیده است و چون آبی و زرد روبه‌روی یکدیگرند، یکتا قطعاً روبه‌روی شخصی است که سبز پوشیده است. همچنین می‌دانیم آنان که قهوه و جای انتخاب کرده‌اند کنار همند. پس اگر آن‌که سبز پوشیده است قهوه سفارش داده باشد، یکتا قطعاً جای سفارش نداده است.

سبز، قهوه

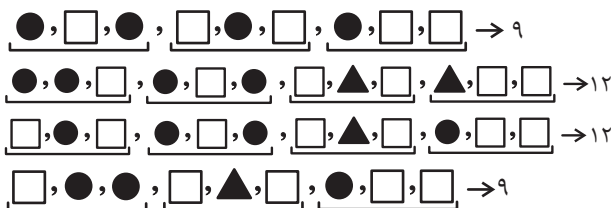
یکتا، قرمز

(هوش منطقی و ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۳

(غریز شیره‌مدرلی)

بدترین حالت‌ها را در نظر می‌گیریم و چند حالت را می‌آزماییم:

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۳»

(فاطمه، اسخ)

ابتدا نسبت‌ها را یکی می‌کنیم:

$$\frac{\text{الف}}{\text{ب}} = \frac{۳}{۵} = \frac{۱۲}{۲۰}, \frac{\text{ج}}{\text{د}} = \frac{۴}{۵} = \frac{۱۲}{۱۵}$$

حال تناسب می‌بندیم:

ماده	نسبت	حجم
الف	۱۲	؟
ب	۲۰	
ج	۱۲	
د	۱۵	
مجموع	۵۹	۶۰۰

$$? = \frac{۶۰۰}{۵۹} \times ۱۲ \approx ۱۲۲$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

(ممیر اصفهانی)

جدول بالا را به‌طور خلاصه می‌توان به شکل زیر نمایش داد که در آن X میزان ماده «د» است که به محلول اضافه شده است.

ماده	نسبت اولیه	حجم اولیه
د	۱۵	؟
دیگر مواد	۴۴	
مجموع	۵۹	۶۰۰

$$\Rightarrow ? = \frac{۶۰۰}{۵۹} \times ۱۵ = ۱۵۲, \frac{\text{حجم جدید ماده «د»}}{\text{حجم کل}} = \frac{۱۵۲ + X}{۶۰۰ + X} = \frac{۱}{۲}$$

$$\Rightarrow 2 \times (X + 152) = X + 600 \Rightarrow X = 600 - 304 = 296$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۴»

(ممیر کنش)

سن کنونی پدر بزرگ را X، سن نوۀ بزرگ‌تر را Y و سن نوۀ کوچک‌تر را Z می‌گیریم، از طرفی داریم:

$$\begin{cases} (X-3) = 23(Y-3) \Rightarrow X = 23Y - 66 \\ (X+3) = 15(Z+3) \Rightarrow X = 15Z + 42 \end{cases} \Rightarrow 23Y - 66 = 15Z + 42$$

$$\Rightarrow 23Y = 15Z + 108$$

و از طرف دیگر می‌دانیم $Y = 3Z$ است. پس:

$$23 \times 3Z = 15Z + 108 \Rightarrow 54Z = 108 \Rightarrow Z = 2$$

$$\Rightarrow Y = 3 \times 2 = 6, Y - Z = 4$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۳»

(کتاب استعدادتعلیمی هوش کلایمی)

با ۴۸ ساعت کار، $\frac{1}{4}$ کار انجام شده است:

$$۸ \times ۶ = ۴۸$$

پس برای $\frac{3}{4}$ باقی‌مانده کار، ۱۴۴ نفر ساعت کار لازم است:

$$۳ \times ۴۸ = ۱۴۴$$

پس اگر دوازده کارگر هر کدام دوازده ساعت کار کنند، کار به اتمام می‌رسد:

$$۱۴۴ \div ۱۲ = ۱۲$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۳»

(آرمان احمدی)

در هر سطر از چپ، اعداد ستون اول و ستون دوم در هم ضرب می‌شوند و حاصل ضرب با عدد ستون دوم جمع می‌شود و حاصل نهایی در دو ستون سوم و چهارم قرار می‌گیرد.

$$(7 \times 9) + 9 = 63 + 9 = 72$$

$$(4 \times 8) + 8 = 32 + 8 = 40$$

$$(5 \times 7) + 7 = 35 + 7 = 42$$

$$(7 \times 6) + 6 = 42 + 6 = 48$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۳»

(فاطمه، اسخ)

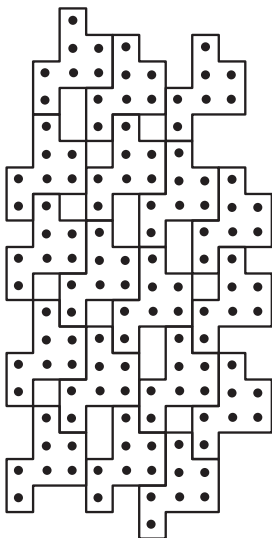
شکل صورت سؤال با ۹۰ درجه چرخش پادساعتگرد به شکل گزینه «۳» تبدیل می‌شود.

(هوش غیرکلایمی)

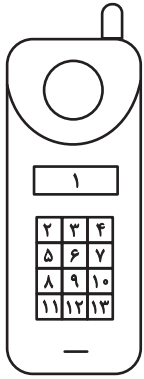
۲۶۷- گزینه «۳»

(هاری زمانیان)

الگوی مدنظر:

(هوش غیرکلایمی)

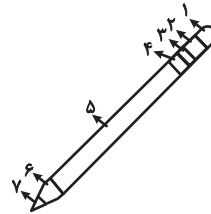
(هوش غیرکلامی)

(معبد باقری)

۲۶۸- گزینه «۴»

دو طرح رنگی در دو جهت مختلف در قسمت‌های مختلف شکل شبیه به مداد الگوی صورت سؤال در حرکت است. طرحی که در شکل نخست در جایگاه شماره «۲» است، در شکل‌های بعدی در جایگاه‌های ۳، ۴ و ۵ قرار گرفته است پس در پاسخ در جایگاه ۶ خواهد بود و طرحی که در شکل نخست در جایگاه ۶ است، در شکل‌های بعدی در جایگاه‌های ۵، ۴ و ۳ است پس در پاسخ در جایگاه ۲ خواهد بود.

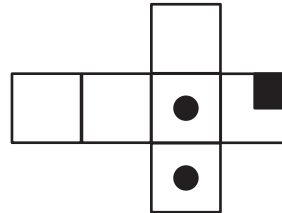
(هوش غیرکلامی)

(مریان پنهانی)

۲۶۹- گزینه «۴»

از سه وجه زیر، مکعبی به نمای صورت سؤال ساخته می‌شود و اهمیتی ندارد که وجه‌های دیگر چه باشند.

(هوش غیرکلامی)

(هاری زمانیان)

۲۷۰- گزینه «۴»

در شکل سیزده مستطیل سفید هست. دقت کنید مربع نیز نوعی مستطیل است. حال دیگر مستطیل‌ها را می‌شماریم:

$$(۲, ۳), (۳, ۴), (۲, ۳, ۴) \Rightarrow ۴ \times ۳ = ۱۲$$

در هر دو ردیف مجاور، ۳ مستطیل دیگر هست و سه ردیف مجاور داریم، مثال:

$$(۲, ۳, ۵, ۶), (۳, ۴, ۶, ۷), (۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷)$$

$$۳ \times ۳ = ۹$$

در هر سه ردیف مجاور هم ۳ مستطیل دیگر داریم و در مجموع دوتا از این دسته‌ها داریم.

$$۳ \times ۲ = ۶$$

در هر چهار ردیف هم ۳ مستطیل دیگر داریم.

همچنین ستون‌ها را نیز باید بشماریم. اما ستون‌های مجاور را نیازی نیست حساب کنیم، چرا که آن‌ها را از پیش شمرده‌ایم. در هر ستون تکی، ۶ مستطیل هست و چهار ستون تکی داریم، مثال:

$$(۲, ۵), (۵, ۸), (۸, ۱۱), (۲, ۵, ۸), (۵, ۸, ۱۱), (۲, ۵, ۸, ۱۱)$$

$$۳ \times ۶ = ۱۸$$

و مجموع تعداد کل مستطیل‌ها:

$$۱۳ + ۱۲ + ۹ + ۶ + ۳ + ۱۸ = ۶۱$$